Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ṿe-natata el Ḥoshen ha-mishpaṭ et ha-Urim ṿe-et ha-Tumim

saviv le-Shulḥan ʿarukh ... Yeshuʿa Ṿalḳ z.ts.l. baʿal sefer Meʾirat ʿenayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. baʿal Śifte Kohen ... ṿe-nilṿeh la-hem ... Daṿid ha-Leṿi z.ts.l. ... Ṭure zahav ... ito meḥubar ... Tsevi ha-niḳra be-fi kol Ḥakham Tsevi ... be-hagahotaṿ ... aśinu zar ... la-shulḥan ... ...

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

וודקפ תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244

Visual Library

ז טור ס"ל
וסכן לוקח
בתוספתא
וכ"כ ה"ה
בפרק י"ח
מהל' נחלות
ל"ה כסס
ערוך כן
והרש"כא
וסכן מפורש
בתוספת' לכ"ב
ח סס בל"ח
מסכת פ"ב
דגישין דף
כ"ב ע"ח וה"ה
סס תמה בלא
כזכר דין זה
בדברי רבינו
הרמ"כס
ט עובדא סס
דהגהי ותמי
דהוו סמיכי
גבי הרמ"
בכתף וכו'
י סס כסס
הרא"כל וכתב
הרא"ם שכתב
הרמ"כן
דנקטינן
כדברי
הרא"כל וק"ו
הדבר הסתם
בלקוטרופס
שמינהו לכי
היתומים
דלריכא לאמר
לי בלו דלית
ליה הבלה בלא
הוה עבוד
ובמבע מזום
דבלא מוחבע
כ"ם כסמכו
מלבהן דלתו
לתמנוני
יקולת לבי
בוה מבלס
רעה תחת
שוכה וכן כתב
ה"ה סס לי"ח
בכן כתב
הרמ"כן
והרב"כא וכן
כתבו מן
המפרשים ז"ל
כ סס בסס
הרי"קס וביאר
סס לקיכא
לאמרס
בלילה הגון
מיתמוך
היתומים בלבו

קכ"ה ע"ג ובמבי"ע ח"כ סי' קכ"ח וח"ח סי' קי"כ: (כו) יתומים קטנים עיין בתשו' ר"ם כהן ס"כ סי' ע"ז ובתשו' ר"י לבית ר"ם ס"ג דף י"ד ובתשו' ר"ן לב ס"ד דף ע"ז ובתשובות ר"מ מלבוך סי' ק"ל ובמבי"ע ח"ח סי' ל' ובהרשד"ס סי' מ"ו ורס"ג: (כח) יתומים שסמכו ע"ל סי' קכ"ח בכ"י ובכעה"ת סער ס"ה ח"כ ובס"ג נ"ח סס ודוק ועיין בס"ע סי' ע' ובהתרשל"ס סי' מי"ב ומ"ה ובתשו' ר"מ מלבוך סי' ע': (כט) קטן שהגדיל עיין בתשו' מבי"ע ח"כ סי' שלים: (ל) אין מוכיחין מהיתומים כו' בתשו' מהרשל"ס סי' קע"ב כתב וז"ל מסתע מלבוכו בהריל דדוקא לבוכיח מן היתומים מיכו בלמן לאר סהס מוחזקים בנכסיהם וכן הלפוטרופוס כח להוכיח אבל אם היו הנכסי כיד הרמ"כס בן הלפוטרופוס היה בלמן להחזיק מה שבידו כפי מה שכתוב בפנקס אף על פי שכן הלפוטרופוס לא יוכל לינבע שלא בפרע אבוו מזה המוב כו' עכ"ל ומן דבריו נלפע"ד לפי מה שכתבתי לעיל סי' ע"ה ס"ק ס"ד דלא מהני תפיסה באמר לי אבא דהלא"ם שכתב ה"ה במלאתי בפנקסו שלא אבא דה"ל כאמר לי אבא וכמ"ש סס ס"ק כ"ו ומה דנקט כאן מין מוכיחין ר"ל דנכסים בחזקת יתמי קיימי ואע"פ שהס תחת יד בן הלפוטרופוס אין מוכיחין מן היתומים נכסים שהן בחזקת תרע דלא מיירי שהס ביד היתומי' ל"כ אבי' היה מי פסוס שלא היה בלמן להוכיח מן היתומים על פי פנקסו ודוק (ע"ל סימן מ' ס"ה):

רצא (א) ס"ק כו' עיין לקמן לא בתשו' מבי"ע ח"כ סימן רמ"ח ובתשובות מהרא"ן שבן סימן ע"ו ע"ח ע"ט כ"ם כשסמכו ובמהרי"ם סימן ק"ה דף קכ"ה מלבהן דלתו ע"כ ול': (ב) ואינו חייב לתמנוני לבלס כו' בס"ם ריש פ"ק תשמע יקולת אבי דלהיות דלמרבע שוחרין חייבין בוה מבלס לבלס תעודות כמזיקין וכ"פ הרי"ף והרא"ש והכי' סס וכ"פ מהרשל"ם סס סי"ו' וע"ז וכן הוא ה"ה סס לי"ח הדין לקיים מי' ספ"ה וספ"ח ס"כ ובמ"ש לקמן סימן תי"ך ס"ג (הנ"ה ובעיסק' שהיה בלבא מלוה ובלבא בקרין במקום שהולך לנבות מתנו נוכה הקבי מעודות ומני מבוכות כ"כ בס"ג בסס ריש"ו פ"ק דב"ק): (ג) הרי"קס וביאר כ"ל בסבעה כו' ואם נבבה לו בלבדם מחמת שבסע בסמיכתו לבוקס לבלס נס כן חייב עכ"ל סח"ע ומפילו שלינו הגון בלבם בלקמן ס"ו: תלא

ב כו לבבוע' שיבבעהו על עבעתו: מחלר שלין כלים לו בהמה כו' הלריך כל' מבוס דבפרשה לבבוכה לבלוכה לבלוכה לבל

עליו לשומרו ואפי' לא קיבל בפי' (ד) אלא שאמר לו הנח לפני הוא שומר חנם ג אבל אם אמר לו
ד (ה) הנח לפניך ? או הנח סתם (לו שלא' לו (ו) הרי הני לפניך) (ה המב"ם פ"ב מה' שכירו' וטור) אפי' שומר חנם לא הוי ואינו חייב שבועה כלל
ו אבל מחרים על מי שלקח פקדון שלו ולא יחזירנו לבעליו ז ומכל מקום מי שהיה מהלך בדרך וא"ל חבירו הולך עמך אלו המנעלים ואמר לו הניחם כאן
על החמור והניחם שם ולא קבלם הנפקד בידו אלא במו שהניחם המפקיד על החמור כך הוליכ' ולא קשר' והלך לו מן הצד להסך רגליו והניח החמור על אם
הדרך ונאברו המנעלים הוי שומר חנם והוה ליה פושע וחייב לשלם:

הגה דלא אמרינן דאם אמר הנח סתם לא הוי שומר חנם אלא כאקום המשתמר ה (ז) אבל בדרך וכיולא בו ולאי קבל עליו שמירה (טור בשם תשובת הרא"ש) ואם
מולקין ומכירה להו לאפילו כאקום שאינו משתמר לא הוי שומר חנם עד שיאמר הנח לפני (מרדכי פרק האומנין ובעת
עצמו מגמרא דפרק האומנין לקיבא דאכאים):

ג ח בקש מחבירו שיתן רשות להכנים בהמתו ואו פירותיו (ח) להצירו ונתן לו רשות ולא פירש כלום בשמירתן ו (ט) ט אינו חייב בשמירתן כלל:

ד י אפילו כשקבל עליו אינו חייב אלא כפי שווי החפץ שקבל עליו לשמור שאם נתן לו לשמור דינר זהב ואמ' לו הזהר בו של כסף הוא ופשע בו ונאבר
אינו חייב (י) אלא בשל כסף שיאמר לו לא קבלתי עלי אלא שמירת דינר של כסף וכן כל כיוצא בזה:

ז (יא) אבל אם הפסידו בידים משלם של זהב:

הגה שמצוין קבל ספרים מן אומן להוליכן למקום אחר ולקחו במכס ואומר שרלאומן פשע שאחר שלקן נותנין מכס מספרים ובלא כן לא היה מקבל עליו השמירה כי אין לאומן לערות בדבר המכס הדין עם שמשון ? מהלי"ק פורש קל"ה):

ה כ ויש מי שאומר שהשומר הזה מיר בשקבל עליו לשמור או שאמר הנח לפני ח (יב) ונסתלקו הבעלים משמירה הייב עליו אם פשע אף על פי שלא משך (יג) ל ויש מי שאומר שאינו חייב
עד שימשוך ט ובמקום שמשיכה קונה:

ו מ אם פשע בו ולא שמרו כראוי לענין אחר אף על פי שלבסוף נאבר באונס בענין אחר חשיב פושע וחייב לשלם. ? מעשה באחד שהפקיד מעורת אצל

סס קיירי בס"ם כתיב סור לו תמור לו שה וקל"ן דה"ה לחיפכא לא לוקמא דמילתא כתב קרא דבהמה יש טירתא בשמירתה אין מדרך בני אדם לשומרה בחנם מש"כ כסף לו כליים דמניחין לוקן כמקו' מסומר בלא טירתא דרך לשומרן בחנם ונם יש בו כל רבות
דלע"ג דבקל היה יכול לשומרם
בלא ינבבו אל"ה פטור אבל
לדינא אין חילוק ובכל זה כתוב
בטור בהדיא ע"ם ובפרים' וכו'ק:

ד הנח לפניך לו הנח סתם
אפילו ס"ל לא הוי עמ"ר אם
כתבתי והוכחתי הא דבשום יחל
הייבו דוקא בהיזק אלתא לאו
מעלמא אבל בהזק אלתא לאו
מחמת שומר ובהמותיו חייב
בא"ל הנח סתם ואיהו הייבו
דוק' לר"ו והרמ"ם והטו' דפוסקי'
כרבנן אבל להרי"ף דפוסק כר'
אינו חייב כלל ופ"ם המחבר
בסתוך ס"ג ובמ"ם שם: ה
אבל בדרך כו' עמ"ר ודריסת
שם הוכחתי דאפי' ס"ל בשוק
הנח סתם דלא ס"ל דין ס"ת
דאוכא למימר דבוכתא היה הנח
ובטור לך ודוקא בשהלך זה
בדרך והמפקיד בשאר פה דבזה
ודאי בשא"ל הנח זה על המטר
דעתו היה לשומרה דאל"כ מי
ישמרם כיון דבעל המנעלים
ישאר פה ומ"ם מור"ם דיש מולקין
(נס בע"ם במשך אחריו) נס
בל"מ ס"כ והאריך ע"ם ושם
כתבתי דלא אמרינן מולקין בזה
בנתנם לו להוליכו בדרך
והמפקיד ישאר פה כ"ל בא"ל
הנח סתם בשוק ובשאר מקומות
כאן ומעמ' שכתבתי ואף שבתשו'
הרא"ש (ובטור שביאו) כתב נם
כן בל' זה דכתב מור"ם דהוא
דלא אמרו כן אלא בבית הנפקד
שהוא מקום המשתמר כו' הוכחתי
בדריסה דלא אתי לדקדק ולומר
דוקא בבית הנפקד ומשום שהוא
מקום המשתמר ולאפוקי בא"ל
כן בשוק שדרכא בשוק במקום
שנכנסין שם סברא עפי' דאפי' ס"ל
לא הוי אלא בא"ל המור והוליכם
בדרך ולא"ם שהוא נ"כ רשותו
ודומה לבית וכית פטור בהיזק
דאתי ליה מעלמא אפי' לאכאים
המור והוה פטור קמ"לן ע"ם ודו"ק: ו אינו חייב בשמירתן
יכול לפסק בהרי"ף ובמרב"ם דפטור אפי' מהזיק דאתא לפירות
להמפקיד מבהמתו דהנפקד וכמ"ם לפני זה וכ"כ בטור: ז
אבל אם הפסידו בידים דאיכא מאן דאמר כו' דא"ל מאי הוה לך נכוה
להפסידו - ודוקא בשכירר המפקיד שריכר זהב הפקידו אבל
אם אינו יכול לבכר אינ בשלם לו אל זהב אפילו הפסידו בידים
וכן מוכח מה"ם הטור בפי' ס' ועפ"ר: ח וכשתלקו הבעלים
משמירתן הרא כאיתך תליא כיון דבשתלקו הבעלים משמירתן
כמאן דאולא אל"ו לשומרו מאחר דקבל עליו לשמרו ועוד דאי
לא בשתלקו הבעלים משמירתם אלא הוו שומרין קבל עליו לשמרה
בשמירה א"ל שמירה בבעלי דפטור הנפקד וכמ"ם הטור והמחבר
בס"ם זה: ט וכמקום שאינו מקום וכיוצא בשאסור לשמרו
לו בתפר אל שניהן לו בשמירתן) וכמ"ם הטור והמחבר בשיל פי'
קנ"ו: י אע"פי שבסוף כתב בתוכם בענין ח' כו' עפ"ר
שם כתבתי דהיינו דוקא בשנו בלא בתלות ולומר אם לא הי' הפשע
מתלה לא הוה נעשה התוכם ואז אף שהתלוה בהתוכם הוא
ענין דאוקמ תלינן בו וחייב משום מה מתה כמ"ם המחבר בס"ש
ע"ם

(ד) אלא שאמר הנח לפני הוא ס"ם ואם הוי שכר הוי ס"ם בלשון זה שאמר הנח לפני כן משמע בס"ם פ' המומכין (דף פ"ח ע"ב) וכן הוא בתוספות פ' הזורק דף כ"ט סוף ע"א ובהרא"ש שם ולדברי הפסרא האחרונה דלקמן פ"ה כתב הרמ"ם בשם הרשב"ם ולאלו דכאן הנית ולפניו בסמוך' ובתוך ד' אמותיו כ"ב הני בשם הוא לא הוי פירשו בפשוטו דאיירי כאן בחכרו אל שומר חנם בשם פ' המומכין משמע דאיירי בשוק ע"ב פירשו דשוק ר"ל סימטא עוד כתבו הרמ"ם וכ"ו שם דמיירי בבהמה וא"ל הכיוסה בחקל והוא הנח כו' ת"ש ריש ע"ב ותיכן זה אינו אלא הכיוסה בלקמן פי' ס"ם ס"ו ובמ"ם שם עיין בחזו' לב ס"ם כלל ו' ל"ס כ"ו: (ה) הנח לפניך או הנח סתם. הנח סתם בעי' דלא אפשר כתב הרמ"ב עפ"ר שם הוכחתי הא דבשום יחל הייבו דוקא בהיזק אלתא לאו מעלמא כו' ל"ל הא דבשום יחל אף בחבר הייבו דוקא בהיזק דעלמא אבל בשוק ס"ל דאין אילוק ולרבנן אפי' בהיזק דמיניה פטור ולר' אפי' בהיזק דמעלמא חייב וכן הוא בשם פ' המומכי' (דף פ"ח ע"ב) ע"ם: (ו) הרי הני לפניך ולא"ם שקבל מתנו שכירות מ"מ ל' דבנא קמא הא ביתא קאמר אמר ליה בלא הכנת בשם הרשב"ם ור"ל ע"ג שקבל שכר שמירה כשאמור מ"מ כיון דא"ל הא ביתא קאמר לא קיבל השמיר ולא הוי אפי' ס"ם ואם מוכח בס"ם ע"ם עיין בחזו' מהרא"ן שון סי' קמ"ד ובתשו' ר"ל ן תביב סי' ל"ד: (ז) אבל בדרך כו' כ"כ בל"מ בשם רי' ווי' וס"ם פ' המומכין ועיין בסמ"ע ס"ק ה' ומש"ם עפ"רודריס הוכחתי דאפי' בשוק אם הוא בס"ם פ' המומכין: (ח) לאחרו כו' דוק' בחבר אבל אם הכנים עניבו לבית בעל הבית ברשות בתמא דמילתא אבל עליה בעה"כ בשירותא אפי' לר' כן הוא בהגה"ם פ"ם הפרה מא"ו וכן עיקר ומ"ם בתשו' הרא"ש שבעור זהו בבית הנפקד כו' אין אילוק ע"ז אלא פירוש ונם דברי המ"ע ס"ק ה' יש לפרש כן ודוק עיין בתשו' מ"ע סי' כ"ב: (ט) אינו חייב בשמירתן כבל כו' וי"ל דחייב בהיזק דאתי ליה מעינא כמבואר בטור ושאר פוסקים ונם הר"ב מביא מבברתא לקמן ס"ם שב"מ וכ"ע בע"ל הר"ב ויותר על הע"ם לאם פתם כאן וכ"ם מהרש"ל פ"ה דב"ק סי' ז' דחייב ונם בהיזק דמעלמא בעיא היא ולא אפשטא ואי תפס לא מפקינן מינה ע"ם: (י) אלא בשל כסף כו' הא"ם בשוקל דינא הכי וכדאוכח בהגהות מרדכי ס"ם הכונם ומ"ם לעיל סי' ע"ב ס"ם: (יא) אבל אם הפסידו בידים כו' כתב הרמ"ע ודוקא בשבירר המפקיד זהב הפקידו אבל אי' לבבר א"ל לבשלם לו אל זהב אפי' הפסידו בידים וכן מוכח מה"ם הטור סי' כ' עכ"ל לא ידענא מאי הוכחה ומדרבה מדכתב הטור אם דעבו תקנת הגזל בחזיק אמרו דל"ק הכא בשבע הכיוון ובטל וכ"כ מהרש"ל פ' הכונם סי' ל"ב מיהו י"ל דשאני הכא דכיון דאמ' מתחלה אל כסף הוא אינו כאמן אחר כך בשבועתו ולפ"ז היכא דהפקידו פתם והנפקד אומר אמת מוהכ הוא והמפקיד אומר ודאי זהב הוא בשבע ובטל לכ"ע: (יב) ונסתלקו הבעלים כו' עיין בסמע ס"ק ח' עד וכמ"ם הטור ומחבר ס"ם זה כו' לא ידענא מאי ל הא ול"ד לס"ם זה ודוק וכ"ע גם לקמן סי' אמ"ם ס"ד לא משמע כן ע"ם: (יג) ויש ופי' אחם היה מאמר כו' וכ"כ רש"י פ' מרובה דף ע"ב ע"ח ורמב"ם בפי' המשנה שם ומ"ם פ"ח מה' שכירות וכ"ר פ' המומכין וכן נראה עיקר בשם פ' מרובה אינו יכול

מי שאומר כו' וכ"כ רש"י פ' מרובה דף ע"ב ע"ח ורמב"ם בפי' המשנה שם ומ"ם פ"ח מה' שכירות וכ"ר פ' המומכין וכן נראה עיקר בשם פ' מרובה אינו יכול

לחזור וכולי וכן שמתקייב האומר משעת משיכה ולא קודם והא למתחייבים כאומר הכא לפני כתב הרמ"ם בשם הרשב"א ירלאה לי להנח בבמיטה ובתוך אמבא אמותיו וא"כ בבהמה וכשאמר לו הכיסה בחקל והוא תנא וכו' (ומבואר בסוגין ס"מ ס"ו) בשם הרמ"ב ע"כ ו"ל ופי' ולכל שכן אם היה זה בדברות האומר שמתקייב בכך מ"ם ס"ו וכן כתב הרמ"בם בפרק ל' מהלכות שאלה ופקדון דין ג' ומבואר בסעיף שלאחריו ב לשון הרמ"בם שם דין ג'

ס כלומנת קמא
אם דהכי
לימסקלי
הלכתא אם
עם דין ז'
עובדא אם
לקמיה דרבא
ואמר ליה כל
לא ידענא
פשיעותא היא
וכולי פ לאון
העור ס"ע
מכולהו בגמרא
ס"ז דמתיעא
דף כ"ג ע"ב
צ"מסקנת
הגמרא אם
קאם סי"ח וכן
כתב הרמ"בם
בפ"ג מהלכות
שכירות
מתלוקת לחני
ורבא בפ"ג
דב"מ דף ל"ו
ע"ב פסק
כרב ומנולל
בלרוכה
בהלכות
ר כתב ה"ה זה
הוא כתוכת
עצם לאחר
לף על פי
שבתבלר בפ"ל
(ולעולל סעיף
ו') בתחלתו
בפשיעה
ובופו בלוכם
חייב לחלם
לחלם לחלם
לחלוכם מחמת
הפשיעה כלל
ולין תחבולה
להכלל מלוכם
זה ש"ם
ומוהר רבא
וכולי ה טור
ס"ג ורמ"בם
פרק ג' מה'
שכירות דין ט"
מאנה אם
בפר"ו דכ"מ
דף כ"ג ע"ב
א טור אם
הייבו הרבא
לחלר פשע
ויכלה לאנס
ומת: הגרלב'
פטור וכמ"ם
בפ"ש בם
מי"ג ונם
בחסנה ג"ובפ
לשלחיכן לה
אם בפרק ג'
דבבא מציעא
דף לו ע"ב
והוא שתקפתו
ועלתה וכן
כתב הרי"ף
בפ"ם הוא חבל
לא בפ"ח וכן
כתב ה"ה אם
לבל ס"ח פטור בפעל בעולבת דעיילי לחיכסי וכן כתב ה"ה אם בפס הרמ"בן וכרמ"בא ו"ל ה אם בפס הרי"ף כיון דלא הוי לחלם מחמת הפשיעה דלאון
הרמב"ם בפ"ל מה' שאלה ופקדון ל' וכתב ה"ה זה פטום ומבוחרים בפ' המפקיד (דף מ"ב ע"ב) דאם דין ג' פסק כלומנת בתרת לרבי יוסף אם
ומכולהו בפ"ם לעולל סעיף ו'

מרובה ע"ם ודוק עיין בתשו' מבי"ט ח"ב סי' שמ"ל : (יד)
וסופו בלוכם כו' עיין בתשו' ר"ם הכהן ס"ג ס"ם ק"י כתב דלחלם דלא אכיח כלל לא לחלרי' תחלתו בפשיע' וסופו בלוכם
חייב כו' ולינו כלל כלל ודוק : (טו) המתן לי כו' וכתב
בת"ה סי' שלג' אומר שלוכו ולבע
אם בנגב בפשיעה לו שלא
בפשיעה מתוך שלו"ל מפלם ע"ם
והכיולו בהנהו' סמ"ע ס"ק י"ב
וכ"כ בתשו' ן' לב ח"ל דף קכ"ב
וכתב אם דה"ה בשוגן שהכין
מל' הנשר אנתן לו רשות לעשות
כן בשוגן אלא פשע במה שלוכם
ועיין בתשו' ר"ם הכהן ס"ג סי'
פ"ו ובתשו' רשל"ם סי' מ"ח ותכ"ש
ובעל ת"ה הבית רלוים מלקמן
סי' שים סס"ג בהגה"ה ע"ב וכתב
ע"ם בפנהו' סמ"ע ודוקא בזה
כיון שמולה שנגנב משל"ה לקמן
ס"ם רל"ח לכת' (והוא דעת
הרשב"ל) דבשנב שלי שנגנב
ופעור ועיין בתשו' ן' לב ח"ג סי'
קע"ו : (טז) לאלם מיל
כו' ולי"ל לחתיון עד שיבקש :
(יז) אם בכנס בשעה כו'
וס"ם חייב בכל ענין כדלקמן אלו
ס"ג ס"י עיין בתשו' ר"ם הכהן סי'
קל' ובתשובו' ר"י לבית לוי סי'
כ"ח דף קל"ט : (יח) ואם
לאו פטור : ע"ין בסמ"ב ס"ק כ'
על ולף שהרלב"ד כתב (ומביאו
הבי' בהמקנת') דמחשב לוכם
מחמת פשיעה דלמרינן אלו הים
אם היה מקום דעת הטו"ם המקיר
כו' וכן מוכח דעת הטו"ם המקיר
דף מ"ב בע"ל וכן דעת הטוספות
לבלילת בפ' הטוחנין דף ע"ח ע"ל
ולף אפלק הבי' והמחבר בהרי"ף
והרמב"ם המע"ם והב"ח המבריחו
לחוו' וכן בלפע"ל בפסוק המע"ה
וכן נרלה מדברי הרב לקמן סי'
ש"ג ס"ו שהבו' דברי הרלב"ד ומ"ע
לחה בתם כתן ולפסר ס"ל לחלק
בין ס"ל"ם לבל בלמ"לין לחלק
בזה ויותר נרלה אם"ם אם וע"ל
סי' רל"ח סי"ב ר"ל דיל"ם פליגי
נמו הבי' ודוק : (יט)
דמתם תיבות מתוכות כו' הייבו
בשים בנם מלבל ולם אם אם
בחיוב מיה בענין מיבולים
הנבבדים לחות פטור לבו
אלין דרך עבבדים לקלבל בנדי'
לק מחמת לחלון בבל זה בהרמ"ל
פ"ב דפ"ק ס"ם ס"ג ועי"ש עוין
בתשו' הרי"ל ן' אמון סי' ע"ו דף
ק' ע"ל וסי' ע"ם וע"ש : (כ)
דאומר שהניח כו' עיין בתשו'
מבי"ט ח"ל בשאלות הנמיות סי'
ע'

אצל חבירו והניחם במחיצה של קנים יא וריו
טמונות בעובי המחיצה וגנבו משם ס ואמרו חכמים
אף על פי שזו שמירה מעולה לענין גניב' אינה שמיר'
כראוי לענין האש ומאחר שלא טמנו בקרקע או בכות'
בנין פושע הוא וכל שתחילתו בפשיעה (יב)
וסופו באונס חייב וכן כל כיוצא בזה :
ן ע המפקיד אצל חבירו בין כלים בין מעות ואמר
תן לי פקרוני ואמר לו השומר אני יורע אנה
הנחתי פקדון זה או באיזה מקום קברתי הכספים
יב (טו) המתן לי עד שאבקש ואמצא ואחזור
לך הרי זה פושע וחייב (טז) לשלם מיד :
ח פ באו עליו גנבי' וגנבו הפקדון ואילו צוח יג
היו באים בני ארם להציל חייב רבינו שלא צוח
פשע ואפילו אם באו אנסים צריך לצעוק ולבקש אנשי'
שיעזרהו לעמוד כנגדם ואם היה אפשר לו לעשות
כן ולא עשה חייב ל ורווקא בחנם אבל אם לא הי'ר
מוצא מי שיבא לעזרו יד אלא בשכר פטור :
ט ק פשע השומר ולא שמר הבהמה כראוי ויצאה
לאנס ומתה שם כדרכה פטור אע"פ שתתלרתו
בפשיעה לענין זאבים וגנבי' ואם טרפה זאב או גנבה
משם היה חייב טו עבשיו שמתה כדרכה פטור
לשלא גרמא לה יציאתה טז ב אבל אם גנבה
גנב מהאנס ומתה כדרכה כמה הגנב הרי השומר חיי'
אף על פי שהוא שומר חנם שאפי' לא מתה הרי ה"א
אבודה ביד הגנב ויציאתה גרמה לה להיגנב וכן כל
כיוצא בזה :
י יז ת העלה הבהמה לראש ההר ונפלה ומתה
הרי זה פשיעה ח מתה שם כדרכה פטור :
יא יח ג עלתה מאליה ג אפילו לא עלתה בעל
כרחו אין זו פשיעה אלא רומה לגניבה ופטור
שומר חנם :
יב ל שומר חנם שהניח הבהמה ונכנס לעיר ובא
אריה וטרפה זאב וטרפה (יט) אם נכנס
יט בשעה שדרך בני ארם ליכנס פטור אפילו אם
היה יכול להציל אם היה שם ואם נכנס בשעה שאין
דרך בני ארם ליכנס ה רואים אילו היה יכול להציל
אם היה שם חייב כ (יח) ואם לאו פטור :
יג ו כיצד דרך השומרים הכל לפי הפקדון יש פקדון
שדרך שמירתו להניחו בא בבית שער
כגון הקורות והאבנים ויש פקדון שדרך שמירתו
להניחו בחצר כגון הבהמות הגדולות וכיוצא
בהן ויש פקדון שדרך שמירתו להניחו בבית כגון שמל'
ושליח ויש פקדון שדרך שמירתו להניחו בתיבה או
בארגז ונועל עליו כגון בגדי משי כב וכלי כסף
וכלי זהב וכיוצא בהם :
יד (כא) ז השומר שהניח הפקדון במקום שאינו
ראוי לו וגנבו משם או אבד אפילו נאנס שם
כגון

ע"ב ודוק : יא והיו טמונות בעובי המחיצה פי' לף שבכה"ג
אם היו טמונות בכות' בנין לפי' הי' ל' עניים הי' פטור מגניבה
וכמ"ם הטור בסמוך סוף סעיף זה בקרקע לא בכות' בנין נס
בסע"ו כתב ו"ל לו ושמיגם בכות' בטפח כו' והוא מגמרא דלמרו
הבתא דלוכם שמוקלו כו' ולף
דכתב הרי"ף והרא"ם אם ו"ל
ונרוך להעמיקו כדי שיהא עליה
עפר טפח מחבא דבכות' לבכו'
מוריו מ"מ מחבא בגמרא דלף
בכות' ל' עניים דוכם הכי וכמ"ם
בדריסם אלו כות' בנין בקיום
דלוכו עליו' להרוף ס"ם מהר
ולף אם יתחו בו הלם יכול להמיל
המקדון שבתוכו מחל"ב בתוכם
ל' קנים מ"ה מחבר לפשיעה
ובגמרא (דף מ"ב ע"ב) לא
נזכר שהיה המקדון טמון בעובי
המחוכם לכרים' דלוכבי' הלא
לוקבכו בלוכם דלמר' לוכבי
ופירש"י הלענין נכנו בטוכות
הוא לפי' הלא קבורה אלון
הנגנים הולבים לנבוב במקום
אלון מבוי אם לבל ברמב"ם
כתוב כמ"ם המחבר ע"ם ולפסר
דנם לעת רש"י כן מדכתב לפי'
הלא קבורה ולי"ל הלא קבורת
קרקע לבל מוריי לטמנם בעובי
המחיכות ולפ"ה מוכיחו מסוס
המחיכות ולפ"ה מוכיחו מסוס
דתחלתו בפשיעה הוה וכמ"ם :
יב המקן לי עד שאבקש
כו' לבל אומר מחוייב לתת לב
לנה יכיחו ולהיותו בתקוס
מסומר :
(הגלה וכתב בת"ה סי' שלג' אומר
אל"י אם בנגב בפשיעה לו שלא
בפשיעה מתוך שלו"ל ליסבע מהלם
כו' ע"ם שהחריב ובל' דוקא בזה
כיון שמולה שנגנב משל"ה לקמן
סוף סי' לבל דתם (והוא
דעת רש"ל) דבשבע שלינו
ע"ד שבנגב ופטור ע"ם) והיינו
מסוס לליכו יולע שנגנב דיכול
להיות שלינו בנגב המלו בלום
ובל"ב רש"ל אם בקרוב דמעמס
זה ל"ל לבלן לבול כו' ע"ם ובל"ל
אם בבילו : יג היו בלים
בני לדם לבלל פי' נגנבים בלים
בחבלה ונוגנים והולכו' לדרכם
ולבו הים נועם על בני לדם הי
רודפים לחרי הנגבים והי
מזינין לוחן ולקחו הנגנבה
מידן ולבם הוא שבא ביד
חוקם בחרב וחיבים ליקחו מיל
השומר ונרוך מחבלה להיות בני
לדם בעזרו בגדן שלא יקחו
הלבים : יד הלא בשכר
פטור והיינו דוקא ס"ם לבל ס"ם
חייב לפילו בשכר וכמ"ם הטור
והמחבר סי' ס"ג : טו עכשיו שאתה כו' ל' הנמ' מלאך הוות מה לי הכא מה לי התם ולין אוסעם לבלות המיתה בהפשיע' הקיבלה
מלל"ב לעולם ס"ו : טז לבל אם נגנבה נגנב כו' לכיון לחיוב שנגנבה נגב מהלנם בתחייב דשומר מחמ' פשיעה דהכיתה לבלה לבלו' ולכיון
המחקריבשוב לין פוטרין לותו בשמתה בבית הנגנב : יז העלה הבהמה לראש ההר עפ"ל אם כתבתי לפי' העלוה לרשות פל שלינו
מרשה בלר יותר טוב מבחקו' לחר חייב לם הנלבה אם ובפלה : יח עלתה מליה כו' ופטור כו' מוריי שהשומר הוא עמה בתנם לשמרם
הרשה בלר יותר טוב מבחקו' לחר חייב לם הנלבה אם ובפלה : יח עלתה מליה כו' ופטור כו' מוריי שהשומר הוא עמה בתנם לשמרם
הנגנבים ולחבים לחלב הם בתב לפני זה ולם פשע בה ולבלה לבלם ונגנבה אמות חייב ולל : יט בשעה שדרך בני לדם ליכנס
מחמת הפשיעה דלף לם אם לם היה בידו לבטלו מחלרי ולף שהרלב"ד כתב המחבר לוכם הבא מחמת פשיעה לחמרינן אלו הים
אם הים מקוויים בו ומוחלבים ותחבם יהיה על בל מות הלרן לו כמ"ם בדול גם לת הלרי והדוב הבה ענבל והבבים עמו הטור מ"ם
בפסק הבי' והמחבר בהרי"ף והרמ"בם ע"ם ובדריסם : כא בנות שער פי' לע"ג דהבל נבבמין ווולין דרך אם מ"מ מסוס בבריתן לינן
בנגבן בקלות ומדרך בני לדם לבניתן במקום מבבים מבוייס אם : כב ובלי בסף ובלי זהב המחבר בהרמב"ם והטור והמחבר בסמוך סוף סעיף ע"ו לאין לבסם
דומיין דבלי מבי דבקע לאלו בלי בסף ותבב מחמ לא גרע מבבים דכתב הרמב"ם והטור והמחבר בסמוך סוף סעיף ע"ו לאין לבסם
סמילה

שמירה אלא בקרקע ח"כ כלי כסף ופלי זהב כשאלאכתן דק
מתקלקל וכסבר בקרקע ולקמן בלקוח עיקר: כג ושרף כל
הבית כבר כתבנו דלקונו חייב על תפיליו בפשיעה וכופר בלוכם
ח"ל כוכל למלוח מקום לתלות בו ולזחר טעם דלמלו לא מצא
בתחילה לא היה מיכע בו הלוכם
ה"ב לריכין לזחר לא לא מצא
והיה מכון הפקדון בלרגן היה
כותן לבו להכיל הלרגן עפי
ועפ"ר: כד הכספים
והדיכרין כו' מתם כספים ל"ל
משבע על כספים ודיכרין ר"ל
דיכר ל"ל זהב (וכתי"ם הטור
והמחבר כסי' ש"ב) ולבוכות ר"ל
תתיכות חרוכות ורחכות כסף
לו זהב שבוויין כמין לבון:
(הגה וכתב ר"ת וכ"ה מכיולו הא
דלמיך שמירה בקרקע היינו
דיקא לדילהו דהיה להם בתיב
רשיעות אבל לדיכן הלילכא ח"ל
שמירה בקרקע עכ"ל ושיין בת"ה
פי' ק"ג לעמין מדר מקומה שהו'
כמו כיפה):
כה לו הטמינם בכותל
כו כתי' במקום דשכיחי רמאין
הבקיאים לחפוס ולבדוק בקרקע
לזי לא ינחם בקרקע ל"ל בכותל
בטפח כו' אבל לא בחמצע נוכה
הכותל בוחן לדיכא נגנבים
ורמאים המתפשטים תחת הקרקע
ונחמצע נוכה הכותל יותר
משפח אבל אם אין שכיחים הני
רמאין טוב יותר להטמינם
בקרקע ח"ה כתב לי לו בטפח
כו': כו אפי' לא יתנם
בחמצע עובי הכותל פירוש לא
הטריחוהו בכך אבל אם מטמנם
תחת הקרקע לו בעובי הכותל
יותר מטפח עדיף טפי ולא
*כע"ש מכתב ז"ל ולא יקברם
עמוק בקרקע ומשום דיש רמאין
מגנבין בקרקע ומכירין אם
יש אבל תחתיו ולכך לא יתן
עליהן אלא עובי טפח עפר אלא
אבל ניכר אם עכ"ל וק' לי
דבגמרא אם ר' המפקיד מוכח
לא אם כוותיה דאדון זה דכספים
אין להם שמירה אלא בקרקע
גרסינן אם ז"ל אי"ל הכ אחת לרב
אשיתנן אמרן שנפל עליו אפולת
אמר רב נכ כל אדם הכלב יכול
לחפש אחריו דהיינו נ' שפיים
הכא מאי מי בעינן נ"ש לו לא אי"ל התם משום דיחא בעינן נ"ש הכא משום לכמוי מעין לא בעינן נ"ש ובמה אחר רפרם עפה עכ"ל
הרי לך מוכח דכתבי משפח עדיף טפי וכן מוכח מדברי הרי"ף והרא"ש והר"י ע"ש: כז ואם אינו מודה אחר רפרם עפה עכ"ל
דבשאר בני אדם מומכין אהבלא שמועין בכ"ה מהחזן מפא"ר ת"ש ונם כתבתי דלקמן בגמרא יהיב הלי טעמא ז"ל ולי נורכא מרבנן
הוא סבר דלמא מבעי ליה זוזי לאבלא' דאמרא דאמפקיד קלי שהוא ת"ש מיהו א"ש נם לאמפקיד דכיון דהוא ת"ח ויודע נודל מלות
דהמפקיד על היין סובר שנם המפקיד ולאי יכדיל על היין ויבלא אחר מעות שהפקיד בידו לבוכך הבבלה והו טעם ר"ל דכתב מורא"ם
וכעין זה כתב השור בסי' כ"ח סי"ל בדין לאם ת"ח הוא יכול להזכיר הבר דאמר' אני דעות אם כ"ל הערת"ם לו הבעל דין המוכירו
ע"ש אבל בריב"ף ובהרא"ש ליתא ה"ט ומשמ' דלא ניה ובחמת הוא דוחק דכיון דנתן המעות ביד זה כתורת הפקדון שדינו להטמינו
בקרקע וכן הוא סתם פקדון וכמ"ש המחבר בסי"ש לוכ ס"ל שיקח מהן מעות להבבלה ומיהו נם לו נרסי ליה ישבתי הדברים אלבא
דהרא"ש דהוא כדברי המחבר: כח כדי להתעסק בהן כו' עיין בסמוך סב"ג כתבתי לאיה לזה: כט בדרך להוליכה
לביתו כו' דאלי"כ הא קי"ל דאין שמירה לכספים אלא בקרקע מיהו מלינו בלא זה נמי כגון שהפקיד בידו מעות אל עפר שבריך לישול
מהן אל"ל לעוותכם בקרקע כמ"ש זה: ל ומוכיחים בידו בגמרא ילוף לה מדכתיב ובית הכסף כיון אע"פי שברוכין הם
יהיה בידיך והם כנגד עיניו דוקא כתר טעמא: לא על דעת אשתו ובניו גמרא ופי' רש"י כל המפקיד מפקיד על דעת אלא יהא
שומר כמנע מלמסרה לאנשי ביתו הגדולים וכלמיכים לגבי הוא דמפקיד והטעם הוא דאדם יודע דאין הנפקד יכול להיות תמיד בביתו
לשמור פקדונו: הגה וכתב מהרי"ק שורש קל"ח ז"ל לאחר שחזרה ונתן תעותיו לאמעון והנים אלא ופקדון
אחר המעות אבל מעותיו ובדרך שכב בחדר ונגנב מחנו ומפקד להשליח חייב לשלם דהוה פשיעה שהניח הכים בחדר הר"ל להניח תחת
מרשותו לו לקשרן תחת זרועותיו כו' ע"ש ל"מ ל"ח ודוקא בזה שנגנב בשעה שיכה בלילה הדין כן אבל אם נחבר המעות בדרך
הולכה ע"ל סי' רכ"ב סעיף ו': לב ועל סי' ש"ס כו' סי' סב כתב מוה"ם דין אם הזהיר הנאמן לנחת המשכיל דו"ל דקייב ובל"ח דבו"מ דיים דף
כתב שם דאפשר לחלק בין אותן דבל הנאתו אלו לשאר שומרים עיין שם ועיין לעיל סימן ע"ב אל"ל סימן ק"ל מ"ש מוה
בין טעמא בגמרא

מקרא דוכרת הכסף וגו' וכתב ה"ם ופירש רבינו בדרך דאורחא דמלתא הכין וקרא כמי בדרך הוא דכתיב ר שם דין ר' מאיר דרבא שם ריש ע"ב
*כן הוא ברא"ש ש לקמן קייב הגאון מוה דכל הנאתו אלו ° שם בתשבה ת כתב ה"ם וסובר רבינו אליעזר בבבל (כל המפקיד על דעת בניו
וכולי) והטעם אלין לדם מוכר את אלו לענבו.

ע' ופי' קל"ג: (כא) ישמיכם בכותל בטפח כו' הכי' תמה
על הרמב"ם שהמיב נשוחי והכ"ח הקס' עוד לתה הטמי' פרושאי
שבש"ם וכבכם בדוחקים ולפעל"ג דס"ל להרי"ף והרמב"ם דה"ל
והאילכ' לבסיח שפוחאי ולא נשוח ולא פרוחאי כו' ולכך לא הביאו מימר' דשמוא"ל
הרי"ף והרמב"ם רק שפוחאי ודוק
כי זה ברור ועיין בכ"ח לק ק"ב
ע"ד: (כב) סמוך לבין הטמנת
כו' ובמרדכי כתב דל"ל אלא
לפי' מקבי חיוס וחילך עיין
בתשו' מהרי"ע סי' מ"ד עיי'
בתשו' מהרא"ן שמון סי' ע"ש
(כג) בל"ח כו' עיין בתשו'
רשד"ם סי' מ"ז וכ"ע ובתשו' ן"ל
סוף הטור
סי' מ"ע וע"ו וקי"ז וקכ"ה וקל"ד
וקמ"ח וקי"ד ותמ"ד ובתשו'
מהרא"ן שמון סי' ק"ן ובתשו' ר"ש
כהן ס"ב סי' קס"ע: (כד)
ובמקום המסתמר עיין בתשו'
מהר"ת מיכן סי' כ"ט ובתשו'
מהרי"ט סי' ק"ה דף קכ"ו ור"ם
קכ"ג: (כה) אפי' בשעה
שהנגבים כו' עיין בתשו' הרא"ן
שמון סי' ק"ן: (כו)
ומוכיחים כידו אלו קשורי' כו'
מדברי הטור והמחבר נראה
לבאורה אף לדברי ר"י ברבלוני
דבשעו' ר"ל ת"ל כאן אין לבספי'
שמירה על מיהו מוכיחים בידו
ועיין בתשו' ר"ש סי' מ"ז שכתב
דנם בזה אם הניח במקום
שמניח מעותיו לפטור וכך נראה
קבל מדברי הרמ"א ס"ק ל' עיי'
בתשו' מהרא"ן שמון אם ובתשו'
מהרי"ט ח"כ סי' שמ"ב: (כז)
על דעת לאתו ובניו כו' בתשו'
ר"י לבית לוי סי' ל"ה תמה על
ר"ש כהן ס"ב סי' פ"ה שכתב
בפשיעות דהיינו דוקא בפ"ת
שהרי כתב הכ"ר בשם ר"י שתהו
רוב הפיסקים על הרמב"ם דאם
ברגילים הבעלים לתפקיד אפי'
מתעם בשמירתו פטור כו' ע"ש
עיי' בתשו' ר"א אלשך סי' ל"ש:
(כח) פטור כו' וי"ל
וכתב"ל

ח ירוזלמי בא
בהלכות ה"ה
שם דין ל
ט שם דין ל
מימר' דשמוא"ל
שם וכשעת
ההלכות ה"ה
שם כשם
הורו מקבת
אפי' המחבים
ועיין בסעיף
י"ל כן כת'
הרי"ף וסן
כתב הטור
ולפשר שבשמא
בבלו בלפוא
בספרי
קרמ"ם
ל ודין ש"ל
שאתר כרלוי
רק שהוא
בעצמו לא מי
שם עיין בסי'
ש"ג ס"ב
מ שם דין ס"
מימרא דרבא
ומודי שמוא"ל
ובולי שם
ל"שם בגמרא
ם כתב ה"ם
כן הוא
הטמנת
הצוקלית
בדברי
הרמב"ם וכן
פי' רש"י
המפקיד שהוא
חרב על מלות
הבבלה על
הכום לאחר
האותר דלמא
מבעיא ליה
זוזי לאבלתא
עטור שכ"ל
מ שם ס"ב
בשם הרב
יהודל ברבלוני
שכך קבלנו
מרבותיו
ובלוה הסכים
הרא"ם והסכי
לוחת
בין

ת או לעבדיו
בין

בגון שנפלה דליקה כנ ושרף כל הבית הרי זה
פושע וחייב לשלם ח ואף על פי שהניח הפקדון עם
שלו אם ראוי לשמירה פטור ואם אין המקום ראוי
לשמיר חייב בשלו הוא רשאי ואינו רשאי לשמיר אחרים:
טו כד ט הכספים והדינרים ' ולשונות של זהב
ושל כסף ואבנים טובות אין להם שמירה אלא
בקרקע ויתן עליהם טפח עפר כה (כא) אם
ימטמנם בכותל כ בטפח התחתון הסמוך לקרקע או
בטפח הסמוך לקורה כו אפילו לא יתנם באמצע
עובי הכותל רק שיכנם טפח בתוכו ל אבל לא באמצ'
הכותל שמא יחפרו חננבים ויגנבו אפילו נעל עליהם
כראוי בתיבה או החביא אותם במקו' שאין אדם מכירו
ולא מרגיש בו הרי זה פושע וחייב לשלם:
יז מ המפקיד אצל חבירו כספים ערב שבת (כב)
סמוך, לבין השמשות אינו חייב לטרוח ולקבור אות'
עד מוצאי שבת ואם נתאחר למוצאי שבת כדי לקברם
ולא קברם ונגנבו או נאנסו חייב כז נ ואם תלמי'
חכם הוא ס המפקיד אינו חייב עד ששהא אחר
שיבריל כדי לקברן (וי"ל דה"ה אם הנפקד ת"ח) (עוד
בסס מרדכי"ל):
יח ע התנה הנפקד על מנת שלא אטמנם בקרקע וכן
כל דבר ודבר שיניחנו עם שלו הכל לפי תנאו:
יח (כג) פ במה דברים אמורים שכספים אין לה'
שמירה אלא בקרקע בשעה שגנבים מצוים
ואנשים רמאים שמתפשים אחריהם אבל במקום דליכ'
כל הני א"צ לכסותם בקרקע אלא מניחם במקום שמני'
מעותיו: ((כד) ובמקום המסתמר כפי דרך המקום וכפי
הזמן שהוא מפקיד) (מרדכי פרק המפקיד וב"י):
יט (כה) ל אפילו בשעה שגנבים מצוים לא
אמרו כספים אין להם שמירה אלא בקרקע אלא
במקפיד סתם אצל חבירו לשמרם אבל מקפיד מעות
אצל חבירו כח כדי להתעסק בהם וירוחה פשוט
דהוי כמו אמר לו בפירוש שאינו מצריכו לקברן בקרק'
כ ק המפקיד כספי' אצל חבירו כט בדרך
להוליכם לביתו או ששלח, עמו מעות ממקום
למקום צריכים שיהיו צרורים ל (כו) ומונחים
בידו או קשורים כראוי על בטנו מכנגד פניו עד שיגיע
לביתו ויקברם כראוי ואם לא קשרם בדרך הזאת אפי'
נאנסו חייב לשלם שהרי תחילתו בפשיעה:
כא ר כל המפקיד אצל בעל הבית בין כלים בין
מעות לא (כז) על דעת אשתו ובניו
ובני ביתו [°הגדולים] הוא מפקיד (וכן אם הפקד'
החזיר הפקדון לאשת המפקיד (כח) פטור (מרדכי פרק המפקי') לב ועל
סימן ש"מ סעיף ש"ן) °אבל אם מסר לבניו ובני בית'ו הקטנים

א בתב ה"ה
בתה שבתכלה
בתנע' הסיוק
(בסעיף ס"ג
שתמו שלא בפקד
כשלמה וסוכר
רבינו שמשון'
על שולחן הכן
לו שרוים עמו
בבית שאם לא
כן אין דעת
המפקיד
להפקיד על
דשתה הה
פשוט ב"ו
בס"כד בשם
הגהות אשרי'
כ' המפקיד
ג כן פירש
הבית יוסף
שם בשרמב"ם
מודם כתי
בהא ד"ם
ברמב"ם דין
ח' והות שוכל
לקייה לרבא
שם דף מ"ב
ע"ש ומכולר
בח"ם בסעיף
כ"ח הם
בנתרלש ע"ב
• פירוש הכן
בשבע שהם
האשות שבתן
לו בפיקדון
דווזי לאו לבר
מסויים הוא
ד בשם הרמב"ן
והרשב"ם
ז שם דין ט'
וכתב ה"הל"
דאיית הרב
ז"ל מדאתריכן
(שם ע"ב)
כיתא לא
לאיתים וכולו
הרי שבטרו
את הלם תפסי
אלא הודיעם
הכן הא אם
הודיעם היו
מחייבין אותה
והות הי' פטור
ח וכן כתבו
התוספות
והתרדכי
ט בשם
הרמב"ן
והרשב"ם
ושזה דעת
הרמב"ן ושכן
עיקר יש
דין ע' עובדא
שם ע"ב
לקמיה דרב
עמרם
ב טור סכ"ו
כן כתב ה"ם
שם מתלי
דמסיקנא
ולו דשהא
אישור לאתוויי
וכו' ל כ"ו
שם שכן כתב
הלי בשם הר"ן שם

וכמשל"ל סי' ע"ב ס"ק כ"ד: (פט) בין גדולים בין קטנים כו' עיין בתשו' ר"ם כהן ס"ב סי' פ"ה ובתו' רשל"ם סי' רכ"ב: (ל) ראיה שלא פשע כו' ע"ל מ"ש בסעיף כ"ו: (לא) מי שהוא ירוע כו' כ"כ הגהו' אשרי (ומרדכי מז"ו ובתוספות רשל"ם סי' מ"ח וסי' ק"ד: (לב) כמוסר לבני ביתו. ובזה אם פשע המפקדון ואין לו לשלם פטור הנפקד אפי' לשכרא המשומר לקמן סכ"ד בהגה"ה כן הוא במרדכי ובהגה' אשרי ובב"ח: (לג) יש לו לשעון כ"ם שהיתה נזהרת כו' ודוקא ס"ת אבל ס"ם חייב דה"ל לפרש שתות פקדון כ"כ כ"ו בשם הר"ן ומביאו ב"ם ס"ל ע"ש. כתב המ"ע והא דלא עשבה בקרקע משום דשברה דשל בנה הן והות יעבוה בהן ולא ניחא ליה בהשתמתן בקרקע עכ"ל כ"ומר שלא היתה רוצה לערות בין שלא ניתן לה בתורת שמירה אל אחרים דדוקא שומר חבוב לערות והיתה שבורה שהכן לא יקפיד ודי לו בשמירה זו עיין בתשו' מהרי"ט סי' מ"ד וק"ה ריש דף קכ"ו: (לד) שהרי לא חייב לה שהם פקדון כו' ואין המפקיד יכול להשביע ע"ז שלא חייב לה בנה שהן אל פקדון דאין בשבעין על שבעת ספק דהרי המפקיד לא יכול לעשון בהרי שחייב לה שהן אל פקדון עכ"ל סמ"ע והות מדברי הרמ"ם ושור הלבך כיון שהכן אומר שבתכם סתם פשוט משבועה ולא אל אם הכן אומר שאל פקדון לריכה ליפבע היפת בגד הכן אף שהות קרוב כדלעיל סי' ע"ה סכ"ח בסי"ם ע"ם ולא מתבר לומר דהכן חשיב טוען בעדות שהרי אף אם יאמר שלא אמר לה פטור וק"ל. והא דפטורה משבועה היינו בשם עדים שלאבשם לו שמשמיט. לחל"ב פטור דיכול להשביע ע"ז ע"י גלגול שהחביאה וק"ל: (לה) שהחביאה כו' וכן הוא בטור ובש"ם שתבע שהחביאה בחרגו וגרמה. הטעם שאינה בשבעת בקרקע שבשבע משום דדילמא לא החביאה אותם כלל ובכה"ג ולא אפי' היה החשות של בן היה הכן מקפיד וא"כ הוי פשיעה לגבי בן וחייבת לשלם להמפקיד לכך לריכה ליפבע ג"כ שהחביאה אותם ודוק: (לו) דבעל הבית כו' אע"פ שלא הודיעם כן משמע בתוספות ורא"ם ושייעתם וכ"מ לעיל סי' ע"ב ס"ל ובם סתם הרב לחייב ולא כסמ"ע שם ועמ"ש שם: (לז) חייב לשלם כו' ואם ידוע שאינו משומרו בעצמו רק מסרו לאחרו ובנוי פטור מרדכי ותגורה וכ"מ ע"ג ועיין בכס"מ ח"מ דף ק"ג ע"ב: ובתשו' רשל"ם סי' מ' בחריכות וכמי' כ' עיין בתשו' רמ"ם ס"ם כ"ז: (לח) דבית ס' וכן הוא בהגהות אשרי ולפע"ד אין נראה לחלק בין שהה השליח לו לא ומה שדקדק הטוס' והנ"ל לזה מדבעל השליח ל"ל דלעניין ומעילה אמר דאינה חייב בשבע מעילה ולזון ושו"ל דהתם אמר כיון שהוכיר לו אלון ותיכ"ל זה אינה בתוספות בנטין פ' המקבל דף פ"ה ועיין כר"ן ולבש"ל שם עיין בתשו' ר"ם כהן ס"ב סי' ר' ובתשו' ר"מ מלבוך סי' כ"ג: (מ) ואם היה בשות הפקדון רחוק וכ"ם אם הוא קרוב והות מוכרת ר"ל בשהות רחוק ומ"ל הבל מזה ולא מזה דאל"ב לא הוה שמיית להבית מחרחק: (מא) אם הוא ס"ם ומ"ם אם בשע הבני לבה נוכח מהבני ומ"ל לאו בעל דל"ם דומי' דגזל ומתיתבו כו' ואף אם שומר הלאחון שלא

לג בין גדולים כו' פי' בבעניים ומשום דסתם עבדים בבעניים נגלגין הן מאל"ב עבדים עבריים הוה דומיא לבני ביתו כ"כ המרדכי שם בפרק ש"ם: לד לאיתים שלא פשע לאם עדיפ שבלאבה בסוף היה חייב וכנ"ל: לה כ"ם שהיתה נזהרת כו' והא דלא שתנו בקרקע משום דשברה דשל בנה הן והות ובשות בהן ולא ניחא ליה בהשתמתן בקרקע ועפ"ר: לו שהרי לא אחר לה דשל פקדון הן ואין המפקיד יכול להשביע ע"ז שלא ח"ל בנה שהן אל פקדון דאין בשבעים על שבע ספק דהרי המפקיד לא יכול לעשון ברי שאחר לה שהן אל פקדון: לז שהחביאה פי' בותנם בתקום בשומר כגון בארגז: לח בדבר שאינו מסויים פי' ולא היה לא יכולה ליפבע בנה שלא בלא נפבעת על הכל: לט והודיעם שהות פקדון כו' עד שהן חייבין לשלם הן הוא ג"כ לשון הרמב"ם וה"ם שמפני שהודיעם אז הות פטור שהה שהות פטור הות אפי' בלא הודיעם כתי וכתב"ם בהשעשה שהפקיד לאחו בשבע שלאבני זה ובכרים כתבתי שהשו' ע"ם שדרו שיכה לשון הרמב"ם ולא דק לכל כונתו היה ג"כ שה"ם והודיעם הות כדי לחייב אותו ובני ביתו קאחר וק"ל: מ דבעל הבית חייב לשלם לשון הרמ"ם דאלת"ה כל פקדון המופקד ביד אדם יאכלו אותו ובניו ויפטר: מא וי"ל דפטור כיון דכל המפקיד ע"ד אותו ובניו הות מפקיד ה"ל כמשר המפקיד עצמו בידם: מב ואם היה בשות הפקדון רחוק כו' וכ"ם אם הות קרוב והות חייבר לבא לבה דהיה לו להרגיש שהפקדון לקח וחייב: מג לפי שבאבלה אותו שוהה כו' בשור כתב עוד ותלהו בכיון דלא פי' לו הבל מזה ולא מבל פקדון ע"ם ופרישה כתבתי דאם ח"ל להשלי' הבל מזה ולא מבל פקדון לו משעם שהם השליח לבא לאחר אין לחייב להנפקד די"ל דאורא לו עכין בדרך שהולרך לשהות מעט וק"ל: מד ואם היה ס"ם כו' דעליו לדקדק שפי': מה שהנני שוב וכשר כו' משו' דאלו ל"ל דלא הי' לך להחזיקו לאי שאין לו עסק עמו: להפקיד

לפיכך

(לח) וי"ל דפטור כו' ואם היה ס"ם ומשר לא ס"ל עיין בתשו' דבלי ליבות סי' ר"ו ורי"ל בשורך (לט) דשמע פטור כו' עיי' בב"י בסס התוס' שבתבו דהיינו דוקא בבית ס' ובן הוא בהגהות אשרי ולפע"ד אין נראה לחלק בין שהה השליח לו לא ומה שדקדק הטוס' והנ"ל זה לאיתא בתוספות בנטין פ' המקבל דף פ"ה ועיין כר"ן ולבש"ל שם עיין בתשו' ר"ם כהן ס"ב סי' ר' ובתשו' ר"מ מלבוך סי' כ"ג:

לפי' בשם הר"ן שם מ מלגנתא דרב ורבי יוחנן בפרק ג' דב"מ דף ל"ו ע"ש ודלוש דהלבה כרבי יוחנן דהכי פסיק רבא הלכתא שם ע"ב ג שם בתוספות דרבא ס עוד פב"ה כן בתב הרא"ש בפסקיו

מן להפקיד תמיד דבר כו' כהלי תמיד כ"ל דלא כן למעשה אם הפקיד פעם אחת אבל אחר לעת הפעמי' מפקיד אבל זה דוה לו מן הסכרם אבל לא לאפוקי אם הפעמים מפקיד אבל אחרים ולאיים לזה לבקמן כו' שה ס"ה כתב התחבר היו דינא בס"ם ולא כתב סם תינת תמיד וכ"ם כאן בס"ת: מן תמיד דבר זה ז"ל קאמר אבל הא כתלו אומר כזה ולא דבר תשוב כזה לאפוקי אם הוה רגיל להפקיד דבר זהו' אוה פעמים מזה וכ"כ ב"י ע"ש ועל"ר: מח ע"ש אשאל או שבר בבעלים פי' בשומר הראשון היתה אשאלתו בבעלים ואם נאבדו אבלו היה פטור כמ"ש בעזר והמחבר' בס"ם זה לא אהני זה לפטור מאונס אבל בזה אבל בשני ובייס המ"מ סם בעמוד ז"ל ואין אשאל בבעלי' פוטרת אבל לשומר אשאל מהבעלים אבל לא אומר שני אשאל מהבעלים הראשונים והראשון מתחייב על דשות השני: מט וכיון דאין הוא לינשבע פי' שיכול הוא לינשבע אבל אם דבר אחר הוא לינשבע אבל פטר השני ולא

(מב) לפיכך אם דרך הבעלים מן (מג) להפקיד מן תמיר דבר זה אצל השומר השני הרי השומר הראשון פטור מלשלם והוא שלא ימעט שמירתו אבל אם מיעט שמירתו (מד) כגון שהראשון היה שומר שכר והשני ש"ח או שהראשון שואל והשני שומר שכר פושע הוא הראשון ומשלם מח (מה) ראה על פי ששאל או שבר בבעלי' (מו) ואם יש עדים (מז) ששמר השני כראוי נפטר שומר ראשון ואפילו לא חיו שם עדים אם השומר הראשון ראה מט (מח) ויכול הוא לישבע הרי זה נשבע ונפטר (ועיין בסימן ע"ב סעיף ל"): במה אשה

ותייב השני וכ"כ מוקי ר"ם אבל דעת רבינו דס"ם שאסר בס"ח ואין השני רוצה לינשבע (לו) שהראשון פטור ואפילו הלה תובעו בבדי שנגנב מפני אזה טוען אל"ל אם נגנבה והוא חייב לו אם נאבד' לו אם מתה בפשיעה והוא פטור וה"ל כמנה לי בידך והלה אומר ל"ו אם נתתיכי לך לפטור ולא כהראה לי דעת הכיב' להא אמרו' בס"ם אם תייב מעשה דל"ל אם תהיה לו בשבועה אחיך לא מהאין לי בשבועה תייב הראשון כיון שאין הראשון יכול לינשבע פ"ש כשאין הב' רוצה לינשבע אז אינו כאן לינשבע תייב הוא מפרש הא דקאמר אחיך לא מהאין לי בשבועה הייבו שאפשר אחות עדיין ברשותו אבל כי ודעינן אחיו בעולם פטור הראשון אבל אין זה עיקר גם מדברי רש"י ומדברי כל המוסקים לא משמע כן אבל אין כ"ל בבירור שנאבד באונס חייב ונראה מזו כתב בתרומות הדשן סי' שנ"ג דאפילו לא מסר לשומר רק נאבד אונס פטור אם בקונם אינו לכל שומר כמיר לינשבע בבירור אבל לא אח"ל וכן עיקר ולא כמ"ש הגי' ר"ם הנחל ומאכיל בשם אבי"ה דאמרו לרבוב עניו אינו ומתה בדרך והדבר ספק אם מתה מחמת מלאכה כיון דקי"ל דאינו חייב עליה עד שעת תוקים פטור אחרי זה כאומר ל"ו אם הניחתי אבל השוקל אמור לרבוב עליה ובתה לבעלו והדבר ספק אם מתה מחמת מלאכה חייב אחרי הוא פושע כו' עכ"ל ומנייתו ב"י והמ"מ רים סי' ס"ם ובהגה"ר לבעל דברי הרא"ש ואחרב"ם אמנם מדברי הרא"ש ושור שם דאבקין ע"כ הבינו הר"ב שם סוף ס"ג בהגה"ר דברי הרא"ש ומור בכתב והע"ם שהעתיק שם בפעיף ל' דברי הב"י בשתם וכ"ג דברי הרא"ש ומור בשתם לא כיון ופה הבריו פותרים זה ל"ו (אור ראיתי בהרב"ל פ' הנחל ומאכיל סי' ג' הבינו דברי הרא"ש שם אולם רק הוא אנמו מוכח אינו מפכרתו בענין אחר ז"ל תמיה לי אי' חיורי שטען המשקיל ברי לי בפשעת אחרי נבש דיוקים בפי' מקייב לחוי בהלוותי ואיכו יודע אם בפרעתיך ואי חיירי אנ"כ המשקיל בא בטענו' אמר כ"ל דאפילו נגי אלא פטור דהא אין כאן טענו' ולא לבויבו ואמר ואמ' הוא והמחבר"ה ודומה לא' אחר הלוותיכו ואי"ל אם פרעתיך ז"ל נ"כ אי' דפטור עכ"ל ובראה אלא הרגיש הרב"ל בדברי הרא"ש דטוראם"ם אבולקין ע"ו. ע"כ נראה לדיבר דאפילו אמר המשקיל אמר חייב ונ"ל לאומר אי' אם פרעתיכו ואמר אמרתי אם אמר כמ"ש אמר ר"ם בשם רבינו הרא"ש והטור ס"ל כראב"ן ור"ש וכן עיקר ודוק) אלא לענין דינא דכיון אמר"ל בבירור חייב והכי משמע מדברי המוסקים בכמה דוכתי ומה שדומה רבינו והכ"ז זה לאומר מנה לי בידך והלה אומר אי' ל"ל כלל לאמתם כיון שנעשה אומר דמי לאומר אי' אם הזמרתי לך (ואע"ג דלא נתעבדו בכסי השומר אבל אמר אמרתי אמרתי לך אמרתי אמרתי לך אמרתי אמרתי לך

א לשון הטור
בכ"מ מהריטב"
שם בבא
מציעא דף
כ"ד ע"ח וכן
כתב הרמב"ם
שם פרק כ'
דין ט"ו וכתב
הרשב"ם סימן
תלב ונ"ל שם
הפקיד אצלו
וקבל תקריות
בתם הרי זה
שומר שכר
הביאו הסמ"ע
ב כדברי מוהרן
שם דבהסיק
הבלה וכו'
ג"כ מרחב"ם
שם פרק ח"לין
ג' הטנה
ובריתת שם
דף ל"ה ע"ב
ד"מלתת
דרב חסא
ורבינא שם
ופסקו
הפוסקים
כמהרי"ל
ה טור וחבור
שם בחשנת
ד שם בחשנה
ושם בגרייתה

רצב

א לשון הטור
ב"מלתת
דרב ולו
בב"ר ב"מ
דף ח"ל ע"ח
ופסקו
הפוסקים
כמ"ל דליכה
פריכ' מסרון
כיון דלבת
ס"ל הכי שם
וכ"כ הרמב"ם
בס"ג מהלכות
גזילה ואבידה
ד"ל ג מהר
דקתר שמוקל
שם דף מ"ג
ע"ח
אמתניתין
הנגים ונשב
וכו' לא בשל
מעם ד מתשל
המפקיד
פנית וכו' שם
ל"מ ע"ב
וכתוקיתא
דרב ששת שם
דף ח"ל ע"ח
ומשמע ודלו
דלא מקרי
שוקל כל זמן
שלא כ[illegible]
בם

ב) התוירה כו' ע"ל ס"ם שב"ל ובסמ"ע שם ובעין בספר ח"ל דף ק"ג ע"ח :

הגה

סעיף ד' המפקיד כתב ז"ל שומר שאסר לשומר והרשון רוכה לישבע לשון אחר ד"ל דוקא מפשיעה אבל בלא פשיעה זכן מקמע מדברי הרמ"ם לא עדים בסמוך והלכך אם תירע אחרתי בסמוך והלכך אם תירע לוכם אחר אבל אם אינו לתלותו שבת אבל בפשיעה כנון לפשוט וגנבים וכה"ג מייב דה"ל תקלתו בפשיעה וכו' פרוכים ודו"ק עייש בחשו' מהרי"ט מ"ב סי' קל"ו ומ"ל כתב הסמ"ע ויכול הוא לישבע פי' שיכול הוא לישבע הנני ולא אבל אם אינו נגנוב ואם יש לו עדים שנגנב פטור מ"כ אין שבועה אם אינו ערי שנגנב פטור אם אינו מוכל לישבע שנגנב אבל לפי האומר הנגנב פטור וכן כתב הרמ"ם פי' המפקיד להלין דלין ז"ל תלוי בהך דלקמן סימן ר"ל וכן הוא בריטב"ם ס"ל דיש מ"מ בהלכה נגם הטות שפתה ולא בשאר אם שבועה אבל אם אינו אבל אם אינו כסא אבל אינו יד מ"ם במ"ם לקמן סימן ר"ל ומ"ל פירוש דלמ"ל הלא"ל אמרינן הרב בתנ"ם שם ולא כ"ג אפי' לדברי סנריך עדים שכל הנ"ל טענות ע"ם ב"ם מחלר והפקיד לבר עמו הנגנב אם אינו מוכל אבל הפר"ד מיים הנ"ם לבלם וכן נלמד מדברי הרי"ם בהלכות גזילה ואבידה ד"ל אמנם נ"ל הלי ברוך שמוליך בתנ"ם מדברי דמוך בכל מטעת מודה בהן וכתב"ל סיימן ע"ב ס"ק כ"ד ע"ב :

(מא) מייב אבל בדברים בלא קנין בהיות מייב בס"ם ושונן אבל אם תאמר אינו מתחייב אבל אינו מתחייב עדים מגנב לו אבל אבל אינו מתחייב אינו מתחייב על שבועת הומר אבל אם אינו מגנב לו אינו לפטור עצמו בשבועת בס"ם ועי"ם מגנב אבל אינו יכול לפטור עצמו בשבועת בס"ם ס"ם פעליו אינו יכול לפטור עצמו בס"ם לפרק הומר :

(ג) אם אינו מגנב לו אינו יכול לפטור עצמו בשבועת בס"ם ועי"ם מגנב אבל אינו יכול לפטור עצמו בשבועת בס"ם ס"ם פעליו אינו יכול לפטור עצמו בס"ם לפרק הומר :

(ד) ומ"ל סיימן ס"ד ע"ל סיימן ס"ל ד"ל ע"ל ד"ל ס"ל ד"ל ס"ל ד"ל ס

מתחלה רק שוחל בעלמא ואם נשלם לתשמיש שתקבלה לו אין דין שוחל עליה אלא דין שלה וד דהוה כגזלן וכל גזלן אינו מהיימן למקבל תורתו למקוים ברשותו אם לא שהחזירן מדעת בעליה ומיהו כ"ע דאם בתרדכי תשמע דלא אייריי אלא בדבר שאין הבעלי' מקפידין על תשמישין בלא רשות ובכה"ג לא מקרי גזלן וכאן לא אייריי בכה"ג מדקתני גזלן ושיין בגליון מכאן עלמה ס' המפקיד (דף כ"ו ע"ח) כתבתי יפה לזה:

ה חזר להיות דינו כשומר הוא מעשה שכתבתי דדעת האומר תשיב דעת בעליה: ו וכמעות נכנס ג' כו' השעם דאלמי מעון' דתוכנים תמיד לקנות בהן מחורה כ"כ הרא"ש וכמ"ש עוד מזה בסמוך ס"ו: ז אבל אם הגביה כדי כו' ה"ה אם משכה לרשותו כדי לחסרה קנאה להיו' עומד ברשותו אף לענין תוכנין: ח ליטול ממנו דינר' על ה"ז סתם תבעית דרכ תאי הוא בגמר' פרק המפקיד ומשום דיל דכבלא' דבר שהכל נוף אחד כגון אבנים יין לו דבר שאנביהו ליטול מחוכה קנת ניחא לי' דתהוי כולי אבנים כסים לזה אינו אינו מתכם אלא יתמין דיין אינו מתחר לא בכני אלא ונעשה שוחל על כל מה שהבנים לאשר עכשיו אם הוא דוקא ליטול אבל אם היה המפקדון כים שלא מת אין דיבר זה שנטל משתחר מהאחר לו לאמר גם כזה לאחר כים אלא מעות יותר ברא' הוא ומשתחר ואינו נוח לעיות בחבר בדיבר יתרדי והוה בזה דומה קנת לגיין להתחייב בכולו ועלם כתיקו אם בגמרא תיהו אם בגמרא משמע דלא אינעיא ליה הלי אינעיא אלא לא לא אליות יד לריב' אסרון אבל לדיקן דק"ל דאין בריבין אסרון אין אילוק בין כים לבנות מ"ה השמיש הרי"ף והרא"ש והטור לזה דיב בי' וספיקתו והרמב"ם פ"ג דגזילה כתבו והם נו הרא"ש נ"ב תש"ב הכ"ל והמ"מ יסבו וזהו נ"ב דעת המחבר שהעתיק"ל הרמב"ם שמיד אינו דהמ"מ ודו"ק:

ט אבל אחר פירות נראה דלא פירו' קאמ' דזהו פשיטא דמ"ב מתא"ם בבר בדם ז"ל השה את הבנות ונעל מתנו רבעית כו' ודיל בתר שעמת אלא ל"ל מי פירות ודל: י אחר שנגזלה לגלות כו' קמ"ל דזה דאינ' דכתיב על כל דבר פשע לא תאמ' שבתייב בדיבורו שהרי כתי' אם לא אלא ידו בתלאכת רעהו אל שולח בה יד ומאי דכתיב על דבר פשע דהשו מיכה בגמרא דאם אמר לגלות יד בפקדון ועשה תחתיו בו דתייב התשלום

אין אלא וכתו שהבנים הל"מ והמ"מ מתלוק זה לקמן ס"ם אמ"ת ועוד יש מתלוקת הי"ת דהיכא שהבנים אינו בר תיובא יש אלא וכמ"ם הרב לעיל ר"ם קפ"ב ר"ח וכמ"ם אם וכן היכא אחין לו לגלם לבע"ע אחרי אין אלא"ע ובמ"ם אם ה"כ אחר להפוסקים בעלמא היכא אלא ידע הבנים אין אלא"ע ה"כ הכא גבי אליות יד קרא אחי הוא דתייב התשלם ולהפוסקים דבעלמא כמו יש אלא"ע היכא דאינו בר תיובא ה"כ קרא אחי הוא אחין לו לגלם דפשיטא דלב"ע בעלמא פטור המשל' הכא תייב אבל אם יש לו לגלם ודע והוא בר תיובא דבכה"ג פשיטא דתייב הבנים לב"ע משום דאין אלא"ע ח"ם המ"מ וכמ"ם בר"ם קפ"ב דה"ל ה"ל דאין אלא"ע דל"ל דאם כתבתר דקי"ל אין אלא"ע וה"כ פשיטא דהבנים תייב וה"כ בפשיטא דלא נגלי לן קרא נכה"ג דתייב התשלם כיון דהבנים ובנים אלא דהא על כל דבר פשע דכתיב הוא ולא אחי אלא אחי אלא לתייב התשלם דהכי תני אין לו אלא הוא אחי אלא יד אחוה אחי לגלות מכון ת"ל אבל פשע ה"כ אחי הרבוי לתייב התשלם ולא לפטו"ת הבנים הגע עצמך אם לא יהא לתשלם לגלי ויה לגלות לגלי יגרע כח המפקיד משתר בני אדם (וכן משמע בתוס' ר"ל בקידושין כ"ל ע"ב) ועוד אי לאו קרא ה"ל אף אם אין לגלות לגלם פטו' אולתו ה"כ דאחי דאחי קרא לרבות אין לו לרבות אלא היכא שהמפקיד המפקיד כגון חד מהנך תלת לבפי אבל אם לא יפטור המפקיד לאחר יגלם התשלם ע"כ דברי הגאון חת"ו ז"ל ואף שרתוק שבוחת המ"מ כן עם כ"ז דברי נכונים מאד לזכות את בעל המ"מ ובמ"ם שדברו נכונים לדיבר ובפרט לפי מה שהעליתי לעיל ר"ם קפ"ב דאפי' היכא דהבנים לאו בר תיובא אין אלא"ע וכן לזה שהעליתי לקמן ס"ם אמ"ת דאפילו לא ידע הבנים אין אלא"ע ה"כ משכחת כאן כמ"ם המ"מ דהיינו כגלם ידע הבנים או שאינו בר תיובא' או אין לו לגלם אבל אי ליכא חד מהנך אבפי דהיינו אידע והוא בר תיובא ויש לו לגלם בתוכן דהשלם הבנים פשיטא דפטור המשלם וזה ברור: (ה)

בפני עדים כו' עיין בתשו' מהרי"ן שנן סי' ג' דף קי"ו ריש ע"ב בחתקן כמי שהיה רוצה לעבר בקרון בחתת תוב לי מיקרי שלא יד בפקדון: (ו) הרי זה גזלן כו' ז"ל הטור דין הגזלת יד בפקדון הוי כאחר גזלן אחינו משלם אלא כמו אהוה בשעת תשלומין אלא אלא יד בדבל דוקנית ושעבה לו כתעבדה אבלו וגזזה לו אלדה אינו משלם אלא כמו אהוה עתה ואפי' איתה שעבה לו מעובדת בשעת גזלה וגזזה לו אלדה אינו משלם אלא כמו אהוה עתה ע"כ"ל ודברון תתיקון אם להדיא נגד הש"ם והרא"ש ר"ם הגזל קמא ומ"ם המפקיד והעולה מהש"ם והרא"ש אם הוא לכל הגזלני משלמי' בשעת הגזלה (ובשלמות יותר כתב וז"ל וקצה דברים מי' אל"ל כתב דאם לא בשעת הנכבה אל"ל ושפי ה"ל להקשות מהש"ם והרא"ש גם ה"ל להקשות על מ"ם הטור וגזזה לו אלדה דהא שעינה ובינור לאוד הוי אבנו וכמ"ם לקמן) ולא בשעת תשלומין ולא בשעת התבועה ולכן השלם יד בפקדון משלם כפי מה שהיתה אוה בשעת אליות יד אלם אלא יד ריקני' ושעבו לו כתעבדה אבלו וגזזה לו אלדה לו אפילו לפסקי הפוסקים והרא"ש ר"ם הגזל קמא כרב פפא דשעינו ובינור לאוד הוי אינו מ"ם משלם אלא כמו אהוה עתה בשעת אליות יד וה"ל קצה על הטור תרתי חדא מ"ם דמשלם בשעת תשלומין כפי מה שהיתה עתה ולא לאו' לאינו משלם אלא כפי מה שהיתה אוה בשעת אליות יד ועוד ק' מ"ם אלם אלא יד בדבל ריקני' כו' וגזזה לו אלדה כו' דלא לפי מ"ם הרא"ש ר"ם הגזל קמא אפי' לא גזזה ובינור לאוד כמו הוי אינו ודאי קצה נ"ב על דברי ירושם שבכתוב ל"ר כתב וז"ל מפקיד בהמה אבל מכירו ושלח בה יד שנעשה עליה גזלן וגזזה שנעשה אבלו לו אבלו ואלדה אינו נותן כי אם בשעת גזלה כי גזלה אחרת בעינה עכ"ל ו"ל לפי מ"ם בכתוב ל"ר הש"ך

בתשקיתו

(ג) הפה לא אחביות כו' עיין בתשו' מהרי"ן שנן סי' ה' אם ס"ב ס"ק: (ד) שרוצה לגלות יד בפקדון עיין בסמ"ע ס"ק' מזנה אם סוף דברה' דהייבו דוקא כו' בכתן הרלאה הגזלן אמ"ו ז"ל לא ידו גדולה ד' מ"ג ואם וגזולו תריפתו לפי שהבל תפסו על הסמ"ע בזה ולא ירדו לפ"ל ברמב"ם דל"ל אם המשלם

גם הבעל אינו ס"ם המפקיד והב"ח הביאו עליו ואמרו דלאמתמיתתי' ס"ם ערוכ' דל"ם אמתמיתתי' ס"ם ערוכ' דל"ם אמתמיתתי' ס"ם ערוכ' דל"ם א

ג יי הרמב"ם בפ"ו מהלכות שאלה ופקדון דין ט' וכתב הרב המגיד מסנס וסוגיא בגמר' (בב"מ דב"מ דף מ"ו ע"ב ודף מ"ח ע"א) ופסק כפסק ההלכות שם ובוא"ר שם לטעם דתחלתו בפסיעה וסופו בתוכם חייב ומבואר בסימן רכ"ח כ"ו הרמ"ם ובסימן רכ"ו כ"ח שם ע"ש לשון הטור סי"ח וכ"כ הרשב"ם שם ד"ה מצנה שם דיש דף מ"ג ע"ב ה כרבי יהודה שם במשנה צ כתוקימתא דרב אחי לחר רבי יהודה שם ק כרבי שמעון בתרא משמיה דרב מרי בעיא ולא כפשטא וכתבו הרי"ף והרא"ש הלכך לא ישתמש בהם אם הקשר משונה ר כרב נחמן שם דקי"ל הלכתא כוותיה בדינו וכ"כ הפוסקים ש וכ"כ הרי"ף משום דהוה הלוחה נגיה וכ"כ רב אחי גאון ת עור כ"כ הרא"ש שם בפירוש דברי הרי"ף משעם כיון שכבר נהנה בהם ועוד מלבד ליהנות אם תזדמן לו פחורה א מבואר בא"ם לעיל ב שם בהגה ג כן כתב הרמב"ם שם דין ז' ד עור שם בשם ל"ת ובמרדכי שם

כמסקנתו וז"ל אפילו לדעת התוספות והרא"ש גראה כי לא בעיר' שיבו לחר כו' אפילו לא ילדה ולא נזזה כו' נותן דמי' בשעת גזלה כו' ע"ש ובל"ע ותימה אלא התעורר שום אחד מהפרשים הלחרונים בזה (מזה לענין דינא פסק מהרש"ל פ' הגוזל קמא סימן ד' דבריקני' ונתעברה לו כשעבה אפילו הכהתה לא קנה נוף הבהמה רק שבתה והשיב על הרא"ש וע"ש: (ז) לטורך מקומה כ"ל שא"ם הוא וכ"ל לטורכה וכן פירש"י: (ח) אותר לו להשתמש בהם כו' מוכח בתוספות פרק אלו מציאות דיש דף כ"ח דאפילו תובע אותם המפקיד שודם שהגיעם הנפקד אינו להחזיר אותם המעות אלא יכול לתן לו מעות אחרי' וע"ש וע"ל סימן ל"ם ס"ק מ"ו:

(ט) חייב גם באונסין. לי הרי"ף ה"ל הלוחה נגיה וקמו ליה ברשותיה ואי איתבסו ליה חייב וכ"כ רב אחי גאון ז"ל עכ"ל ובראה דר"ל דאם"ל אפילו לזה עלייהו ובא"ם דאם המשכנ מריך לאלם לו מעבע היולא בחותה שעה אפילו היה בעין וכתב"ם הגה מיוחסים"ל מאלוה והתוספות פ' הגוזל דף כ"ז ריש ע"ב ולאפוקי מי הוי אחריון דה"ל אוקל אפילו היה אוקל ש"מ דה"ל גזלן היה יכול לומר לו הרי שלך לפניך וכמבואר בהגה מיי' וכתוספות שם וכדלקמן ריש סימן שם"ג קמ"ל דלא ה"ל אוקל עלייהו ונם כיון דמותר לו להשתמש לא ה"ל אוקל לזה עלייהו עוד יש חילוק בין לזה לגזלן לקמן סימן שם"ם בסמ"ע ס"ק ג' עוד יש חלוקים וק"ל ודפ"ל שלזה הוסרך הרי"ף להבי' דאיה מן הגאון ודע"ם שהרא"ם כתב טעם אחר מה שהוסרך להבי' דאי' מן הגאון דהיינו שחייב אפילו אחר שהחזיר לבעל המקום מכל מקום גם זה יכול לבוא אחת אחת ודוק: (י) אפילו אחר שהחזיר כו' כבר כתבתי לעיל דשאלת ש"מ כפקדון חייב בתוספות דע"פ שהחזירה למקומה ודע"ם כן הוסרך הרא"ם לאלא דשאלת מעות דהכא אלא יד ברשות כיון שמותר לו להשתמש בהם ע"ש בהרא"ם מבואר כ"כ לקמן: (יא) ואם הופקדו אצל הבית כו' הבית יוסף הבין דברי ר' ירוחם דאינו בעשה ש"ם בתנאי כו' ותמה עליהם וכ"ל דס"ל מי שהפקיד לחברו מעות בתנאי שאם יעמוד לו אותה שחורה יקח המעות לעצמו ואח"כ אינו רוצה להעמיד לו השחורה ורוצה להחזיר לו המעות וא"כ עכשיו אסור לו להשתמש במעות ודע"ם שהיה בענין שיוכל להשתמש במעות עד עכשיו שאינו רוצה להעמיד לו השחור' והבינו לקוחי' מהרא"ם פ' הזהב נגי הוא גברא דיהב זוזי לשומרא כתב הרא"ם שם דאין לפרש ש"ם לא הוי כיון שאל"ל אקול ואוך הא אי לא אל"ל אקול ואוך הוי ש"ם בשביל שהמעות הם ברשותו לאוכלם אע"ג שלא נגמר המקח דליכא לאיסור הכי שיהא לו רשות להשתמש בדמים בעוד שלא נגמר המקח כו' אלא הוא לא ל"מ ש"ם דלא הוי אל"ל אקול אגרא עכ"ל ולפי דאמרי דמסיק הרא"ם בשם הרי"ף דשעשה קשה לאחי' ומיהב עליה כאוכסים היינו כשכתן לו המעות לבתולה כתורת מקח להפוקיהן וכדאיתא התם אבל בשכתן לו כתורת פקדון אין שהתנה עמו שאם יעמוד לו השחורה יקח הפקדון לעצמו אע"פ שהיה יכול להשתמש במעות הפקדון עד עכשיו מ"מ מיד שאחר ליה שאינו רוצה להעמיד לו השחורה אע"ג שאינו חוזר לו אל"ל מעותיך הרי אין לו רשות להשתמש במעות ואינו ש"ם עד שיתן לו שכר ואפילו בלבד המעות קודם שא"ל שאינו רוצה להעמיד לו השחור' פשוט דיכול לאחר מעולם לא רציתי להעמיד לך השחורה ואי"כ לא היה לו רשות להשתמש במעות מעולם וזה מוכרח מדברי הרא"ם שם והוא לשון הסמע שהיה כך ע"ם התנאי אבל עכשיו אין לו רשות להשתמש במעות ודל"ל כיון שהיה בענין שיוכל להשתמש במעות אם היה מעמיד לו השחורה אפילו לא הוי ש"ם קמ"ל דלא ודע"ג דכתב הרא"ם שם דלמאי דפסק ל"ת דאין מותרים להשתמש בכל מעות כיון דעיקר עשקינו ברבית אין בפקיעתא כפסק זה הוינו בהוא עובדא דהתם אבל מ"מ נ"מ אם הפקיד אצלו מעות לרוחים ותתנה עמו כן ודוק עיין בתשובת רמ"א סי"ם מ': (יב) ובעה"ב ערוב עשקינו ברבית כו' • (הגה"ם בסמ"ע): (יג) לפי שצריך תמיד למעות (הגה וכתב מהרי"ק שורש קל"ח דאין חילוק בין מקום שהתגרים מצוים לשאינן מצוים וכן אין חילוק בין עשיר שאל"ל לתלו המעות לענני עכ"ל ל"מ י"ל: ומש

ן ל המפקיד חבי' אצל חבירו בין שייחדו לה הבעלי' מקום בין שלא ייחדו לה מקום יא וטלטלה לצורכו ונשברה בין קודם שהחזירה למקומה בין אחר שהחזירה למקום שיחדו לה חייב לשלם ואם טלטלה לצורכה בין שנשברה מתוך ידו בין שנשברה משהניחה במקום אחר פטור:

הגה טלטלה יב (ז) לטורך מקומה חייב בפשיע' ופטור באונסין ואם אירע לאונס יג מחמת שיבוי המקום אם ייחדו לה הבעלים מקום ה חייב אפילו משהניחה ואם לא ייחדו לו הבעלים מקום פטור אם הניחה (טור בשם הרמ"ה):

ז יד היה הנפקד שולחני או ה חנוני והופקר אצל"ן מעות אם אינם ל חתומים ולא קשורים ק קשר משונה יד אעפ"י שהם צרורים טו (ח) מותר לו להשתמש בהם לפיכך טז נעשה עליה' ל שומר שכרו חייב בגניבה ואבידה אפילו קורם שנשתמש בהם ם ואם כבר נשתמש בהם (ט) חייב גם באונסים יז (י) ת אפי' אחר שהחזירם למקומם עד שיחזירם לבעליהם ח ואם היו המעות צרורים והתומים או קשורים קשר משונה לא ישתמש בהם לפיכך אברו או נגנבו אינו חייב באחריותן

(יא) ג ואם הופקדו אצל בעל הבית אפילו הם מותרים לא ישתמש בהם לפיכך אברו או נגנבו אינו חייב באחריותן ג והוא ששמנ' בקרקע כמו שנתבאר יח ל ובעל הבית (יב) שרוב עסקיו בריבית דינו כשולחני יט (יג) לפי שצריך תמיד למעות:

הגה

כיון מצוים שם ולא נגנבו אלו כשאר שם או חוזר והניחה למקומה הרא"ן וזהו דוקא שייך כשיחדו להן הבעלים מקום מתאלה דאל"כ מקום שחוזר ומניח שם הוא מקומה: יד אע"פ שהן צרורין פי' כמו שנר אדם כיס אלו: טו מותר לו להשתמש בהן כיון דהמפקיד יודע שתנוני ומולחני בריבון לחשות ולא קפדם ותתמה בקצר מזכה ולזה אינו מקפי' הוא בשימושן במעותיהן: טז כעשה עליהן ש"ם כו' ואפילו לדעת הרי"ף והרא"ם דס"ל בדמי אבידה דמוחל נ"כ להשתמש בהן חייב המוצא בתוכיהן כאלו הבבר כשתמש בהן כמ"ש הטור בשם בס"ם רס"ז ונם המחב' כ"כ שם סכ"ה ע"ש דכתב הרא"ל דאפשר דבדמי הפקדון הוא גרעי' דלא לקנות בהן מחורה שאל יבא המפקיד פתאום ויתבע פקדונו מש"כ בדמי אבידה דבשות הוא שהשה אינו ואין חרוצה ומה"ש נ"כ אינו דומה לשומר אבד' דבתחי' בתוכסין אפי' עליון לא שיש בה דשם נתן להשתמש בו בכשות ואינו ירא דב"ם ובא פתאום לתבוע מתנו: יז אפילו אחר שהחזירם למקומה כו' כבר נתבאר הטעם בסוף סעיף ח' דאע"פ דבאונס אינו אם מדבר דשתה בפקדון והחזירה למקומה כמו מתוכסין אפי' מעות לעשות להשתמש בו עוד כל שעה כשיבא לידו דבר שיש בו ריוח ונם כבר שתה בה ומעשה זה כתב מורי"ם שם בס"ח דבמעות בכל"ג חייב בתוכסין: יח וכ"ם ערוב עסקיו בריבית כתרבי"ם שם מי' רל"ה כתב דבזמנינו אין לנו שדות וכרמים כל עסקינו בריבית וקניית שחורה וכ"ע דינם כשולחני: יט לפי שצריך תמיד למעות (הגה וכתב מהרי"ק שורש קל"ח דאין חילוק בין עשיר אע"פ לתלו המעות לענני עכ"ל ל"מ י"ל:

ומש

המשלח ובמ"ם המחבר מיל לחבר זה גם בטור סמך מני הדינים וכתבן זה לחבר זה מה"ט ובפרישה כתבתי דבלאלה דהיינו דוקא כשלא ידע הבעלים שהוא אל אחריים אם אינו בר חיוב אם אינו לו דאליה הא קי"ל דאין שליח לדבר עבירה: יא ושלטלה לצורכו כן הוא נ"כ ל"המשנ"ה והפוסקי' ובגמ' דייק מדקתני שלטלה ולא בקש בשלה ממש דחיירי אפילו בלא בשלה ממקומה כדי לנוחלה לו לשלוח בה יד כדי לחסרה אלא שלטלה כדי לעשות עליה אמקו' קולם כדי לעשות נחלת מהבוך ולהחזיר' אח"כ בעינה למקומה אפ"ה חיי' באונסין כיון שלטלה לצורכו אבל הכי דקדק הרמב"ם והמחבר ולא כתבו דשלא יד בהחכיות ולא דהטו' כתב בזה אלא יד בהחכיות כתבתי בפרש' דל"ד אלא' אלא מאוס דייק בו קנת לשון אלא יד שהתם חבריות מקפידין בעלי בתי' שאל ישתבר מחתתו מ"ה לאיחה לשלוח יד ועכ"ל • ודלא • כע"ם דכתב ג"ם בהתי דיגא דמיירי בשאיה דעתו לתחרה הדו"ק: יב לצורך מקומה פי' כגון שהוצאת בחתי' התורפה ומטלטלה לאמקו' המוכנע כדי שלא תשבר: יג מחמת שיבוי המקום פי' שלא החזיר למקומה הראשון הראשון הנכנים ונכנסו קייב אפי' לותו מקום הנכי' משומר יותר מן הראשון דאחרונן אלו הנכי' לא כיון מצוים שם ולא נגנבו אלו כשאר שם או חוזר והניחה למקומה הראשון וזהו דוקא שייך כשיחדו להן הבעלים מקום מתאלה דאל"כ מקום שחוזר ומניח שם הוא מקומה: יד אע"פ שהן צרורין פי' כמו שנר אדם כיס אלו: טו מותר לו להשתמש בהן כיון דהמפקיד יודע שתנוני ומולחני בריבון לחשות ולא קפדם ותתמה בקצר מזכה ולזה אינו מקפי' הוא בשימושן במעותיהן: טז כעשה עליהן ש"ם כו' ואפילו לדעת הרי"ף והרא"ם דס"ל בדמי אבידה דמוחל נ"כ להשתמש בהן חייב המוצא בתוכיהן כאלו הבבר כשתמש בהן כמ"ש הטור בשם בס"ם רס"ז ונם המחב' כ"כ שם סכ"ה ע"ש דכתב הרא"ל דאפשר בדמי אבידה הוא גרעי' דלא לקנות בהן מחורה שאל יבא המפקיד פתאום ויתבע פקדונו מש"כ בדמי אבידה דבשות הוא שהשה אינו ואין חרוצה ומה"ש נ"כ אינו דומה לשומר אבד' דבתחי' בתוכסין אפי' עליון לא שיש בה דשם נתן להשתמש בו בכשות ואינו ירא דב"ם ובא פתאום לתבוע מתנו: יז אפילו אחר שהחזירם למקומה כו' כבר נתבאר הטעם בסוף סעיף ח' דאע"פ דבאונס אינו אם מדבר דשתה בפקדון והחזירה למקומה כמו מתוכסין אפי' מעות לעשות להשתמש בו עוד כל שעה כשיבא לידו דבר שיש בו ריוח ונם כבר שתה בה ומעשה זה כתב מורי"ם שם בס"ח דבמעות בכל"ג חייב בתוכסין: יח וכ"ם ערוב עסקיו בריבית כתרבי"ם שם מי' רל"ה כתב דבזמנינו אין לנו שדות וכרמים כל עסקינו בריבית וקניית שחורה וכ"ע דינם כשולחני: יט לפי שצריך תמיד למעות (הגה וכתב מהרי"ק שורש קל"ח דאין חילוק בין עשיר אע"פ לתלו המעות לענני עכ"ל ל"מ י"ל:

ומש

מעותיך הרי אין לו רשות להשתמש במעות ואינו ש"ם עד שיתן לו שכר ואפילו בלבד המעות קודם שא"ל שאינו רוצה להעמיד לו השחור' פשוט דיכול לאחר מעולם לא רציתי להעמיד לך השחורה ואי"כ לא היה לו רשות להשתמש במעות מעולם וזה מוכרח מדברי הרא"ם שם והוא לשון הסמע שהיה כך ע"ם התנאי אבל עכשיו אין לו רשות להשתמש במעות ודל"ל כיון שהיה בענין שיוכל להשתמש במעות אם היה מעמיד לו השחורה אפילו לא הוי ש"ם קמ"ל דלא ודע"ג דכתב הרא"ם שם דלמאי דפסק ל"ת דאין מותרים להשתמש בכל מעות כיון דעיקר עשקינו ברבית אין בפקיעתא כפסק זה הוינו בהוא עובדא דהתם אבל מ"מ נ"מ אם הפקיד אצלו מעות לרוחים ותתנה עמו כן ודוק עיין בתשובת רמ"א סי"ם מ': (יב) ובעה"ב ערוב עסקיו בריבית כו' • (הגה"ם בסמ"ע): (יג) לפי שצריך תמיד למעות (הגה וכתב מהרי"ק שורש קל"ח דאין חילוק בין מקום שהתגרים מצוים לשאינן מצוים וכן אין חילוק בין עשיר אע"פ לתלו המעות לענני הכיאם הסמ"ע בשם ל"ת

מצוי'

• כתב דבזמנינו אין לנו שדות וכרמים כל עסקינו בריבית וקניית שחורה וכ"ע דינם כשולחני וכתב מהרי"ק שורש קל"ח • דאין חילוק בין מקום שהתגרים מצוים לשאינן מצוים וכן אין חילוק בין עשיר אע"פ לתלו המעות לענני הכיאם הסמ"ע בשם ל"ת

כ ואם הרויח במעות כו׳ כיון היה לו רשות להשתמש בהן אלו
אלא כו׳ מיירי בשנילה הנפקד דעתו דאף דאין לו רשות להשתמש
מ״מ הוא משתמש בו כדי ליקח הרויח בנפשו וא״ל בסמוך אחר זה
אלו במקום שאסור להשתמש בו שמשתמש בו׳ דלוקח משתמש היכא
דלא גילה דעתו וק״ל. כן כ״ל
לי״ש לבדו מוס״ס כאן ונל״ל
שכ״כ בסס רשב״ם כמ״ש כאן
אבל הדברים תמוהין כי יגעתי
ולא מצאתיהו בשום מקום
והדרכה סס בתשובת רשב״ם סי׳
תתקל״ה הנ״ל הכי״ג נ״כ מס״כ
לא כ״כ שכתב ז״ל בפקד זה
מעשו מוכיחין עליו שלמורך
בעל הבית מתעצב בהן שהרי
נתן לו התלה כל הרויח
שהרויח בהן ובעל המעות נ״כ
כיון שרוה שהרויח זה המתעצב
בהן גילה דעתו שנתלה בכך
כו׳ ועד והלבך אף בשהרויח
עוד בשתם ע״ל זה נתעצב בהן
והרויח לבעל המעות כו׳ ובקי
סס אבל שנתעצב במעות
בלבד ואם״ה הכריך גילוי
דעת הבל״ל ובלא גילוי דעת לא
ע״ש ועיין במרדכי ס״פ
המפקיד לדתב ז״ל היכא שהלוו
הנפקד לעכו״ם בתמלה פושע
הוא כו׳ עד אם כשחזר לחזוק
המפקיד ותבע מעותיו מן
הנפקד אם קדם ושלם (פי׳
הנפקד להמפקיד) זכה הנפקד
בריבית כו׳ ול״ל לאפוקי לא
שילם לו עריין אע״ג דאח״ר הריבי
משלם לא זכה הנפקד בריבית
דומיא דשוקל לבל מכאה שלו
לאחר הריבי משלם לא מקבי
ליה כפילא עד שישלם לו כו׳
ע״ב (וכמ״ש בטור ובסמ״ע
בסי׳ רל״ה ע״ב) ואתיתא
שלא הזכיר מור״ם מילוקי הלוו כאן: **כא** א״כ לאת מן
הרויח לקדק וכתב ה״ב הא רוצה ליתן לו הרשות בידו לבין לא
בא לידו בתורת הלואה אין כאן משום ריבית כ״כ במרדכי סס
ועמ״ש המחבר לעיל ס״ס ה״ה והא תמיה הרא״ש ומ״ש בסמ״ע
עליו ביאורו: **כב** קבל עליך העבד בין לבבר כו׳ פירש
והוא מסיב דוקא לבו דוקא מעותו: **כג** הדין עם הנפקד
לפיון הנוליקם הרשות הבל יכול לומר בשתתף עמי נס בהפסד
אם תרצה בבבר: **כד** הרויח אלו לאין כאן ריבית וכ״ל:
כה אלא בתו אלא לשמע המפקדון ולוקח בפקדון דוקא הכי
ולא בתוכם שהבטוחו להבית לו מתון תכירו וכ״ל והעתקר
לקחן סיון אם״ת ס״ל וכ״כ הכ״ו ומשעם דשלחי פקדון למשוס
פקדון אבידו ובא לו אם עוס ומחמתו בא עליו הנכם ע״ש וכמ״ע
שכתבתי אם לי מרן לי״ל זה קנת בע״ל: **כו** אם לא היה
מנוי אלא אם מתון כי לקדק וכתב אלא אם דקב״ג ריש לו מתון
בפיתו ובמקומות אחרים מ״מ כיון שאין לו בא במקום שבאו עליו
הנכסים מוחר לפדות בפשו ול״ל לאלם ויאתן במקומו מעות מאלו
כשיחזור לביתו ונם לא אמרי׳ בשביל שהיה עליו אם עושר אמור
בתמון באו עליו וכ״כ הטור בסס הרא״ה בפל״ה ובוה
כתב כי״ל אי׳ רב״ג בהולך בדרך ואין לו מה לאכול לאותר לקבל
מהנדקה ול״ל לאלם אח״כ ע״ב: **כז** הרי זה לא יברכם כו׳
ואו אף אם הם אסרון עוכל יכול לומר הרי שלך לפניך ומשעם
הילך: **כח** ויפשוט אסרון הנפקדון כו׳ עפ״ל שכתבתי לר״ל
ויתבאר על כל המלות הזיעור שדרכן להתסבר ואם אין אסרון
יותר מהם שדרכן להתסבר וכמ״ש אחר זה אזי הוא פטור בלא
שבועה ואם הוא אסר יותר אזי פריך ליטבע שנתבר כ״כ אלא
בפשיעתו ויתן להמפקיד פירותיו לפי ערך המדות שהיו יותר של
המפקיד ואלו: **כט** על אתריותו כו׳ של המפקיד וכ״כ בס
בהליך

מנוי׳ וכן אין תילוק בין עשיר
ל״מ ל״ש הכ״ו בסמ״ע): (יח) ואם הרויח במעות
ובתשו׳ ן לבם ס״ק סי׳ כ״ח דף ע״ז
סי׳ ג׳ ובתשו׳ ר״י לבית לוי סי׳ כ״ו הרשב״ם או
דף קמ״ח ובתשו׳ ר״ם בהן ס״ב
סי׳ קי״ח: (טו) אייב
לי״ת הרויח כו׳ ורש״ל בים״ם פ״ק
סי׳ ל״ פסק דאפילו תבעו לבין
ול״ל תן לי פקדוני כי יש לי ריוח
ברור ומבורר לבריו וזה מעכבו
פטור דמבטל כיסו לא הוי אלא
נהנה ע״ז עוד בדין זה ובעין
בכ״י פ״ המקבל נבי דורבי ל״ל
הריוח הבית הירוח״מי דמבטל
כיסו אל תבר פטור ע״ז
בירוח״מי נ״כ: (טז)
הוכחתים בעבד כו׳ עיין בספר
אל״ת דף ק״ע ע״ל: (יז)
ואם נילה דעתו כו׳ עיין בתשו׳
ן לבם נ סי׳ קי״ב: (יח)
המפקיד כו׳ מוקמי אלא בלו כו׳
כתב הרב המגיד שהרשב״ם כתב
לאלא דפטור הייבו דוקא בשהיו
יל הנכסים אולעות בו אלא
ופשבו ומבלו לאלא״ב ולאי חייב
לאלא גרע מהנכסים אלבבו לבבית
מתון ובבית אבוה חייב כ״ז אלין
ילהלבם אולעת בוובלקבן
סיון אם״ת כ״ל וכן הוא דעת
בעל המאור ס״פ הנולל בתרא
וה״ה כתב שבראה לומר לדעת המפקיל
הרמב״ם דשלחי הבל בין
שהמתון הוא בראות הנפקד וכ״כ
התוס׳ פ׳ הנולל בתרא סוף דף
קי״ז והרא״ש דשלחי אוא״ל לדעת׳
לבבי קבל אמור׳ וכ״כ המגיד
פ׳ הנולל בתרא תבו׳ מהר״ם וכ״פ
מהרש״ל אם סי׳ מ״ו וסי׳ כ״ו כ״כ
הרמב״ן בספר המלחמות

אלא״ל לאלו אמעות לעבי עבל
הרמ״ל בסוף
הנ״ם בסס
הרשב״ם אלבור
לבתחתם וכו׳
מרבבן לפרש
דמיירי
בשהנפקד
נילה דעתו
בפני עדים
שנלא יהו אלא
נהנה ע״ז בהן
בכ״י ס״ הרשב״ם אלו
כדי להרויח
לעלמו אבל
במדרבו
הנהנל ובס״ב
המפקיד
מס ורבם אלאבי׳
לא נילה
דעתו בפני
עדים הרויח
אלו ובן
הרשב״ם
בתשובה לא
הבריך אלאבר
בן לפני עדים
אלא אם שמעבו
הנפקד היו
מוכיחין עליו
אלבורך
המפקיל
מתעבק שהרי
בתן לו מתחל
כל הריוח
שהרויח בהן
והלבך אף
שהרויח עול
בשתם לא
דעת זה הרויח
אלא אם כן
אמר לבני
עדים אל״ל
אלו בהן
אלבור׳ ל״ל
אם לא אמר
אלבור׳ ל״ל
אם לא אמר
אלבור׳ ל״ל
אם לא אמר

* סס בתשבה
ובמשוקי לה
סס בגמרא
דכ"ת דף מ'
ע"ח
ע"חוקיתתא
לד' ויתכן סס
* סס ברייתא
סס וכדלק"ל ר'
בתמן לתכא
דלמא ביתות
הגוזן וכולי
ופתב ס"ה וכ'
יהודה
דמסכתיבו
הוא וכ"ס
הרשב"ם סבך
מכת בתוספת'
ברבי אחרם
* מקמת לחות
הזמן * סס
ומשנה סס
ק סס דין ו'
ושכוה הוכו
לבותיו הרבב'
יוסף הלוי
דרבו ז"ל וכת'
ס"ה דבבי
הרבב וכבותיו
בבוייון על שור'
מחוייב שבועה
ולוכו יכול
לשבע מהלם
בלא שבועה
שבגנדו וכבר
בתבאר זה
בנמ' (מבואר
בח"ם סי' ע"ה
ס"ע) וכ"ב
הטור בשם
הרא"ש ובתב
הרשב"ם שם
ום לשומר
להתרוים על
מה שלקח
מתנו יותר מן
הראוי לו
ר שם רים פ"ו
מבבה שם דף
ל"ח ע"ח
ופסק בת"ק
וכדלאחר רבב
מבאריים דרב
בחתן שם ע"ב
ש חוקיתתא
דרבה ב"ב
מנה לאחר רבי
יוחבן שם ע"ח
ובתב ס"ה
ולפסר שדעת
דרבו כדעת
הרשב"ן ובוח'
דברו
בשאסרו בזמן
שוגב חסרון
הראוי להם
בשפה וכ"ב
הטור בשמו
ובשם הרי"ף
כיון שעדיין
לא בשלם
הבבה לא
ומבכרם
ה"כ ה"ה
שם וכ"ב בספר בתקח
הבסיס דף י"ג ע"ח

(כר) לפי ערך המעות כו' דילמא בלא בלבד וכן בתי לא תוליכן בתר דוב"ו בלבד לבי ערך : (כה) דלמא שלך בלבד כו' ולפי מה שהוא שומר ומריך לישבע שלא מבירו בלבד ולא' בבירור לא תמריכן דהוי בשביל כן מטוחיל"ת אלא בין שבשבע לו בים עדיים לו שומרים לו שבלבדו

קו בסוס לר מה טוב: **מא** ואינו מוכר לעצמו וכן הדין בקטטרופוס שמכר וכתב כפרישה ובמרדכי סי' ר"ל ועמ"ש שם ונם כאן בפרישה: **מב** הרי הוא עליהן ש"ם אבל פטור באונסין אפילו לחרי"ף והרמב"ם ואינו דומה לדמי אבידה מעשה שכתבתי לעיל דשאני הכא דוקא לקנות בהן סחורה שאח ובא בעל הפקדון פתאום לישול דמי הפקדון: **מג** גוללו פעם אחת כו' והיינו לצורכה כדי שלא יתעפשו ואם גוללו תוך ג' יום אינו לצורכה אלא לצורכו לגמוד תורה: **מד** פתחו וקראו בו מותר ע"ל סימן רס"ז שכתב המחבר כתב תיבוקים בענין היתר קריאתה דהיינו אלא יקרא מתוכה דבר אלא למד מעט ואם יקרא פרשה ויתרגם ולא יפתח בה נ' דפין ולא יהוה שנים קורין בשני עניניה ולא אלא אפילו בענין אחד ובראה דש"ם כאן ובאן לא בא אלא לגמדינו אימת מיקרי שולא יד לבעמידה ברשותו לענין אונסין: **מה** כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו דומיא דהפקיד מעות אצל שלחני ובאונסי הגיל בס"ז ומיהה דאם פרר ואתם הספר בקשר ומוהה דגילה דעתו דקפיד בקריאתו אז ודאי כיה דודאי לא נוחא ליה שיעתיק ממנו דאכור לקנות מתוכה ומיקרי שולא יד בקריאתו וכ"ם בהעתקתו מתוכו מיהו המרדכי ס"פ המפקיד כתב והביאו הב"י ודל"מ אחא דכתב דת"ם אות להעתיק ולגמוד מתוכו מסום דהוה דומיא דמעות מותרין אבל אנוסי כו' דמשמע אפילו אחר זה ובתב ז"ל ואפשר הטעם מסום דמדרש אפילו אבל לגנב כי יגנב כו' אמרן לגנוב ל"ת שגונב ל"ת ומעתיקו עכ"ל ולפי הנ"ל מחמת דמעות אבל אנוסי כו' ודעיקן כיה דקפיד מיהו מו"ס ז"ל הסמיכו ואחרכה כתב ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו ומה מוכח דס"ל דאם ידעינן דהוא קפיד דהוא אסור גם המרדכי לא כתב אלא בלשון אפשר ול"ל * ובע"ם ערכב הדברים דמתחלה כתב כל' מו"ס ז"ל דודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו ואחר זה כתב דין כפייה אשאילת ספרים ובמ"ם מו"ס ז"ל ואחר זה מסיק ובתב ז"ל כדאיתא במדרש מסלא אבל יבוא לגנב כי יגנוב אמרן לגנוב ל"ת שגונב ל"ת ומעתיקן ובלבד שיאלנו לו מה שיתקלקלו עכ"ל ובראה לבאורה דמ"ם כדאיתא במדרש מסלא כו' אדאי אלפני פגיו דת"ל מותר לגנוב ומה שסיים ובתב אלא שתקלקלו היינו מבח הלשון והעתקה שהעתיק ולמד מתוכו וא"כ דבריו סותרין זה את זה ובמ"ם וצ"ע: **מו** בד"ל בפקדון שהלכו בעלו למדינת הים אבל אם היה עמו בעותו אחרן כו' אם הוא נ"כ בהמ"כ אבל בעור בתב כאן ז"ל בד"ל אמרן המפקיד עמו במדינו אבל אם הוא עמו כו' ובתם מדיבה בל' הנמחק ופוסקים הוא עיר וכ"כ הטור בהגיה בסי' רס"ו סי"ט ז"ל וברוך שאמרו בתחילה אמרו בפקדון שהלכו בעלו למדינת הים אבל אם הם בעיר אינ לעשות בהן עכ"ל מיהו יש לדקדק מהתחיל אם מדינת הים וכל' הנמחק דמיהו לא הכי ובים אבל אם הם בעיר הכן אתי קנות דחוקות מ"ל דמ"ם אבל אם הם בעיר אינו ר"ל דוקא עתו דבפקד בעיר א' אלא הי"ק דוקא בשאח מדינת הים שאח בעלם מתעון ולא ידענו עת בעו"ו אבל אם הוא בעיר ל"ל שאח עם הפקד המקום ויסוב מדיבה אחת אינ לעשות בו ולפ"ז יהיו דברי הרמב"ם והמחבר והטור בענין א' ודוק ועמ"ש בפרישה בסימן רס"ז:

רצג **א** אין המפקיד יכול לתבוע הפקדון אלא במקום שהפקידו לשם שאם הפקידו אצלו בטבריא

כמ"ם הטור והמחבר לעיל ר"ס פ"ד דאפילו אינו בייסוב יכול לתובעו במדבר כשעוגן בדרכים להליכה מצות לפרוע לו כולו לו אפילו יתר מכדי סיפוקו שבדרך לבדי חייתו בחייתו במדבר מיהו בלוה ברוכה להקול לשלוה הבוחתו דינו כמו כאן בפקד דבכל מקום ביסוב יכול להחזירו לו אלא בדבר בשהבלוקה

מקפיד על ההעתקה מעשה דלא יבוא לגנב וכ"מ הטור שוגן וכן כ"ל עיקר ודוק:

רצג (א) אלא במקום שהפקידו כו' הכי מוקים אביי בס"ם הגנוב דף ק"ל ע"ל (דף ק"ל ע"ל) לבריאתא דר"ק מלום מתבע אלא ופקדון בכל מקום אבדה ופקדון לא ניתנו לתבע אלא במקומן ובירושה דבחלוה יכול לבוחה לבעל בכל מקום אם יש לו ל"ל

מעות

אינו מוכר לאחרים **מא** ואינו מוכר לעצמו מפני החשד והרמים יהיו מונחים אצלו ויש לו רשות להשתמש בהם לפיכך **מב** הרי הוא עלירה שומר שכר אף על פי שעדיין לא נשתמש בהם:

כ המפקיד ס"ת אצל הבירו **מג** (לד) גוללו פעם אחת ליב חדש ואם כשהוא גוללו **מד** פתחו וקרא בו מותר אבל לא יפתח בגלל עצמו ויקרא והוא הדין שאר ספרים ואם פתח (וקרא) ונגלל בגלל עצמו הרי שלח יד בפקדון ונתחייב באונסים: הגה וכמו שאסור לקרות אחמו כך אסור להעתיק ממנו ספר כיוצא בזה מילי כעם אחרן אבל ת"ח אחרן לו **מה** (לה) כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו (מרדכי ס"פ המפקיד) ובמקום בשול תורה אחרן ספרים נמצאים יכולין בית דין לכוף לאחד להשאיל ספריו לצמוד מהן ובלבד שיגאלו לו מה שיתקלקלו הספרים (הגה"ש בלבד נ"ב סימן נ"):

כא המפקיד אצלו בסורת מנערה בענין שנתבאר בסימן רס"ז:

כב מו בר"א בפקדון שהלכו בעליו למדינת הים אבל אם היו עמו באותה הארץ הרי זה לא יגע בו אף על פי שיאבד:

רצג מתי ניתן הפקדון ליתבע ואם יכול להחזירו בכל מקום • ובו ד' סעיפים:

א **א** אין המפקיד יכול לתבוע הפקדון (א) אלא במקום שהפקידו לשם שאם הפקידו אצלו בטבריא

(לד) גוללו פעם אחת לי"ב חדש ה"ם פ"ד מה' שלה ופקדון ל"ה בריתא בפ"נ דבבא מציעא דף לא מסיעא דף לא ע"ש דון שכתב בבי' שנם דעת הרי"ף ה' וכתב ה"ה והרא"ש כהרמב"ם אבל בחתת לא כתבאל"ה בגמ' אבל הכ"ח וכן דעת רש"י דמפקיד דבריהו דמה זה דמי לאמיתה ומתבי' ר"ח כ"ה הי' לאמות כרוכין וכן נראה עיקר דהשתא קי"ל אבל חמוני כשתם מתני' ובראש"י דמשכחו יכו' (כמ"ם קב וכ"ל וכן מסקן הב"ח וכן לעיל ס"ו) נראה דעת בעל מע"מ ועיין בסמ"ע ס"ק מ"ב עד ואם גוללו תוך ל' יום כו' מירכא לגנבא דהטור נקט ולא המחבר אבל ל"ל ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל סי' רס"ז דהכי הפקידו אצלו עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב מיהו מו"ס ז"ל כו' בנגיבה ובע"ם ערכב הדברי' כו' ולפע"ד יפה כיון הע"ם וכיון לדעת מו"ס דבו דודאי זה דוחק שיסבור מו"ס דלא המרדכי בלא טעם ובמרא שהביאו כל מ"ח בסתם אבל בסתלקק במרדכי נראה שהוא דבר ח' כתבוהו וז"ל שם המפקיד ס"ת אבל חברו גוללו כל ל"ב חדש ולא יקרא בו לכתחלה פי' רב יודע נאון אחת ויאיב כשם שאסור לקרות בו כך אסור להעתיק מתוכו אחי אחת חזא כאן אלא ברשות המריא ליה לפקדון אלאלי והמ"ם בבור ועיה אבל חבר ות"ח התשמיש אינו אלא ס"ת לו אם כתיבהו כב"ם מבני איכול להשתמש בעיקר ז' שם בריתא דר"ק ל"ה בריתא בפ"נ דבבא ל"ה בריתא ולשון בשנגנבו אלא בכל מקום אם יש לו ל"ל

דף ק"נ והמבאר ע"ם: כ"פ הרמב"ם והסמ"ג ורי"ו ואף על גב דתנני מציאה פקדון ל' יום וכ"פ המחבר לעולם סי' רס"ו סעי' ל' ר"ל דמפקיד אצלו כיון אמפקידו אדעת ולא אחר שכריך לגוללו כל ל' יום מני בהכי מיהו דעת הטו' דגם כאן כריך לגוללו כל ל' יום והמחבר אזיל לעמו' ס"ל ז"ם דון שכתב בבי' שנם דעת הרי"ף ה' וכתב ה"ה והרא"ש כהרמב"ם אבל בחתת לא כתבאל"ה בגמ' אבל הכ"ח וכן דעת רש"י דמפקיד דבריהו דמה זה דמי לאמיתה ומתבי' ר"ח כ"ה הי' לאמות כרוכין וכן נראה עיקר דהשתא קי"ל אבל חמוני כשתם מתני' ובראש"י דמשכחו יכו' (כמ"ם קב וכ"ל וכן מסקן הב"ח וכן לעיל ס"ו) נראה דעת בעל מע"מ ועיין בסמ"ע ס"ק מ"ב עד ואם גוללו תוך ל' יום כו' מירכא לגנבא דהטור נקט ולא המחבר אבל ל"ל ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל ס"ו) ולא דמי לאמיתה אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל סי' רס"ז) (לה) כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב מיהו מו"ס ז"ל כו' אחי אחת אחיב בנגיבה ואחרה ואפי' אבל אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל סי' רס"ז) (לה) כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב מיהו מו"ס ז"ל כו' אחי אחת אחיב בנגיבה ואחרה ואפי' אבל אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש

מתוך לקרות בו ומותר להעתיק ממנו ואפי' לכתחלה אלא ברשות והוא אחרן לו כיונא בו לפי שהמפקיד אצלו יודע הוא שהנפקד חבר ולמוד בו ואדעתא דהכין הפקיד אצלו כמו מפקיד מעות אצל שלחני דבכהן מותרין משתמש בהן ומאח הטעם מסום לאיתי' בדרכ מסלא על הדין קדם לא יבוא לגנב כי יגנוב לאלא בפסו כי ידעב אחין לבוות מי שגונב ל"ת והעתיקן עכ"ל (וכה"ג מבלתי בתוספתא פ"ד דב"ק המתנב מלאחר מכר והולך ומוכה פרקו ואף על פי שבקרא נגב זוכה לעצמו שנאמר לא יבוא לגנב כי יגנוב גו' סוף שמתחה פרנס על הכנו דומוכה הרבים ומוכה לעצמו ומשלם על מה שבידו שנאמר ונמכר ישלם גו' ואין שבעתים אלא ל"ת שנאמר אמרות יי' אמרות טהורות וגו' עכ"ל התוספתא) ולדעת הסמ"ע ל"ל דזה ומאח הטעם כו' שעמה אחרינא הוא וזה דוחק דהל"ל לו אחת הטעם כו' ועוד דאם כן לשעם הראשון אמאי נהם מותר להעתיק ממנו וכו' עולה על הדעת דאדעתא דהכי הפקידו אצלו שיעתיק ממנו ועוד דאם כן הוה ליה למיתר כמו בטעם הראשון דאדעתא דהכי הפקידו אצלו שילמוד בו ושיעתיקו ולמה לא כתב רק שילמוד בו ועוד דכיון דכתב כתב טעם לדבר לאיזה מורך כתב טעם אחר בל' ומאח כו' אלא ולאי כך הוא המשך דברי המרדכי המפקיד ס"ת כו' ולא יקרא בו לכתחלה והטעם שמקלקלו בקריאתו ואם הוא חבר ות"ח מותר לקרות ולהעתיק ממנו אלא ברשות ואינ"ג שמקלקלו לפי שהמפקיד אצלו היה יודע שהוא חבר ולא אמר בו והשתא קשיא ליה כהי דטעמא דאדעתא דהכי הפקידו אצלו מהכי דמותר לילמוד ממנו אע"פ שמקלקלו מ"מ אמאי מותר להעתיק ממנו הא ולאי אדעתא דהכי לא הפקידו אצלו שיעתיק ממנו לכך אחמר ומאח הטעם מסום דאיתא במדרש כו' אלא שמותר לגנוב ל"ת ולהעתיקן אם אפילו מותר להעתיקן ואע"ג שמקלקלן בתה שמעתיק מכל מקום אדעתא דהכי הפקיד אצלו שילמוד בו ואינו מקפיד על הקלקול אכתרוויהו אריכו שעם לאדעתא דהכי הפקידו אצלו כריך דמותר להשתמש בו אע"פ שמקלקלו קצת ומעם דלא יבוא לגנב כריך דאף על גב דמשמעתא מקפיד בהכי מותר וזה דעת מו"ס שמתחלה כתב שמותר לקרות ממנו כו' ולאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו כל יותר שמעם זה מותר לקרות ולהעתיק אע"פ שמקלקלו ואחר כך כתב שוכולים ל"ד לכוף לה: אילו ספריו וכבלל זה נ"ב שמותר להעתיק אפי' אבל בכל מקום אם יש לו

ה"ם פ"ד מה' שלה ופקדון ל"ה בריתא בפ"נ דבבא מציעא דף לא ע"ש דון שכתב בבי' שנם דעת הרי"ף ה' וכתב ה"ה והרא"ש כהרמב"ם אבל בחתת לא כתבאל"ה בגמ' אבל הכ"ח וכן דעת רש"י דמפקיד דבריהו דמה זה דמי לאמיתה ומתבי' ר"ח כ"ה הי' לאמות כרוכין וכן נראה עיקר דהשתא קי"ל אבל חמוני כשתם מתני' ובראש"י דמשכחו יכו' (כמ"ם קב וכ"ל וכן מסקן הב"ח וכן לעיל ס"ו) נראה דעת בעל מע"מ ועיין בסמ"ע ס"ק מ"ב עד ואם גוללו תוך ל' יום כו' מירכא לגנבא דהטור נקט ולא המחבר אבל ל"ל ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל ס"ו) ולא דמי לאמיתה אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל סי' רס"ז) (לה) כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב מיהו מו"ס ז"ל כו' אחי אחת אחיב בנגיבה ואחרה ואפי' אבל אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש

מתוך לקרות בו ומותר להעתיק ממנו ואפי' לכתחלה אלא ברשות והוא אחרן לו כיונא בו לפי שהמפקיד אצלו יודע הוא שהנפקד חבר ולמוד בו ואדעתא דהכין הפקיד אצלו כמו מפקיד מעות אצל שלחני דבכהן מותרין משתמש בהן ומאח הטעם מסום לאיתי' בדרכ מסלא על הדין קדם לא יבוא לגנב כי יגנוב לאלא בפסו כי ידעב אחין לבוות מי שגונב ל"ת והעתיקן עכ"ל (וכה"ג מבלתי בתוספתא פ"ד דב"ק המתנב מלאחר מכר והולך ומוכה פרקו ואף על פי שבקרא נגב זוכה לעצמו שנאמר לא יבוא לגנב כי יגנוב גו' סוף שמתחה פרנס על הכנו דומוכה הרבים ומוכה לעצמו ומשלם על מה שבידו שנאמר ונמכר ישלם גו' ואין שבעתים אלא ל"ת שנאמר אמרות יי' אמרות טהורות וגו' עכ"ל התוספתא) ולדעת הסמ"ע ל"ל דזה ומאח הטעם כו' שעמה אחרינא הוא וזה דוחק דהל"ל לו אחת הטעם כו' ועוד דאם כן לשעם הראשון אמאי נהם מותר להעתיק ממנו וכו' עולה על הדעת דאדעתא דהכי הפקידו אצלו שיעתיק ממנו ועוד דאם כן הוה ליה למיתר כמו בטעם הראשון דאדעתא דהכי הפקידו אצלו שילמוד בו ושיעתיקו ולמה לא כתב רק שילמוד בו ועוד דכיון דכתב כתב טעם לדבר לאיזה מורך כתב טעם אחר בל' ומאח כו' אלא ולאי כך הוא המשך דברי המרדכי המפקיד ס"ת כו' ולא יקרא בו לכתחלה והטעם שמקלקלו בקריאתו ואם הוא חבר ות"ח מותר לקרות ולהעתיק ממנו אלא ברשות ואינ"ג שמקלקלו לפי שהמפקיד אצלו היה יודע שהוא חבר ולא אמר בו והשתא קשיא ליה כהי דטעמא דאדעתא דהכי הפקידו אצלו מהכי דמותר לילמוד ממנו אע"פ שמקלקלו מ"מ אמאי מותר להעתיק ממנו הא ולאי אדעתא דהכי לא הפקידו אצלו שיעתיק ממנו לכך אחמר ומאח הטעם מסום דאיתא במדרש כו' אלא שמותר לגנוב ל"ת ולהעתיקן אם אפילו מותר להעתיקן ואע"ג שמקלקלן בתה שמעתיק מכל מקום אדעתא דהכי הפקיד אצלו שילמוד בו ואינו מקפיד על הקלקול אכתרוויהו אריכו שעם לאדעתא דהכי הפקידו אצלו כריך דמותר להשתמש בו אע"פ שמקלקלו קצת ומעם דלא יבוא לגנב כריך דאף על גב דמשמעתא מקפיד בהכי מותר וזה דעת מו"ס שמתחלה כתב שמותר לקרות ממנו כו' ולאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו כל יותר שמעם זה מותר לקרות ולהעתיק אע"פ שמקלקלו ואחר כך כתב שוכולים ל"ד לכוף לה: אילו ספריו וכבלל זה נ"ב שמותר להעתיק אפי' אבל בכל מקום אם יש לו

כמ"ם הטור והמחבר לעיל ר"ס פ"ד דאפילו אינו בייסוב יכול לתובעו במדבר כשעוגן בדרכים להליכה מצות לפרוע לו כולו לו אפילו יתר מכדי סיפוקו שבדרך לבדי חייתו בחייתו במדבר מיהו בלוה ברוכה להקול לשלוה הבוחתו דינו כמו כאן בפקד דבכל מקום ביסוב יכול להחזירו לו אלא בדבר בשהבלוקה

מקפיד על ההעתקה מעשה דלא יבוא לגנב וכ"מ הטור שוגן וכן כ"ל עיקר ודוק:

רצג (א) אלא במקום שהפקידו כו' הכי מוקים אביי בס"ם הגנוב דף ק"ל ע"ל (דף ק"ל ע"ל) לבריאתא דר"ק מלום מתבע אלא ופקדון בכל מקום אבדה ופקדון לא ניתנו לתבע אלא במקומן ובירושה דבחלוה יכול לבוחה לבעל בכל מקום אם יש לו ל"ל

מעות

ב סס וס וכת' מעות לו מעלמלים לכל בלבדה ופקדון לע"ג דלית ליה זוזי לא
הרב המגיד מחייב כיון דנופת דלבדה ופקדון לוכו כלן וכן פי' הכ"ח ובספר
מת"ס סס גדולי תרומה ריש דף קל"ח הקשה ע"ו דדבר פשוט הוא דמלוה
בברייתא לא להולכה כתב' ולבדה ופקדון כעיכוכו הלכי ולא הבנתי קושיתו
כיתבו ליתבע דלס בא להקשות מלי לינבדך מלי לינבדך
לא לא מקומן מלי לא מעשינן לא ספי' לא מעשינן
לא לא סס רוכם דנוסת דיד המלוה על הצליוכה
להחזיר מקוי' דלע"ס אלון הלוה יכול לכוסו
בעל כרכו של לכל הפרעון במדבר מ"מ
מפקיד שלא המלוה יכול לכוסו לבלס במדב'
לאמרו לא לי לית ליה זוזי וגם בלבדה
יקזור אלא ופקדון יש קלת מילה דלע"ג ריש
במדבר ופשוט כלן דבר שהוא שם מעם כתו
הוא °פי' לותו דבר שהפקיד אלא כגון
שהפקיד לאחר מעות מעומלו' לו כלי מעם כיוכל
למפקיד אבל כו ל"ו לכופו לבלס כלן וגלילה
לך הפקדון לאם יש להפקד לותן מעות
ג ב"כ הרב עלמו שהפקיד אלא כלן יכול
המגיד סס לכופו לבלס לו כלן וכן גלילה
שכן כ"ל מוכל להבלית מדברי הפ"ג ת"ת סס ולע"ג
לומר קבלת דכתבתי לעיל פי' רנ"ב ס"ו
עליך שמירת דמוכם מדברי הרמ"ם שהמפקיד
זה הזמן הקטן אבל מכרו מעות אפי' תוכב
ה סס ברמב"ם לותם קודם שמוליאם הנפקד
מפסה סס אלא להחזיר לאם לותם המעות
ה טור ס"ג כו' הייכו מאוס דהתם יתן לו
לוקיימת' דגמ' מעות אחרים אבל הכא אלם לא
סס פפישא לא כתחייבו לבלס כלן לא יבלס לו
לריכה וכו' כלל גלילה דחייב כן בלפע"ד
ובנוסחת צוד כתב הב"ח ז"ל אבל בעל
הרא"ם שדילג התרומות בשבר לי תוכן דבמלו'
מה לותלת יכול להסכיעו אלין ספק בידו
בכוסת הגמ' לפרוע חוכו אבל אבדם
שלפניכו לי ופקדון אפילו ילאחר לו לולי ביל'
בעיכלא הוא לין לו להסכיעו דמסתמא לא הכניא עמו ולע"ע לפי זה לא
לא לתלוכיכו יכול להתרים סתם עכ"ל ולפע"ד הבעה"ת סס לא כ"כ אלא
וכו' וסרי"ף לדיכן לבדן לא לתרוכי ברייתא לאפי' בשוכן ברי לי ביוכו
והרמב"ם לפקדון בידך לא מחייב אלא הוכת ובמתא לאפילו שוכן לין לי
הסשיעו כל לגזרי לא כאן ולא במקום אחר לא מפי' שבוע' לין לי אלא
זה וכראלה מתקנת הגלוכים בלעיל ריש פי' נ"ט ובברייתא עדיין לא מתקי'
דמסמע לסו שבועת הוכת וגם כראלה דהבעה"ת מוירי בשוכן ברי אבל בשאל
דמילתא אלא"כ מבא"כ הכא שרוסם לבלס לו במקום אחר אלא לו ואחר אלין
דפסיעא הוא לו לכאן מעות וכן מסמע להרמ"ם בבעה"ת סס וכתב וז"ל אם המלוה
כיון דאל"ל לכאן מעות מאחרים לטרוך הדרך ומ"ל אחר אלין לא יבלס לו
כפקד לאיכו תלוכיו לי לטרוך הלוכתי למדבר ובשאלוה אמיכ לו גם לבוכו
מוכר בשי לאיכ לבלס אם הי"ל כאלו הסכיעו על קבלתו אם הי"ל כתבנו אם לדרך
לקבל אם דאלא"כ לאה אחר כן דאל"ל לאחר כן כדי לתבנו אם
ולמדב' דיקזור ההלוכה כאילו לא דאל"כ יש כת כוד המלוה לתבוע הלוכתו
כי המדבר ב"י הסת אלין בידו מהלוה אפילו לפי' במדבר בבל"ל ואל"כ גם פירוש דיכול לחזור לו הכתוב
לפרעון ספק בידו כאן לבל"ל לאל"כ לאל"מ לאחר דיכול
ולבעל"כ שהיה כאן לבל"ל לאל"כ לאל"מ לאחר לבל"ל לאל"כ לאל"מ לאחר דיכול
אם הבדלת' בכ"י אם ולפ"ו תה שמסיים בבעה"ת אבל על אבדם
לבעיכם הוסם ופקדון לפי' לאחר לו לולי בידך הוא אין לו להסכיעו דמסתמא
הגמרא לא הבילו עמו ע"כ וכן הוא בפ"י לעיל ר"ם ע"ל בשאו הוא
מלוכיכו מלוכיכו לולי מסמע הסכיעו אחר והא בבדי מיירי הכא וכתב"ם
שהתנה הנפקד וכ"ל אם בתמתם אם מלת לולי ס"ם הוא ולא יעשתי מה
לי בעיכו וכו' ספק יש כאן פשיטא ס"ם יש כאן דאל"כ מלי נין הלוכה לבפקדון
דוקלי פשוט ושוב מלי לפי' לאחר לולי כו' מלי רבות הוא זו ושוב בלל לעשות
הוא לבך דמסתמא לא הבוא עמו תוקפן ליה דבלא"ה אין נשבעין על שבע'
הסשיעוהו שמא ולבחוכה הוא בראלה לחסוק תיכת לולי לנחרו אלך ק"ל לפ"ו
ר"מב"ם פ"ו היאך פשיטא דבאבדם ופקדון אל"ל לשבע אפי' שוכן ברי אבוא
דאלה לדי"ב אבל ונם ק"ל היאך בכל השעות תיכת לולי כאן לבך בלפע"ל
כאם יש מי דתיכת לולי מסוכך הוא וכך כ"ל אבל על אבדה ופקדון אפי'
שהוא וכתב יאחר ברי הוא לולי אין לו להסכיעו כו' כלאחר דבמלוה פשיטא
פ"ה אין זה לא דבעוכנו ברי בידך הוא תמון יש לו להסכיעו הוא אבל בלבדה
כוב' בנש' אבל ופקדון אפי' יאחר לו בידך הוא אוכא ספיקא בדבר ולולי אין
דברי שעם הן להסכיעו משעתא דמסתמא לא הבוא עמו אבל מ"מ בראלה דיכול לבחרי' אתם אפי' בשמא ולבא בכ"ל שבתב הלע"ע כן בלפע"ל :
כאו שבת דבר' (ב) אלי לבעוכנו כו' שיוליכנו לבפורי לו ויתן לו דמי שוו אלא בידך בלבת אחרו לבטבריא כ"כ הפ"ג פ' הגוזל ע"ב : (ג)
°ברמב"ם אפי' כתבו בע"כ עיי' בסמ"ע ס"ק כ' ולין דבריו מוכרחי' ע"ם ודוק : (ד) אבל אם אחר להבוא לבהבו עוין מ"ם לעיל פי'
לית' ולי אבס' ע"ד וס"ס ק"כ : (ה) תוך הזמן כו' אפי' כיישוב כ"כ בפ"ג מ' הגוזל בתחלת ופשוט הוא וכן מסמע בסמ"ע : (ו) אינו
לו לטוליכו מקבלו מאבו כו' לית' בתוספתא פ"ו דב"ק לא יקזור לו במדבר כו' והאבדה מוחרת לבעלים בכל מקום וכ"ל השעם שהרי לא הסקילו
וכו' וכן העתי' אלא מדעתו מיהו הייכו דוקא בשמחזירו לבד הבעלי' הא לאו הכי בעיכן מקום הסשתחר בדבו הבעלי' כלעיל ר"ם רס"ז :
הטור וכ"ב (ז) גם אפי' כו' ורש"ל פ"ו פי' ר"ל בסק דבעי ג"כ שיאחר אי בעיכ' אלהדר לך ע"ב : (ח) הפקדון אבל אבדו כו' עיין
הסמ"ע ולא בתוב' רבל"ם פי' מ"ו ותב"ל ובתוב' מהרש"ן בסון פי' מ"ל : (ט) דפעור הנפקד כתב רש"ל פי' כ"ג שם דאם הוליכו הנפקד
גלבי' ולין דרך יעבר אלין בו בבבה גדולה וגנבו אם בעור אבל אם הייכן ובבלוהו וגזלו מייב ואם הבעבו"ם מוחרם אם בלו אין דין עבו"ם שהנתנל
מוחרי' והלבי' כבבע
בו' ולע"כ בראל' אחלו ג' תיבו' ואבו' חוי' בלקדיותו הו' שעו' נפל בספרי' וכן לוב' בכל העוריים והו' יות' בכון מלגרו' לי אבס' שהרי לו אם
ולב' להבנים מע והו בסבבי' ז בלות' אלא ה' אם ב"ד

מעות לו מעלמלים לכל בלבדה ופקדון לע"ג דלית ליה זוזי לא
מחייב כיון דנופת דלבדה ופקדון לוכו כלן וכן פי' הכ"ח ובספר
מת"ס סס גדולי תרומה ריש דף קל"ח הקשה ע"ו דדבר פשוט הוא דמלוה
בברייתא לא להולכה כתב' ולבדה ופקדון כעיכוכו הלכי ולא הבנתי קושיתו
כיתבו ליתבע דלס בא להקשות מלי לינבדך מלי לינבדך
לא לא מקומן מלי לא מעשינן לא ספי' לא מעשינן
לא לא סס רוכם דנוסת דיד המלוה על הצליוכה
להחזיר מקוי' דלע"ס אלון הלוה יכול לכופו
בעל כרכו של לכל הפרעון במדבר מ"מ
מפקיד שלא המלוה יכול לכופו לבלס במדב'
לאמרו לא לי לית ליה זוזי וגם בלבדה
יקזור אלא ופקדון יש קלת מילה דלע"ג דיש
במדבר ופשוט כלן דבר שהוא שם מעם כתו
הוא °פי' לותו דבר שהפקיד אלא כגון
שהנפקד לאחר מעות מעומלו' לו כלי מעם כיוכל
למפקיד אבל כו' לא לכופו לבלס כלן וגלילה
לך הפקדון לאם יש להפקד לותן מעות
ג ב"כ הרב עלמו שהפקיד אלא כלן יכול
המגיד סס לכופו לבלס לו כלן וכן גלילה
שכן כ"ל מוכל להבלית מדברי הפ"ג ת"ת סס ולע"ג
לומר קבלת דכתבתי לעיל פי' רנ"ב ס"ו
עליך שמירת דמוכם מדברי הרמ"ם שהמפקיד
זה הזמן הקטן אבל מכרו מעות אפי' תוכב
ה סס ברמב"ם לותם קודם שמוליאם הנפקד
מפסה סס לא לא להחזיר לאם לותם המעות
ה טור ס"ג כו' הייכו מאוס דהתם יתן לו
לוקיימת' דגמ' מעות אחרים אבל הכא אלם לא
סס פפישא לא כתחייבו לבלס כלן לא יבלס לו
לריכה וכו' כלל גלילה דחייב כן בלפע"ל
ובנוסחת צוד כתב הב"ח ז"ל אבל בעל
הרא"ם שדילג התרומות בשבר לי תוכן דבמלו'
מה לותלת יכול להסכיעו אלין ספק בידו
בכוסת הגמ' לפרוע חוכו אבל אבדם
שלפניכו לי ופקדון אפילו ילאחר לו לולי ביל'
בעיכלא הוא לין לו להסכיעו דמסתמא לא הבוא עמו ולע"ע לפי זה לא
לא לתלוכיכו יכול להתרים סתם עכ"ל ולפע"ל הבעה"ת סס לא כ"כ אלא
וכו' וסרי"ף לדיכן לבדן לא לתרוכי ברייתא לאפי' בשוכן ברי לי ביוכו
והרמב"ם לפקדון בידך לא מחייב אלא הוכת ובמתא לאפילו שוכן לין לי
הסשיעו כל לגזרי לא כאן ולא במקום אחר לא מפי' שבוע' לין לי אלא
זה וכראלה מתקנת הגלוכים בלעיל ריש פי' נ"ט ובברייתא עדיין לא מתקי'
דמסמע לסו שבועת הוכת וגם כראלה דהבעה"ת מוירי בשוכן ברי אבל בשאל
דמילתא אלא"כ מבא"כ הכא שרוסם לבלס לו במקום אחר אלא לו ואחר אלין
דפסיעא הוא לו לכאן מעות וכן מסמע להרמ"ם בבעה"ת סס וכתב וז"ל אם המלוה
כיון דאל"ל לכאן מעות מאחרים לטרוך הדרך ומ"ל אחר אלין לא יבלס לו
כפקד לאיכו תלוכיו לי לטרוך הלוכתי למדבר ובשאלוה אמיכ לו גם לבוכו
מוכר בשי לאיכ לבלס אם הי"ל כאלו הסכיעו על קבלתו אם הי"ל כתבנו אם לדרך
לקבל אם דאלא"כ לאה אחר כן דאל"ל לאחר כן כדי לתבנו אם
ולמדב' דיקזור ההלוכה כאילו לא דאל"כ יש כת כוד המלוה לתבוע הלוכתו
לפרעון ספק בידו כאן הלוכ

כתבו ואין אומרים כו' ולא דק : קע"ג דכתבה ובאחר עניים הולך לא הוי כזכו וכמ"ש הטור והמקבר בס' קכ"ה וכסי' רמ"ג ע"ש מ"מ בהלואה ופקדון אל הולך כלשון זכיות ש כיון דהמקבל כבר הוא אל תלוה או המפקיד בא' כל דהו' אחר הלוה לו הפקדון לשנים אחרו המקבל לידו ולא תרשותן לנתני וזכה הלוה להמפקיד או להמלוה לענין אם הפקדון הוחזק כפרן לאינו יכול לחזור בו • ובהלואה אפילו אינו הוחזק כפרן כמ"ש בר"ם קכ"ה ע"ש : ט אלא שהיה רגיל כו' דכיון שהיה רגיל להפקיד אצלו ולא כיחש ליה להפקיד אם עתה ישאר בידו ולהלואה בראה דהיינו דוקא כשאצל זה הפקדון שהיה הפקדון בידו לא היה המפקיד רגיל להפקיד אצלו ולא כיחש ליה מיהו אומאן הלי מיהלי : י וכן נמי לו אדם ליה כו' דמדאדם ליה ס"מ לכיחש ליה שיאלה לו פקדונו לידו וזכות הוא לו הנתינה לידו מ"מ אינו רשאי לחזור מידו ומ"מ כיון דלא עשאו אלא כשאינו אחריות על הפקדון :

רצד א

תנינו הפקדון וכפר כו' הפקידו בעדים ע"מ כשתבעו זה פקדונו והו' כופר ואומ' לחלו"מ ובאו עדים שראוהו בידו בשעה שאומר לחלו"מ בעבור עליו גזלן וחייב באומים אומר אם אם אמר אמת אמרתי לחלו"מ אלהל"מ הוא שבא לידי בתורת פקדון לא בתורת מכר דאי"כ הי' לפרש דבריו ולא לומר אמת אלהל"מ ועי"ל ר"ל ובדברי המחבר שם שבועו' אומרין הוא חייב אפי' הפקידו בלא עדים ושם טעם אחריבא הוא וכמ"ש שם :

ב מיד בעב' עליו גזלן כו' כתב מיל כי' אפי' אדם שבבע על כפילתו ועמ"ש הטו' והמחבר שם זה וכו' ע"ה בכופר בהלואה מבואר לאינו בעבר עליו גזלן (ואין כ"מ בזה דברי עכ"פ חייב בלוקמים) ושם כתבתי והבאתי לשון רש"י לחיידי אפי' באו עדים שהיה מעות ההלואה בידו בשעה שפסר אפי' כיון שהלואה לחומלה כתבו אחרי' אמ"ה כפר שהיה לרוך לחעות בשאתה שעה ודעתו לשלם לו לאח' זמן מאח"כ בפקדון דלא מיתן לחולאל' ולא לחשתמש בעינה : ג יביא ראיה בעדים כו' ויפטר דכתיב אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם הא יש רואה לרוך דוקא ראיה ומ"ש ויפטר אפי' משבועה כלאחר ג"כ מהא דכתיב אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם אם יש רואה אפי' אפי' משבועה ותע"פ שיל"ל שאלה בה יד אמוקין מיבשי בדשעי לא מתוקמין לאשבועה ע"ז בלאחר אם לא ע"ז גלגול שבועה שבאמם אין מוכח דיש דברים לחבר לחשבו אם ע"ז דבאמם לא מגבבה המשבע עליהם אין עדים שנרור לו אם הפקדון בידו והוא אומר לו בזה והבאת אין עמו שבתב' לוח שהוא בדשותו דנכיבה ואומם אין שבוחין • והא דכתי' שבוע' ה' כו' אם לא שלא ידו כו' פי' ר"ת דמיירי בשאינו מת לפנינו לאוכל למיקם שאבלו הנפקד והמ"מ כתב דפי' הפסוק אבי הוא אם שבועה אם מגבבה ויפטר תהיה דוקא אם לא שלא יד הא אם ידוע שלא בה יד אזי אינו בפטר בשבוע' מגבבה ועפ"ר ועיין * בע"מ מבדקק מאוד בזה בדברים אחרים ובכולי אלו ועדיין לא כתב אם יאמר לא"ם אמרה שבוע' ה' אמרה כו' אם לא שלא ידו כו' : ד אם שלא בה יד בכנר בתבאר זה בר"ם רל"ב ע"ש : ה לריך לישבע שלא פשע כו' שעשה כאין דלא בכתוב ל"ל מחוקן אם אינו מחוקן

ובירוש הכתוב ובקרב בעל הבית לישבע אבן הוא מגבבה יכו' ד אם מ"ב בשם הרמ"ם לקמיה דרבא אם לא פ"ג ע"ח ח טור פ"ג בשם הרמ"ה, ז דומיא דעובדא דחבריא דחברא בריבקתא המחוקה וכו'

ח בין שאל הולך כו' פי' אינו חייב לחוטא לחוטא ע"ש : (י) ויש מי שאומר כו' ולעיל פי' בפרק הנישאין ע"ש : (יא) אלא שהיה רגיל כו' דכיון שהיה רגיל להפקיד אצלו ולא כיחש ליה להפקיד אם עתה ישאר בידו ולהלואה בראה דהיינו דוקא כשאצל זה הפקדון שהיה הפקדון בידו לא היה המפקיד רגיל להפקיד אצלו ולא כיחש ליה מיהו אומאן הלי מיהלי : י וכן נמי לו אדם ליה כו' דמדאדם ליה ס"מ לכיחש ליה שיאלה לו פקדונו לידו וזכות הוא לו הנתינה לידו ומ"מ כיון דלא רשאי לחזור מידו ומ"מ כיון דלא עשאו אלא כשאינו אחריות על הפקדון :

רצד

א הכופר בפקדון או שטועז נגנב • וכו' ו' סעיפים :

א א חבעו הפקדון וכפר בו ב (א) מיר נעשה עליו גזלן וחייב באונסים ופטור לערות ולשבועה • ג בר"א שיש עדים שבשעה שכפר בו הי' ברשותו אבל אם אין עדים לא שמא נאבד ממנו ואמר אכפור בו ואדחנו עד שאמצאנו ואחזירנו לו :

ב ג לא כפר בו אלא טען נגנב או נאבד אם אמר שאידע הדבר במקום שיש עדים מצויים ג יביא ראיה בעדים לדבריו ויפטר ד אפילו משבועה ואם לא יביא עדים לדבריו ישלם ואם הוא במקום שאין עדים מצויים (ב) הישבע שהוא כדבריו ומגלגלין עליו בשבועתו (ג) שלא פשע בשמירתו אלא ששמרו כדרך השומרים ושלא שלח בו יד קודם לכן

ד (ד) שאם שלח בו יד קודם לכן לחיגות ממנו נתחייב אפילו נאנס :

הגה ויי"ל לאפילו אינה עדים שנגנב או נאבד ה כריך לישבע שלא פשע ומגלגלין עליו שלא שלח בה יד אבל אי אינה עדים שלא פשע אין כריך לישבע שלא שלח בה יד (טור בשם הירושלמי והרא"ש וכתב בפרקו דשחלה) :

ג (ה) יזה שאמרנו שבמקום שיש עדים מצויים אם לא הביא עדים שיעידו כדבריו ישלם ה"מ במדינה דשלטא ביה עינא כגון ד מעביר חבית בשוק וכיוצא בו אבל מילתא דעבירה דמתרמי דלא שלטא ביה עינו כגון מאן דנקיט חפצא בידיה דאפשר שא"פ שרבים מצויים שם ליתרע אונסא ולא יהגישו בו בני אדם דינו כמקום שאין עדים מצויים :

ד אמי שהפקידו אצלו גלימא וטוען שנאנסה (ו) והביא עדים שנאנס לו גלימא אף על פי שלא ידעו אם היתה גלימות המפקיד פטור כיון שאילו היתה גלימא בידו ומפקיר אומר לא הי' ונפקד אומר זו היא נאמן בשבועת היסת ואם המפקיר אומר ששא והנפקד אומר בריא אפילו היסת ליכא והכא כיון דמפקיר לא ידע האי גלימא דאיתנים אי דעדיה היא או לא נפקד מהימן : אם

שאר הנאה והכי כיחש לאל תקני מה שהקשה הכ"ם סעיף ה' למה השמיט הטור כי' ל"ת :

גם מה שכתב הכ"ת שם ו"ל מיהו נראה דסבל מודים לר"ת לחימלא דלא בכך דכמוך שבועה אלא אם פשעתי בה ונאנסתי ולכך בדשותו ולכך לריך לישבע דכשמבשין אותו אלא שלא בה יד לריך לפרש בשבועתו תרוויהו שלא שלח בה יד לעשות תלאכתו בשם ל"י וכמ"ש ונם לא שלא בה יד לאכלה עכ"ל ולא ידענא מאי קאמר דהם כיון דקי"ל לריך לישבע שלא שלח בה יד משמע היינו לעשות בה מלאכתו אם לא שאר טוש הנאה בעולם ואם כן פשוט דאם אכלה בהנה אמנם ונאנס בה יד ואי"כ כשנגנב שלא שלח בה יד בני בין לאחר בין דוק (עיין בתשו' מהרי"ש סי' ע"ח) (ה) זה שאמרנו כו' עיין בתשו' מבי"ט ח"ב סי' רפ"ט ובכ"מ רפ"ב ובתוספות בשבועות סי' תל"ח : (ו) והכיח עדים שבאנס כו' כל דהיינו דוקא דף ו' ע"ח שקעדים אומרי' גלימא כזו מתש מסוקל המפקיר ראינו שבאנסה ובתב ה"ה

אכל

ועיקר שבועה התפורת

ד לריך לישבע שלא פשע כו' שעשה כאין דלא בכתוב ל"ל מחוקן אם אינו מחוקן

ח חל' הטו' ס"א מבריות' בפרק הנישאין דף ל"ד ע"ב וכדמוקי לה הל' דהיינו דוקא כשאצל זה הפקדון שהיה הפקדון בידו לא היה המפקיר רגיל להפקיד אצלו כ"כ ט"ש בשם הר"ן מאי אומאן הלי מיהלי עכ"ל דאצלו ולא אצל אחר אם לא אומאן הלי מיהלי : ס"ק דנישין

רצד

א לאון הטור מחוקן דרב בש"ם ופוסקים ועוד דאיה דהא אחרי בר אמרין גבי הלואה בכל ענין אי לאחר בו בן מאמע בו אע"ג דלא אומאן הלי מיהלי : ס"ק דכ"מ דף ה' ע"ב

רצד (א) מיל בעבה עליו ב הכיאוקיאב' נזלן עיין בסמ"ע עד ואין כ"מ בזה דהרי עכ"ל שם ג בשם כ"ב (בעבה על כ"פ) חייב באונסים מברייתא אם אינו כו' ל"ע בענין שבעבה אחור כן יהודה שם פ' ודף כ"ג יבבע שהוא כדברי שאינו ע"ת ד לאון בדשותו שבנגב לו שבחבר ואינו המחבר ובא בדשותו ושבוע' זו דאינו' בדשותו לבלעל מ"ם דאוריתא הוא כיון דבשבועה זו הרמב"ם בפ' פוטר עליו מתבלומים והכי מה' אלה מוכחים ס' תרב הנזל סוף דף ופקדון ל"ג ק"ז ורים פ' שנים אותנין דשבועה וז"ל פטור וז שאינה בדשותו דאוריתא הוא ושבועה ואין ע"ם אבל שבועה דאינו בדשותו אומרים שמא דלקמן כי' רב"ה הוא מדרבנן אלא כו יד כיון שמלם ומשבועין אותו אינו בדשותו אבל אם אינו בדשותו מחבם דשמא עינו נתן בה : (ג) אלא פשע המנע אחר בשמירתו כתב ל' ראות' והכיאוהו שמחבא' לשמע' אחרבוים דמשבעינן ליה אלא פשע אם אבל לא שניקר פשע אבל לא פני שבנגב שבעבה שבועה הוא אלא שלא שבנגב אם לא אבל אם אינו מבעה דעת הפוסקים וכן מ"ש כ"ל עיקר מדאחרי' כ"ם המפקי' אחומנין הא בהא קמבלני מר מבר אליות יש דוקא יבא יד כריכה מבדון ומר מבר אין לאיה ופטר כריכ' מבדון והכי אי"ל דא"כ ופירוש יבא מבדון מבמע לבל"ע לאון אליות אלא יד הייבו לעבות בה מלאכה לו פשע ופטר בכך וכן כתבו אחום' שם

לאמילא דלכ לאמר בשבועה הטור כי' ל"ת :

גם דשבועה אלא אבלה אינה בכלל שבועה אלא פשעתי בה ונאנסתי בדשותו ולכך לריך לישבע שלא שלח בה יד כריך לפרש בשבועתו תרוויהו שלא שלח בה יד לעשות תלאכתו ונם לא שלא בה יד לאכלה עכ"ל ולא ידענא מאי קאמר דהם כיון דקי"ל לריך לישבע שלא שלח בה יד משמע היינו לעשות בה מלאכתו לו אחר טוש הנאה בעולם ואם כן פשוט דאם אכלה בהנה ונאנס בה יד ואי"כ כשנגנב שלא שלח בה יד כני בין לאחר בין דוק (עיין בתשו' מהרי"ש סי' ע"ח) (ה) זה שאמרנו כו' עיין בתשו' מבי"ט ח"ב סי' רפ"ט ובכ"מ רפ"ב ובתוספות בשבועות סי' תל"ח : (ו) והכיח עדים שבאנס כו' כל דהיינו דוקא דף ו' ע"ח שקעדים אומרי' גלימא כזו מתש מסוקל המפקיר ראינו שבאנסה ובתב ה"ה

אכל

ועיקר שבועה התפורת

ד לריך לישבע שלא פשע כו' שעשה כאין דלא בכתוב ל"ל מחוקן אם אינו מחוקן

ט"ס ס"ו מ"ה סס בס"ו דכ"מ דף כ"ד ע"ל י"ל דאין הרמ"ב מפ' המפקיד בסוף ה' שלה ופקדון מיירת תלונתת דלבית ורבת כפ"ל דכ"ק דף ק"ל ע"ב ופסק כרבת וכ"ם הפוסקים ב' פי' בלבטים מזויין וכ"כ רש"י ותוספות דס"ל ס"ס הטור ל' קטור כתב בס"ו שכריך לשלם לבעלים ויעמוד הוא הנכב לדין ליפרע מהנו וכן פירוש רש"י סס וה"ה כתב סס וסלר המפרשים הקשו עליו דודקי מיהו מן הדין שיתקיימו הם לשלם הוכסין ל"ל מיד לשכר ודוק הנכב אלא כך פירוש סהם מיינים לשרות ולדין עם הנכב מזו' דלמעמי' הנכב אלא ופקדון ולא הבעלים דוכים לשרות לדון עמו וזה דעת רבינו ע"כ וכ"מ וכ"י כתב שאינו יודע מכין הכריע דעת רבינו שהרי דבריו כדברי הגמרא מתם וכל פי' שיפורש בגמר' ויתפרש נם כן בדבריו ולעולם דליין ליה ה"ה לאי הוה מחייב להמפקיד לשלי להמפקיד לא הוה הרמב"ם מתיק שיכה לבאלו לנו ועיין בסמ"ן ס"ב סס העתיק לשון הטור שחייב הס"ם לשלם

ה אם התנה הנפקר שיהא פטור משבועה תנאו קיים :

ו (ז) נגנב הפקדון כ באונס ואחר כך הוכר הגנב אחר ש"ש ואחר ש"ח ז (ח) ל עושה דין עם הגנב ואינו נשבע קרם ונשבע ואחר כך הוכר הגנב אם ש"ח הוא רצה עומד בשבועתו רצה עושה דין עם הגנב ואם ש"ש הוא עושה עמו דין :

הגה לאוכן התנאי חוב בטוח לשתנון ויקבל שכר על הפרסדות ולא"כ נתקלקל החוב ולריכין להתלל עם הגר כגד החוב ושתנון הוכה ברלוכן ישרים לותה עורמת הולילו ויקבל שכר מן החוב (ט) יל"ל דהדין עם שתנון לומלה להוכר הגנב (ת"ה סי' שכ"ל) :

רצה שילם הנפקר כיצד משביעין אותו * וכו ג' סעיפים :

א ל שומר חנם שאמר (א) הריני משלם ואינו נשבע א אם היה הפקדון כ דבר שכל מינו שוה ומצוי בשוק לקנות כמותו כגון פירות או יריעות של צמר ושל פשתן השוות בכל ענינם או קורות שאינן מצויירות וכל כיוצא בהם ה"ז משלם ואינו נשבע אבל אם היה הפקדון [ג בהמה או] בגר מצויר או כלי מתוקן או רבר שאינו מוצא לקנות כמותו בשוק ל חוששין שמא עיניו נתן בו ב ומשביעים אותו ה בנקיטת חפץ שאינו ברשותו ואח"כ משלם ג י וה"ה לשאר השומרים כגון השואל שאמר מתה או נגנבה ושומר שכר והשוכר שאמרו נגנבה או אברה אע"פ שהם חייבים לשלם משביעים אותם שביועה שאינה ברשותם ואח"כ משלמים רמי הבהמה או החפץ שאנו חוששים לו שמא עיניו נתן בה ד ואם אמרו הבעלים יתר על זה היה שוה כו' ל בשבועתו שאינו שוה אלא כך וכך :

נמצא

מוחזק בזה ברשע כולי האי מ"מ לא לא קייסינן לה מסלא כ בלא יד לשתם כו דעבר על דעת המפקיד בדיים וכ"ם אם היה דעתו לתכלה ע"י שלא יד לגזל בדיים : ו נגנב הפקדון בתוכם כו' כן הוא ג"כ ל' הגר' והרמב"ם וגם הטו' כ"כ וכיות' ביאור ז' ל נגנבה בתוכם כגון בלסטים מזויין ועם"ר שיסכתי לאה נקט בס"ח דנגנב בתוכם דלסטין מזויין הא ס"ח פטו' אבל נגיבה כשלא פשע בה ושכשיגן דוקא שיהא מיכר הגנב ודוקא לאחר דמסוס ס"ם נקט כיון לכאן מיירי בהלכות ס"ח והל' לאחר שתם נגנבה והוכר הגנב ויפרש ענין הגניבה בכל מה כענינו ואתבתי דמ"ה נקט בתוכם גם בס"ח משום דבתוכם ליכא כפל להוציא מיד הלסטים מזויין ולא שייך לאחר דהשומר צריך לשרות להעמיד הגנב בדין בשביל התפקר' משא"כ בגניבה בלא תוכם דיוקא ליה לבפקר לשרות להעמיד הגנב בדין כדי שיוציא לבפשו מתנו הכפל כי אינו אן הכבר לאחר דהמפקיד ישרא עם הגנב ליתן גם הכפל להמפקיד ע"ם ודו"ק . ואיתתר בלתה דמ"ה נקט בתוכם דלסטי' מזויין משום דבתם בדין מזויין ולא שייך לאחר דהשומר צריך

שיפטרו כו׳ מהתחלומין כגון שאל׳ שאמר שמתה ומחמת מלאכה
וכ״ש שוגן שמתה בלוכם וכ״ש שוגן שנגנבה אלא שאינם רוצים
ליגבע ע״ו אלא לגלגל רע״כ מחזירין אותן תחלה שאינו ברשותו
וכן התיל העור וכתב בר״ם זה ז״ל שוגן הפקדון (ר״ל ש״ם)
שנגנב לו בלבד ואינו רוצה
ליגבע כו׳ והתחב׳ ברלה
לרבותא כ״כ דלא״ם כשוגן
הש״ם שנגנבה וכ״ש שמתה ואפ״ה
רוצים לגלגל דולאים לחוש
לרמאות כיון דלבי דברינו הוא
כפער מהתחלומין לזה רוצה
לגלגל אלא ואלו מקבל ועינו
כתן בה אלא אפילו שוגן הש״ם
פגעתי בה לו כ״ש נגנבה אי״ל
שמתה שוגן כלבד היה ואין
כאן לר לומר שעינו כתן בה אל״ה מיושבן לה ומחזירין אותו
שאינו ברשותו ואל״ל : ד שאמר כדרך השומרים ומאירים ואינו כך
וכך והו הכל עכין אל״ל, ואינו דאינו כך וכך לש״ם הנגנב ולש״ם
המיתה בלותה שעה שאמרו כראוי לאפוקי אם פשע בשמירתה
ונגנבה לתיים הש״ם על הנגנבה ואם״ם הוא שומר שכר ומכוים
ליגך כהר ונפלה ומתה הרים חייב ואל״ל : ה ומאינו ברשותו
אע״ג דכבר נגנבה שאינה כך וכך והיינו שנגנבה בש״ם ומחוץלא
לוכ׳ ברשותו ואל״ל כדי אלא ועדה ראמלו׳ מחיישין לאלה שכב׳ נגנב
אמא חוזרה לבלא ברשותו ובש״ם אף שנגנב שתמים׳ מידו אמא יכול
להתחלה ומחזרות הנתלה דפ׳ המפקיד (דף ל״ה) דלאמר
המת ז״ל דלמא מדר ערכה ומיתתי לה כו׳ דל״ה בש״ם שוגן אמתה
כדיך ליגבע הני נ׳ שבועו׳ ובש״ם אל״ל לחזור לרשותו לאחר שנכבר
מתה ואל״ל דה״ק שאינה כך וכך ואלא היאמה לו ברשותו דהיינו שלא
בהנה מאנה קודם לכן שע״ו היתה עומדת ברשותו לעכין לאחרי׳
שיבא עליה ולפ״ז ל״ל דשלא שלא בם יד הוא עוד עכין לאחר זולת
הנלה שבהנה מתנה והוא דוקא ואל״ע : ו שלא ולא לבם
ליגבע לשון המשנה בקנו מור״ם ל״ל דברים פרק המפקיד תכן
המפקיד אבל מבירו בחמה וכלים ונגנבה לו בלבדה שלא ולא
רלה ליגבע (שנגנבה ולהיות פטור) ואל״כ מאמר הגנב לאי
מגלם הכפל לאי שהפקדון אבלו ונגנב אם יהיה שעת לזה דאחרי׳
דאע״ג דאין לרם מקנה לתבירו דבר אבל״ל בתן זכה דאמר
בכפל מגוס דס״ל בלבו אל״ל כשעה אמר לו המפקיד הפקדון
ומשכה ש״ם לרשותו מבך אותו ואומרו ע״ת זה שבאם תנגב ותרלם
לגלמני כפי שווי הפקדון הרי פקדונו בלו״ך מעכשיו מעשה
משיכה ופריך ל״ה שבא גזותיה ובלותי׳ כמי לקני הדומר ולאה
תכן מן מגזותי׳ ובלותי׳ ומאני בתמת דמיגלא שבא דאתי
מעלמא (דמיגבו כפל ה״ה אם הוקדה הבהמה אחר שהופקדה
בידו דל״ל הפקדון ליתן אל״ל לאי שווים בשעת הפקדון) עכיל ליכא
דמקני (דקים לה לרבנן דבמא לה להבעלים מיהים בעוד
בקרן ע״מ שיהא ספק כפל והיקר הבעלים לבא אל הדומר בס״ו)
שבא דמגוגא (דהיינו גזותי׳ ובלותי׳) לא עכיל ליכא דמקני
עכ״ל הנמ׳ עם תירב״ם ובוא דבלי תור״ם ז״ל מכולהי׳ אלא אבנמ׳
לאמרו שם ע״ז אמ׳ רבי יוחנן לא שלם שלם מתם אלא כיון אמר
הדומר הריני משלם אע״פ שלא שלם ומאמר הנגנב זכה הדומ׳
בכפל וכ״כ הפוסקים עולת הרא״ש והטור שבתבו דאינו זוכה
בהכפל כשאומר הריני משלם ולא שלם עדיין אלא כשנם נגנב
שאינו ברשותו ובל״ו הגיע קנה עליהן בזה ומבל״ו זה ומ״ה בראה
דהמחיבו המחבר לגמרי כדי שלא להכנים ראשו בפלוגתא ומור״ם
כתב הדין המוזכר בתשבה ומהמבכם ע״פ דעת כ״ע דהיינו כשבבר
שלם ונאמר הנגנב דוכה הדומ׳ בהכפל ואל״ל שם הלרבתי ליתן עשה
להרא״ש

ב (ב) ת״נ מצא כל שומר שנשבע שבועת השומרים
ע״כ וכולל בשבועתו ״ג׳ דברים ד ששמר
כדרך השומרים ושאירעו כך וכך ה ושאינו
ברשותו ושלא שלח בו ידו קודם שאירעו המאורע
הפוטר אותו ואם רצה לשלם נשבע שאינו ברשותו
וכולל בשבועתו שכך וכך היה שזה (ו) (ג) שלם
(ד) ולא (ה) רלה ליגבע (ו) ואל״כ
הוכר הגנב קנה (ז) כל שבח (ח) ״ולאתי מעלמא״
לכל

ודיוני לבך קבל המעות וכ״כ ח שם ברמב״ם
בפ׳ מע״מ וכן שיקר ולא הרי״ף והרמב״ם ואל״ל פוסקים לא ט מומלא דרב
בחלקי לאהרא״ם בזה ומה שבאתו הריני משלם כו׳ אומרא דמילתא אשת שם בלא
בקשו דמבשונן לאותו תלה ואל״כ מגלם דשמא ע״ה שבועה דקו׳ ע״ל
יפרוס ויתן גוף החפץ ולא ״וכתב הכ״ל
ינטרך לבלם לבל אל״ה דאם שאמר כתוב
אלם מתחלה דמבשונן לאותו ״שיבדרו לו
שאינו ברשותו ולא כהכ״ל הדוינים
ודוק : (ב) כתלא כל שומר כדינו
שומר כו׳ עיין בב׳ לאם מבנה מה שהוא שומ׳
פרק ל׳ מהלכות שלה ופ״ה ואל״ל יקל
מהלכות שונן ודוק : (ג) תחלתו
שלם כו׳ ל״ל אלא מיד כשאמר בפשיעה
הריני מגלם דינו כגזלם ואף וסופו בלוהם
על גב שדעת הרא״ש דבשונן ״פירוש כגון
דוקא שבשבע שאינה ברשותו דאל״כ לא סני פירה לאמר שהקדה שלו
עד שיגלם ומבשו אחריו תלמידיו הטור ור׳ יהודה מ״ת דעת כל בשאר שבועה
הפוסקי׳ אינו נראה כן וכ״כ הכ״ו והכ״מ ושיקר ולא כמ״ע כ״כ הרא״ש
ס״ק ו׳ ומאריכן בש״ם שואל עד שיגלם מ״ש כיון לכל הבאה אלו תשובה
בלבולא לא מקני ליה כפילא וכ״כ הרי״ף והרא״ש ושאר פוסקים דהנהו כיפי
ובתב כ״ו בשם הר״ן דלפ״ז אפי׳ היכא שהתנה הפוגל לבהות בש״ם וכולי ולקמיה
דאמר פטור בפשיעה בתרדי דבכיה לא מקני ליה כפילא בדבור דרב נחמן
ומביאו ר״ו וכ״כ התוספות ומשמע דשואל לא שאר הריני וכולי ולבוף
מגלם אע״פ שבשבע אחיכה ברשותו לא מקני ליה כפילא עד שיגלם אי״ל אחיכה כיפי
מתם והכי מוכח להריא בהרא״ם בפ׳ דשאר שומרי׳ לא מקני כפיל׳ ואחיכה וכולי
בדבור בעלמא על מיבשבע״ב שבועה אחיכה ברשותו אל״כ הה אם לא דף ל״ה
דאמרי׳ שואל עד מיגלם ע״כ אפי׳ לאמר שומר והשבע לא מהני דאל״כ ע״ל
אין אלא כן שואל לבאר שומרין : וכן מוכח פטור (ואע״ג
דכתבתי בסמוך דבאר שומרים לא ס״ל בהרא״ם הייני לעכין
דבאר שומרין קונין הכפל אף אלא בשבע אבל לעכין שואל משמע
דל״ל בהרא״ם) ובב״ח כתב לקמן פי׳ אל״ס על מ״ם פטור
בשואל ומיהו אם אלם ואח״כ נמצא הגנב הכפל ברלה דהוה
אם בשבע ולא אילם הכפל הלבשל פי׳ רל״ה ס״ג ובכיבו
כאן אבל מכייהו בקש עכ״ל ומגנה הוא בידו אלא דוקא בקש המוד
אילם ובדמי : (ד) ולא רלה כו׳ דוקא אילם מקבוהו
אבל היכא דהבריתו הדיין על שהוכרח לגלם כגון אחר בפעתי
ולא רלה לגלם לו אחר אמר היכי יודע היכון הנחתיו דהוי בפשיעה
ולא רלה לגלם וחבריהו הדיין ונבה ממנו בעל בריהו ל״ל בשבא
כן הוא בס״ם פ׳ המפקיד ובפוסקי׳ וכתב בהגהו׳ מרדכי
דרוב״ל דקדן מהבדי רב אלפס ורא״ן דהיכא דלא
הוכרח לגבות ממנו בעל בריהו לא מיקרי אעבדי׳ עכ״ל
ור״ל מדמיים רב אלפס דהא תנבה לאפרבי׳ מיהים ותיפוק
ליה דלא אילם ברלונו אלא מאמע דוקא היכא דגבה ממנו בעל
בריהו וכן מאמע בהתוספות והרא״ם שם ע״ז וכ״ו כתב דהבי
דייק ל״ל הטור ואין להקשות דהא כתבו התוס׳ והרא״ם גבי הא
דבשי בס״ם אמר הריני משלם ותזר ואמר הריני משלם מהו דאלף עד
גב דלא מבי הדר בים מ״ת לא מקני ליה כפילא מאמר אלא עדיין הלבך
לב״ד כו׳ דהתם שאני שאמר הריני משלם ולא שאלם עדיין הלבך
כשאמר אחר כך הריני משלם אע״פ דלב״ד וכיון דלא שאלם לא
מקני ליה מאל״כ הכא שאילם ודוק עיין בהרא״ם סוף שבועות
מי שאמר הריני משבע ולבה לגלגל עליו שבועות אחרות ואומר הריני
משלם אע״פ מקני ליה כפילא ועיין שם : (ה) רלה
ליגבע • כלומר לא רלה לעמוד בשבועתו וה״ה כשבשבע
שבועת השומרין ושלם אל״כ קנה כל שבח דמעלמא הכי אמר
רבא בפ׳ הגוזל קמא (דף ק״ח) וכ״כ כל הפוסקים •
מיהו כשבשבע תחלה לא סני אח״כ בלאמרה לאות על שלם כ״כ
התוס׳ם המפקיד דף ל״ד ע״ח ד״ה אלא ע״ז : (ו) ואל״כ
הוכר הגנב • ה״ה אפי׳ במלא אח״כ ולא הוכר הגנב זכה בשבח דמעלמא כגון בוקר כדאוכח בש״ם גבי עובדא דביתי וכן מוכח
בפוסקים אלא בקש הוכר הגנב אבל ועוד מוכח בש״ם שם דאפי׳ בלא אמר הריני משלם בשעה שאילם
לו אחר הריני משלם זכה אל״כ ביוקרא ע״ם ודוק : (ז) כל שבח דאתי מעלמא • הייני אקר שאילם וכן כתב הרא״ב פ״ה
מהלכות שלה ובסמ״ע ס״ק ו׳ כתב בפתם דאם הוקדה הבהמה אחר שהופקדה בידו דל״ל הפקדון ליתן אלא דמי שווי בשעת הפקדון
ובוילו שבתמך אחר ה״ה מ״ת שהשיג על הרא״ב והקשה עליו דהא לגלגל כתרא דרבא עכ״ם מקני ליה משעת נגנבה ולגלגל קמא מקני ליה
לאפרע משעת פקדון ולפעד״ב עיקר כהרא״ב ולק״מ דהכי דקנה לאפרע משעת פקדון מ״מ אלא אמר דבעבה כאומר לו לבשתנגב
ותרבה לגלגל תחת קנויה לך מעכשיו ופשוט אלו הוי תבע ליה לגבקד לקמן לבי דינא היה מוכרח לגלם לו כפי שעת התבעה אם
לא היה רוכה ליגבע דדילמא אם אמר הריני משלם אל״כ מאי אמרין מגלמין בשעת הפשיעה אל״כ ה״ק בשתנגב ותרבה לגלמני מה שיגיע לי ע״פ
הדין לו תהא קנויה לך מעכשיו ולכבה לאלקוחי אל״כ מאי פריך בש״ם אפי׳ הכי אפי׳ בלא אמר הריני משלם בשעה שאילם
והוולדות יהיה לבפקד כשירבה לגלם לאמר לאפרע ובבריתא משמע דקון מגזותיה וולדותיה לל״ק אות׳ כבל אפי׳
יגלם כפי שעת התבעה ועוד הלרכתי בזה בספרי ע״ם ודוק מיהו מיהו היכא דאיכא לך אינם יודעים אם בפשיעה או לא
לו אינו חייב לגלם אלא בשעת הלבה והבל שבח דיוקרא שבא אחר הפקדון עד שעת
הנגבה לא משכחת לה שיהיה בל בפקד אפי׳ לגלגל אלא כדאמרן כן כ״ל ברור ולא כה׳ הת׳ ומ״ע שבמשך אחריו וכ״ל אנס
הרמב״ם מודה לבהרא״ב ע״ם וכן משמע לבאורה בכ״י ל״ם המפקיד ע״ם : (ח) ולאתי מעלמא הייני בבל או אבתייקר׳ ובמרדכי
פ״ם המפקיד אותה דה״ה במפקיד אילם לבפקד בעד משכון אל עבו״ם שוכה ברבית אל העבו״ם ע״ם • וכתב ה׳ המ׳ וכ״ו בשם
הרמב״ן דאם היה לו״ם עדים אחרונים אז בש״ם עדים הנגבה מידו ואפי׳ הכי רוכה לגלם לא מקני לה כפילא דמתחלה לא אמרינן
המפקיד לדעתיה אילם לו האומר בשיהיה לו עדים בכה״ג דפטור בו ולא מקני הכפל מתחלה לדעתא דהכי הל״ל כאומר לו הכפל
הנגבה

כ הרמב"ם בפ"ב מהלכו' שכירות דין ק' וכתב ה"ה מחלוקת היא בין הגאונים שם מי שמוכר שדריך כ' כסף משום לכסף או כלים דמיני' ולפיכך שתי כסף בשבועת השומרי' כתיב ודעת רבו לכן מינה ז"ל שאינן מרוכין דאע"ג דאתיב גבי שומרין ערוב פרשיות כתוב כאן ואינו אלא בשבועת תולה במקלת ל כתב ה"ה מוסכם מהגאונים מכולר בפ"ט דב"ק (דף ק"ו ק"ז) מלגות לשומרי ופסקו כרב קיים בר יוסף דאחר שקוב פרשיות כתיב כאן ומנולר בהלכות וכן מוכח בפ"כל דב"ב (דף ע' ריש ע"ב וכמ"ם התוס' שם) שאפילו טען שאלם הכל שטועה אין הוראה מקלת מן הגאונים ולגות הסכים הרמב"ן והרשב"ן ז"ל וכ"כ העור בשמו ונסם אנו ז"ל שם בפסקיו וזה דעת בעל המאור וכדבריהם הסכים הר"ן וכתב הגי' שבדבריהם לאוי לדון כי המה הרבי' והאחרונים ג רולה לומר תביעה

רצו

א לי הרמב"ם בפ"ב מהלכות שכירות ד"ק וכתב ה"ה מוסכם מכל הפוסקים וכו' אלא בלבדי הסוגיא שבגמרא (דף מ"ח ע"ב) ב כתב ה"ה זה דעת ר"ח ז"ל והרב אבן מנגו ז"ל * פי' דהוו מנו דהעזה דאין לדם מעיז פניו לכפור ולומר להלס ג בפסיק מתרצים ז"ל שבמקומות אחרים אמרינן מנו לאפטורי מן שבועה מון משבועת השומרים אלא אמרינן דלא אמרינן אלא בדברים עתיקין

הפחת לא מהני משעם שאין לדם יכול לאמרו קבמיו כן מבואר בגיטין יוסף בפס הירושלמי וכן הוא בתוספת ריבוא אמרי ובפס בתוספתא דקידושין ואין לתקנות ר"ב מאי דבעי בפ"ם אלמו בגים מהו ופירש"י והרי"ף והרא"ם והרמב"ם ושור כגון אלא הפסיק לתבוע את השומר עד שמת ותבע לבנו ואלמו הבנים היו פטורין אפילו משבועה י"ל דמ"מ אי הוי ידעי' שאביהן פטר היו מודין לאלם מנכסי אביהן ולילמא ידעי ואינו רוצים לעשות עולה ומשלמין ולפ"ז מיירי בבנים להם אביהן בנכסים דאינ"ב פטיעת אלא וכו בכלל כיון לאפילו ידעי שאביהן פטר פטורי' ודוק . עוד כתב הגי' וה' המ' בפס הרשב"ם לאם יש בפ"ת עדים שפטר או בפ"ם שנגנבה אם אמרו אקו מאלמו או שאלמו בלא בפיית ל"ד זכה בכלל וה"ה כתב שם שהרשב"ן והרמב"ם מולקין ע"ז ע"ם וכן כ"ל עיקר דכן מוכח בפ"ם דלא קנה בכלל אלא במנו דאי בעי פטר בפיה ר"ם בגנבה ואבדה או ר"ם בגלאבה ויל"ד הרשב"ם שכן מבואר בירושלמי לילמא כן בירושלמי אלמו ואפילו יבטור הירושלמי כן אין נקשיבן בפ"ם דילן ובפרע מהרי"ף והרא"ם לא הביאו הירושלמי : (ט) אבל לא שבח דתנוס . מבואר מפי' הבבח שבא אחר הנגבה לא קני כיון כבח מנופא וכ"כ ה' המ' לדעת הרמב"ם וכן כ"ל מהיא דעת הרא"ם ושור ול' ירוחם שפשר בלבבח קאם דרבא ולבבח קאם כ"ל דבעבה כאומר לו מון מבבח דעלמא ובדאיתא בפ"ם ובקרוב אבלי אבל הפוסקי' מודי' לזה כיון דר' זירא מבבע בפ"ם דס"ל כלבבי קאם והמפרשי' מהבלים ה' המ' וכתב מגרלה מהבריהם שחולקי' לגמרא' דהיינו בקומים דר' זירא לאבל לפי מסקנ' דר' זירא דבעבה כאומר מון מודי' המפרשי' דבבח דתנוס' לא קני אפי' בא אחר הנגבה דהא דומי' דבבל אמרי' דבבח דנוס' לא והיינו בבח אחר הנגבה ואפ"ם מה' הבין מדברי המפרשי' שחולקי' לגמרא' מינו מוכרח ודוק : (י) בבח דתנוס' היינו גזות ולדות ושיון שוד בשור ורמב"ם הרבה דינים מבבל וכ"ל גם בזמן הזה לי תבם לו מתייקרה : (יא) דתנופא ל' רמב"ם פ"ם מה' אלה אחר הריני מבלם כי עבה ומבר כו' חזקה הבהמה עלמה קוזרת היא וגזוזיה וולדותיה כו' וכ"ל הבינה דברי תלמידי רבב"ם שבאילו לאיה לזה מב' תנוא נבי תבעיה בעלי לנגב כו' שבהמה עלמה חוזרת ואין לאיתם מוכרח ע"ם ודוק ומדברי התוס' ר"ם המפקיד קוף ל"ם בגון פירות דקל כו' מבמע אנוף הפרה מבור לו רק לבבח דתנופא לא הקנ' דה"ל כאומר לו מון מבבח דתנוס ע"ם ודוק ודרוב לומר אנס הרמב"ם לא כמ לומר אלא שבאומר רוצה לוקח הבהמה מוזרת לבבליה אלא מבוס דמיירי הבם בלמה הריני מבלם ולא אילם לאמר אלם עדיין ומבתמא לאיבו מוזרת עם גזוזיה וולדותיה שבאי לא אילם עדיין ומבתמא לאיבו מקפיד על נוף הבהמה (לא) על הדמי' לבך בקנ מירבר לבבבא מוזרת היא וגזוזיה כו' ודוק . עוד פסקו הרא"ם והעור ול' ירוחם כ"ל קאם דרב' לאפי' הייתה עומדת בלבנם מיוך לבנוכתה קנה השומר בבבח דתנופא ולא"ג אבלבע"ד מהבריעת הרא"ם אינ' מבריעת מ"מ כ"לבע"ד מבעם לאחר לבבבח כן כיון דר' זירא מבבע דס"ל הכי וכ"כ ה' המ' לדעת הרמב"ם והיינו אלא מילא הרמב"ם בין עומדת בלבנם לו לא : (יב) אתי כסף ובכלים סגי בשומרי' בס"ם להרא"ם וסייעתו ולהרמב"ם וסייעתו אפי' בפחו' מס"ם וכמ"ם לעי' סי' ס"ו סעיף ד :

רצו (א) אין לומרים מנו לפטרו מבבועה כו' עיין בסמ"ע ס"ק ל' מדמה דברי הע"ש ובלבע"ד דברי הע"ם בכונו' ומוכרח לומר כדברי דאל"כ אין טעם לאלא בין מון לבבועה נם הל' מכתב הסמ"ע ומבום דקבה עלמ"ל להוסיף המון מיד בעליו כו' אינו בכון דהלא מנו לאמ

בזתתפו מעולם הוא מינו לקעוה אלא כיון דעיקר הסבועה לוכה אלא תקנת חז"ל הקילו בה ואסתיאם על מור"ם ז"ל שלא כתב סם בהגהותיו כפ"ע ס"ב דעת הרא"ש דאמרינן סם מינו לאפטורי' מסבועה כמ"ש כאן ומם ח"ל לבותנו כיון ששם המה מקולקי' בדין דהמקבר פסק כרמב"ם אלא בעריכן ליה מסבועה במינו והרא"ם ס"ל דפטור מהסבועה בהמינו ולא כאן לאין כ"א כאן בדין אלא בעעם וכ"ע: ג

אבל אם טען כו' כלומר אף שאין פטריכן מסבועה לאורייתא במינו לאי בעי הוה טען אבל אם אינו אם טען כן אלא הפקידו בידו משום כלום לו המזרתיהו לך פטור בטענו זו מסבועת הסומרים לאורייתא ואינו כסבע אלא היסת ואינו דוקא כשאין בוד המפקיד שטר שהפקיד בידו אבל אם יש בידו שטר ע"ז אינו כפטר בטענת המזרתיהו לך אלא בש"ד במינו אלא בעי הוי טוען כאכסו והיה כסבע סבועה לאורייתא ונפטר אף שהיה שטר ביד המפקיד גם כשטוען המזרתי לך בפטר בש"ד במינו זה ואין אומרים בתקנן אם אמת שהמזרתו שטר ביד המפקיד אלא בעי הי"ל לגיטלנו בידו כשאינו הי"ל לסמך לטענת מינו שבידו לטענן כאכסה מידו משא"כ בשטר שביד הלוה על הלוה לאינו כפטר בטענו אומרים לוה הלוה חייב בלחלוטין אף בלומרים: ד במקום שעדים מלוי' כבר כתבאר זה בסי' רל"ד ובמה דוכתי דילפינן לה מדכתיב אין רואה סבועת ה' תהיה בין שניהן הא יש רואה אינו נאמן בסבועה ול' הרמב"ם והניחו השור הוא קנת בענין אחר ז"ל כגון במקום שעדים מצויים שהוא בענין אל"ה שאירעו אומם אם לא שילא הדבר כו' דהשתא הא פתחא ק"ל להניח לאיום והמחבר לא הניחו מנוס דש"ל דמשתא' צריך להניח לאיום ובמחזעות לגון הרמ"ה כתבו העור שם בסי' רל"ד ס"ב (והמקבל שם ס"ג) ושם כתבתי דלא פליג הרמ"ה דלשם עם הרמב"ם המחבר כאן ע"ש ומתתיאם על * ע"ש הכנים ל' המחבר המתוקן והעתיק ל' הרמב"ם שם מקום לעעות כו: ה" אבל אם לכתחלה אמרינן ליה כו' הטעם דלא טענינן בעד הכתבא כלום עד שיטענו הוא בעצמו לאחר שאמרינן ליה זיל שלים ליה ודומה לזה כתב העור והמחבר לעיל סי' פ"ב בחולין אלה על הלוה שטר שאינו מקויים ע"ש: ו הרי השומר נשבע היסת כו' גם אמרנו מלה הפקדתי בידך ואין אלו אלא תמיהים אלו דל"ל השומר לישבע אלא היסת דכיון שהשומר מודה אינו אלא הפקדת בידו ולא יותר ומה שנתת אתה נטל ה"ל הילך כמה שמרה אם הרי הי"ל יאתה נטל משמע שהן בעין בידו לחזירו לו ובלידך כופר הכל ומ"ש אם כופר מלה אלה הפקדתי אלא המשומר אומר לא הפקדת אלא אלא ל' דבשבע שבועה לאורייתא כו' אתה מודה כשאין הכ' שהולו בעין להחזירו לו שאינו מבקש להחזירו ונהו הנ"מ בש"ס שם בשבע ל"ל

ב ג (ג) ל אבל אם טען לא הפקדת בידי מאומה ולא השאלתני ולא השכרתני או שאמר אמת הפקדת בידי או השכרתני או השאלתני האבל החזרתי לך נשבע היסת ונפטר אפילו הפקיד בידו או השאילו או השכירו בשטר (ד) י נאמן בשבועה בנקיטת חפץ לומר החזרתי לך במינו שהיה יכול לומ' נגנב אם הוא שומר חנם או נאנס אם הוא שומר שכר ומתה מחמת מלאכה אם הוא שואל וכשם שאם היה טוען כן היה צריך לישבע מן התורה בנקיטת חפץ כך כשטוען החזרתי צריך לישבע כעין של תורה:

ג (ה) ז בד"א כשהיה השומר יכול לטען לומר נאנסו ולא נצרך אותו להביא ראיה על טענתו אבל אם היה חייב להביא ראיה על טענתו כגון שהיה ד במקום שערים מצויים אינו נאמן לומר החזרתי אלא ישבע בעל השטר בנקיטת חפץ שלא החזיר לו וישלם ח והוא ראמר לו ישבע לי שלא החזרתיו לך

ה אבל אנן לכתחלה אמרינן ליה זיל שלים ליה:

ד ט בא להחזיר לו פקדונו וא"ל המפקיד אין זה פקדוני אלא אחר הוא או שלם הדה ושברתו או חרש היה ונשתמשת בו מאה סאין הפקדתי אצלך ואין אלו אלא חמשים וב"ה אומר זהו שהפקדת בעצמך וזה שנתת אתה נוטל ו (ו) הרי השומר נשבע היסת כשאר כל הנשבעי' שאין כל שומר נשבע שבוע' השומרים האמורה בתורה אלא בזמן שמורה בעצמו של פקדון כמו שאמר המפקיד אלא שטוען שנגנב או אבד או נשבר אבל אם אמר זהו שהשאלתני או שהשכרת לי או שנטלתי שכר על שמירתו והבעלים אומרים אינו זה אלא אחר או נשתנה מכמות שהיה הרי השומר נשבע היסת או שבועת התור' אם הודה במקצת כיצד מאה סאה הפקדתי אצלך והשומר אומר לא הפקדת אצלי אלא חמשים נשבע שבועת התורה מפני שחוזרת במקצת לא משום שבועת השומרים מאה כור של חטים הפקדתי אצלך * והוא אומר

אחרכתי בזה לעיל ס"ם פ"ב בדיני ממון לוחות ו' ע"ם ועיין בסמ"ע ד"ל הטור ס"ק ב' עד מ"ש כיון דעיקר הסבועה לוכ' אלא תקנת חז"ל הקילו בה ס"ב וכ"כ בה כו' ולפמ"ש לעיל דבעלמא אמרינן שמיר מנו בכה"ג אין לורך הרמב"ם שם לזה אלא בסותפי' כיון דלא היה כפירה אמרי' מנו ולוקי: (ג) ד"ל וכתב אבל אם טוען כו' עיין בסמ"ע ה"ה זה פשוט ס"ק ג' עד אבל אם יש בידו שטר אלא שבועת עדות זה לוכו כפטר אלא בש"ד הסומרים נמנו כו' וכ"כ הטור והרא"ש בכופר אלא בטוען בלבבו ש"ד בנקיטת חפץ משמע לכאור' וכו' אבל אנו לא הוייבו ש"ד מ"מ וכן כתב הב"ח טענות להלוה דדעת הרי"ף והטור שהמפקיד הוייבו ש"ד דלא כתתום' כפ' יודע בהן כמו המוכר את הבית (דף ע' רש"י ע"ב) שבתבו דהוייבו שבועה דרבנן דתתום' לא כ"כ אלא לפי' ל"ת דם"ל דאי טען בלבבו ליכא אלא כמודה ש"ד כיון דלא הודה בתקנת אבל בתקנת מוכיחות הודאה בתקנת בטענו' בלבבו' אבל הוייבו שבועת היסת ל"כ גם שבוע' זו ש"ד הוא עכ"ל ולפע"ד דגם הטו' והע"ם שבתבו ש"ד לאו ש"ד ממה דקאמרי אלא פשוט שיש בו שבועה כעין דאורייתא דקאמרי שבועת היסת ולא כאו אלא לומר דלריך ליסב' ה"ה כתב ה"ה בכתי' דודאי לא אבחן ש"ד פי' אע"פ שיש אלא בטענו' בלבבו דרמא דתמה' שם עדיים שבוע' עליה דאל"כ כל א' ישבון בלבבו ואין בלה מהיר בשקרו אמון לומר המזרתי בטענות מבקיאו ליכא כאן ש"ד וכמבו' הים וכמבו' סי' ע"ב ס"ק ע"ח וכן מ"ש הרי"ף רקפ"ם בפ' המפקיד אחיו ואחיו הנטבעים תמורה בלבבו' תפסא לא בא בלבבו' (דף מ"ה ע"ב) לא לומרדגם בהמזרתי בעי ש"ם בלבבו' תפסא כמו אלו טען בלבבו' עתרם ובטענה בלבבו אבל מ"מ הוייבו מדרבנן דב תפסא והשתא הרי"ף והטור לא פליגי בפ"ד דב"ב ל"ע ע"ש אתוספות ולא כהב"ח דת"ל התוספות שם דהוייבו מדרבנן ומבואר הטע' מ"מ מודים דבעי אלבלבו' תפסא דהא כתבו דהך שבועה מדרבנן שם ע"ב ובתקנה קודם שבועו' היסת כמו הסיק דהכותב דפונות כתובת' ז"ם ברש"ם ועי"ל מעיד' שהיא פרוע דקלא' התם דהוי מדרבנן עכ"ל ופנוחו' וכתב ה"ה ועי"ל פשיטא דבעי בלבבו' כמו אמתלא לעיל סי' פ"ד ובח"ע סי' דין זה לא בלבבו' דבעי בלבבו' ולא אמתלא כו' בוכר בפי' בכפשיטות בסוף ספר הכריתות ווי"ל מנו אחרי' אף הוכח שלריך שבוע דרבנן מנו דאי בעי אחר טענ' מעלוותא הא"ם שבאותה הוא שהרי בזה טענ' ליכא ש"ד כיון שבטענה שטען ליכא אלא שבוע' דרבנן מה"ה דאחרי' המפקיד אבל אחרו בשטר נאמן לומר המזרתי לך מנו בכל בשבועה מנו דאי טען בלבבו' והך שבוע' דבאכסו הוי אלאורייתא * מבואר לעי' פי' שבועות שומרי' ואפי' הכי מהיתן בהאי מנו כיון שבטענה בסי' רל"ד ס"ב שטען המזרתי לא שייכא שבועה אלא דרבנן עכ"ל וכ"כ בעל ה הרא"ש דשם המלוה בפ' המוכר את הבית דף קנ"ד ע"ח וז"ל דהא שבוע' באכסו בטענות בתור' עמה היא דהוייבו שבוע' השומרי' משא"כ בשבוע' המזרתי לך דבתורת מנו היא דאתיא ומדרבנן כעין לאורייתא היא כעין באכסו אבל היא עמה דאינה שבועת התורה עכ"ל ולא תמרי' משולש"ל וכן מוכח להלן בתוס' פ' חו"ה דף ל"ג ע"ב ל"ה הי"ל מקויב שבועה כו' ע"ז בתקנת הדבור ודוק וכה"ג מש בהעתיק כתב ה' הגי' פ"ה מהלכות שכירות גבי אם יש ע"ח שבכח והוא אומר שבדעו ומכיקו כ' לעיל סי' פ"ט ע"ב והייבו שבתבו לך ולא וכל' וכתב הרי דבטוען כאכסו כתבו שלריך ליסבע מן התורה בנקי"ח כך בטוען המזרתי לריך ליסבע כעין של תורה (וכתב הרי דבטוען כאכסו כתבו שלריך ליסבע מן התורה אלא מ"ל דבשבועות שומרין לא בעי הודאה בתקנת עכ"ל וכ"כ הרמב"ם להלן לעיל סי' פ"ב שם דין ד' ואין ל' השומרי' לריך להודות בתקנת עכ"ל וכ"כ המחבר בכאה דוכתי ואפ"ה בטוען המזרתי בתבו כעין של תורה כ"ב) וכתבו (וכ"כ הטור לעיל סי' קכ"ח סעיף ח' ואינ' דהסמ"ע שם כתב בס"ק י"ל דהוייבו ש"ד מהא בבר הבאתי שם עליו ע"ב) שמשמע דהוייבו הוא ודבריו מדרבנן אלא לריך בק"ח כעין של תורה וכ"כ הסמ"ג בעזין פ"ט מהא בהרמ"ם וכל זה ברור וכ"מ בין ש"ד מהא וכין שבועה כעין לאורייתא לענין נתתי לבבסיס וכן לענין הפוך וכן לענין הקור כדאיתא בסי' פ"ז ס"ט זי' וי"ג ועוד יש שאר בפקודתו ודוק: ט שם בס"ק

(ר) בחמן בשבועה עיין בהרא"ש ר"פ קמא דמכילתא שכתב דאם יש לו ע"ח מהייב לפטרו מן השבועה והוא קושר לחי"ם לעיל אלא סי' פ"ו בהגה"ה ועיש"ם: (ה) כל"ל כו' עיין בתוס' מהרי"ש סי' ק"ה סוף דף קכ"ו: (ו) הרי השומר נשבע היסת · וכתב ה"ה עיין בסמ"ע ס"ק ו' עד דכיון שהשומר מודה אינו אלא הפקדת בידו ולא יותר ומה שנתתה אתה נוטל ה"ל הילך ומה שמודה כו' וכן כתב והרי"ז ז"ל בעי"ם

הרמב"ם ומתפר וכשם שאם היה טוען כן היה צריך ליסבע מן התורה נגד"ח כך בטוען המזרתי לריך ליסבע כעין של תורה הרי דבטוען בחמן כתבו שלריך ליסבע מן התורה אלא מ"ל דבשבועות שומרין לא בעי הודאה בתקנת עכ"ל וכ"כ הרמב"ם להלן לעיל סי' פ"ב שם דין ד' ואין ל' השומרי' לריך להודות בתקנת עכ"ל וכ"כ המחבר בכאה דוכתי ואפ"ה בטוען המזרתי בתבו כעין של תורה כ"ב) וכתבו (וכ"כ הטור לעיל סי' קכ"ח סעיף ח' ואינ' דהסמ"ע שם כתב בס"ק י"ל דהוייבו ש"ד מהא בבר הבאתי שם עליו ע"ב) שמשמע דהוייבו הוא ודבריו מדרבנן אלא לריך בק"ח כעין של תורה וכ"כ הסמ"ג בעזין פ"ט מהא בהרמ"ם וכל זה ברור וכ"מ בין ש"ד מהא וכין שבועה כעין לאורייתא לענין נתתי לבבסיס וכן לענין הפוך וכן לענין הקור כדאיתא בסי' פ"ז ס"ט זי' וי"ג ועוד יש שאר בפקודתו ודוק: ט שם בס"ק

(ר) בחמן בשבועה עיין בהרא"ש ר"פ קמא דמכילתא שכתב דאם יש לו ע"ח מהייב לפטרו מן השבועה והוא קושר לחי"ם לעיל אלא סי' פ"ו בהגה"ה ועיש"ם: (ה) כל"ל כו' עיין בתוס' מהרי"ש סי' ק"ה סוף דף קכ"ו: (ו) הרי השומר נשבע היסת · וכתב ה"ה עיין בסמ"ע ס"ק ו' עד דכיון שהשומר מודה אינו אלא הפקדת בידו ולא יותר ומה שנתתה אתה נוטל ה"ל הילך ומה שמודה כו' וכן כתב והרי"ז ז"ל בעי"ם

הוייבו לין בטבעין אלא על דבר שבמדה וכו' פוף דף מ"ב וסם בגמרא דף מ"ג ע"ח י כתב ה"ה ג"ו שם מבואר בברייתא מ"מ דעת הרמב"ן והרשב"א ז"ל דקנת מפרשים שלין זה אלא בהתרות שראה מודה בהן לוכן בעין ובנסדו לו לכתבו בפשיטה וכו' אבל אם הם בעין כמו שהיה אע"פ שהנקד לוכו שוגן הילך כל פקדון בדשות בעלו"ה כתומר הילך וכו' ולא כן דעת רבינו והרא"ש ז"ל ע"כ וכ"כ הטוש' והרא"ש ס"ק פ"ד ולי"ג ע"ש שהתבר בתם כמן כדברי הרמב"ם ולעיל פסק כדעת הרמב"ן והרשב"א ומלקר לומר שמתך עכ"ל מ"ש שם * מבואר לעיל סי' פ"ב

כ׳ שם בפ׳ כ׳ מהלכות שכירות ל׳ ש׳ משנה ספ׳ ז׳ רב׳ם ריש דף כ׳ ל׳ בגרות׳ שם מ׳ פסק בר׳ יוחנן שם דנהרגים הנלה דקא בעיין עליה קלא לחיבא מחיישנא הוא נחר ומשעבד בפשיה וכן בהלכות ג׳ שם ל׳ ס׳ כתב ה׳ זה פשוט שגנול שבוע׳ הוא מדלאוריתא ובכמה מקומות בתבלר בפ׳ ק דקידושין דף כ׳ ע׳ב׳ ע׳ שם ד׳ ל׳ כתב ס׳ה ג׳ פשוט שאין שבועת השומרין בכופר קלא בעונן בלבסו וכמו שכתבלר בפי׳ דלעיל ע׳ב שם בפי׳ מהלכות שאלה ד׳ ב׳ צ׳ כ׳ ה׳ בפי׳ דבדי דבינו דאם היו עדים שבלא קלא בא לידו לא היה נאמן בתנו דלא מחריבן מנו במקום עדים בס׳ם בס׳ד מהל׳ שכירות מעונדא דאמר דקפוד פ׳ו דב׳מ דף ע׳ד ע׳ פירוש בנקיות אפן בשבועה לעיל פ׳ב

כ׳ע׳ם ולפי ענות דעתי דלא משעם הילך פשר ליה אלא משום דכיון דאומר מה שבכתה אתה נושע לא הודה בדבר שבמלה ומנין כדלעיל פי׳ פ׳ה סב׳ג וכן כתב בבית יוסף ובלא״ז ל״ל דכאן לא הוי הילך וכגון שנרקבו גופיה לעיל סי׳ פ׳ה סב׳ד וע׳ש עיין בתשו׳ רשל״ם סי׳ מ׳ח : (ז) אלא הנח לפניך כו׳ ע׳ל סיימן רכ״ד ס״ב : (ח) אבל לא ידענו אם היה בתבאי אם לאו בתנאי כו׳ כתב הכ״מ והכ״מ דהייבו דקע״ג דהעדים מעידין שהפקיד בכתם בכר אפשר שתתבלה בתנו ביניהם בכך וכך ואחר כך מסר לו הפקדון בפני עדי׳ כתם על סמך התנאי שהיה ביניהם מתבלה ונאמן לומר השומר בשבועה זו מעשה מנו לאמרתי אם שומן תנאי היה ביניהם אחר שמירת הפקדון בשילהו העדים ונאמן בתנו וכתב״ם הסמ״ג ס״ק י״ח ע״ם : (ט) לפיכך ישבע כו׳ כתב ה׳ המ׳ יש קצת תימה בעיני שהרי בבר כתב כשהפקי׳ אבלו ונ״ח לא אמרתי אלא הנח לפניך נשבע היסת כו׳ ונאן הדברים מראים שהוא ס״ל שהרי כתב שאין מנו היה ובולאי אם היה שומן נאמנו בתנו הרי׳ לומר שהרי׳ אם שבועת התורה ואפשר שיהיה הדין כאן אפשי שם שם עדים ואל״ל להל״ם ומכל מקום הרי יכול לומר אמרתי אע״פ שם שם עדים ואם ל״ל כגון אלא זה ידו מיד העדים הי״ל לבאר עכ״ל והנית אדם תמה על תמיהתו דשאני לישבע ג״כ ס״ל אלא שהיה תנאי ביניהם מלד גנבול והוא דבר פשוט ולא״ל ולא מודי עכ״ל (וכה״ג כתב הכ״מ) ולפע״ד לא ירד לסו״ד הא׳ מי׳ דודאי אין כוונת ה׳ המ׳ דאוכת ס״ל דפשיטא ל״ל דהיינו מלד גנבול אלא כוונת ה׳ המ׳ דאוכת מהרמב״ם דשבועה זו שהיה תנאי היא ס״ל אפילו אלא גנבול כגון שהיו עדים אלא יד ושאינו ברשותו מלכתב תתון איכול לומר אמרתי כדרך השומרי׳ ונאמנתי כו׳ הרי כאן שאינו אמרתי אלא הנח תנו לנאמנתי ונאמנתי לישבע ס״ה דאי׳ הייבו דע״ל דאמר אם אינו דשבע׳ נאמנתי אינו אמר אינו אמר אינו אמר

רצז א כאמן לומר להל"ם פי' אפי' לאו עדים עתה בידו והכירוהו בטביעות עין יכול לומר להל"ם שהפקדתו בידו אלא לקחתיהו מודך לו מיד אחר שקנהו ממך: ב אע"פ שאין הנפקד אומר כן: ג והמפקיד כתן כו' פי' אפי' איכו רגיל אלו וכן הוכחתי בפרושם ופתבתי שרוקא נבי אורשים דאין טוענין בדי אמיכו לקח ממך מוציאין מידן בהלטרפות הכי ג' ענינים להמפקיד כתן כו' ואיכו רגיל בכית הנפקד והנפקד איכו אומר אבל בשאין טוענין בדי אל אמיכו היה לו שהנפקד מי וטוען אני הוא ואקחתיהו ממך לו כתמכה אין מוציאין מידו אפי' בהלטרפות הכי ג' ענינים הנ"ל. ולא כ"ש שכתב ז"ל והמפקיד כתן כו פיתן לפסר דלאוהו בבר אבל ע"ל דמשמע דלא מוקי ליה באיכו רגיל ושעמו מדלא הזכיר הטור והמחבר ש"ע בשאין איכו רגיל ולא דק שזה תלוי בזה דבל שהוא רגיל בחיבת כו' איכו אמיכ: ד ואפי' הפקידו אבלו בעדים להמפקיד בעדים אין צריך להחזיר בעדו: ה אוכתתו לי בחתכה פי' כל זמן שלא לאוהו בידו קודם ירידתן לדין בחבל דבשעת ירידתן לדין אי בעי לא היה מרלאוהו לבל"ל אלא היה אומר החזרתיו לך והיה פטור לכן נם בשאמר לפני ב"ל הרי הוא בידי והוא זה אבל אתו לי בחתכה כאמן בחיבו ה"ה דיכול לטעון לקוח הוא בידי בחיבו להחזרתי לך וכן הנהתיהו בבבא זו בטור ע"ש: ו ואלו אחרים הן כו' וה"ה לבאמן לומר אלו היה שלך ולקחתיהן מידך או אתתיהן לי בחתכו בחיבו לדיה אומר אלו אחרים הן: ז ורואים אותו עתה בידו בפרוסה ודרוסה כתבתי לחורתי אם אם אלו אלו הוכם הבלו אוכם הבדי שהפקיד בפניהם מלטרפין הבדיות יחד ומוציאין מידו ע"ש: ח אורתי ולקחתי ממך כו' בכ"ל ובפרוסה כתבתי דלי הרא"ם הוא כן חזרתי ולקחתי ממך לו כתמכה לי בחתכה וכן הוא לי הרמב"ם פ"ו מהלכות שאלה ופקדון ז' ובכולם שפי' אכ"ה חזרתי לך ק' פסוק לאיכו אחרי דלדי בידו והכירו בטביעת עין מוציאין אותו מהיורשין פי' ולא טענינו בעד היורשין אלו היה מכיהן מי שמת היה מכרר בעדים שקבלוהו מידך והטעם דלא טענינו בעד היורשים טענה דאיכה שבת וכיון שכן לא מבעי' כשלקו העדים בהפקן בין היורשין קודם שבאו לדין הס"ל עדים ולאה דנם אביהן לא היה אחרן בחיבו בכה"ג לטעון לקוח הוא בידו אפילו לא לקו העדים אלא לאמרו מידו היורשים אלא אם המפקיד טוען אפן אלו הפקדתיו כו' עד לריכין להרלאותו לעדים כו' אף אביהן בכה"ג לא היה צריך להרלאותו לעדים אבל אם אביהן היה טוען שבר' אבל אכן לא טענינו בעד היורשין אלא אם שאינה שבת, ומ"ה לריכין להרלאותו לעדים ואם יכירוהו ה"ל בעדים ולאה לפני הדין ומוציאין אותו מיד היורשין ומחזירין אותו ליד המפקיד אם לא אבל אם עוטנים בדי כ"כ הנוורכן הוא המשך הדברים הנהות מוכ"ם ז"ל בהנה"ה זו עם דברי המחבר לפניו: ט ומ"ש ואלו ראוי כו' פי' הכל הרמב"ם אם רואי' כשיבאו' אלו בידן לאם מכירי' אותו בטביעת עין אם אלו אלו לכן מוציאין אותו לעדים והן יכירוהו בטביעת עין: יא מוציאין אותו מידי אפי' אם אבי היורשי' היה אמור לאחות לו אבן דבר כזה מ"מ כיון דיש לזה עדים שהפקידו בידו מוציאין מידם בסומכי' שהוא נותן ומ"ם המחבר אחר זה דבעינן אלא יהא אמור ולא יהא רגיל מידי דוקא כשאין להמפקיד עדים שהפקיד בידו וכ"כ הר"ן בהדי' והן הוא מוכח בתשו"ה ושור ומ"ה לא הזכיר הטור ולא מוכ"ם בהנהתו כאן כמ"ש אמר המפקיד כו' עד מוציאין אותו דמידי בחיבו אמור ואינו רגיל ולא כ"כ"ל שכתב דמידי בחיבו אמור וערבב דיבו שבי הבבו' יחד כאלו הן תענין א' ולא אין כל אלא דיש דמידי בחיבו אם לו עדי הפקדון אם אפי' אמור מחזירין ובאיכם בחיבו בעדים שהפקיד בידו ומ"ם ו' יב ואם אמרו היתומים אבינו אמר לנו אלו הוא נתמנים בסבועה אבל אלא אבינו אינה בחמנים אף דקי"ל (וכתבו הטור והמחבר לעיל בס"ם ס"ע ומ"ם ע"ש) דאין היורשים בסבועים אלא לישול ולא ליפטר אמרי הכא"ה נותן לימנים ואמר אם לו עדים איכירוהו בטביעת עין שהוא אלו מ"ה הי"ל בחיבו הן בחיבו לישול מיד הבע"ה: יג אמרן מוציאין מיד היתומים כו' נראה דהיינו דוקא בהאי דינא בתבת אלא אמר דאין מוציאין אבל במ"ש לפני זה בעדי' ורחה דאין תלוי באומדן דעת מוציאין גם בזמנינו מיד היתומים: יד ואם כ' כודע שטעו פי' שהחזירהו למי שאינו אלו:

רצז (א) והמפקיד נתן כו סיתן פי' מי' מונחה: ולפי שרגיתי לאקנת פוסקים בדינים אלו כמה דברים אאיכ' מחווכים בעינו וכמה דברים הלריכים ביאור וגם להאחרונים קנת דברים אאינם נכונים ע"כ מוכרח אני להאריך ולאמוקי שמעתתא אלינא דפסלכתא: לשון הטור המפקיד אבל תכרו אלא בעדים * אם כ"כ כאמן לומר להל"ם וכן אם הפקידו בעדים ולא לאו אותו כאמן לומר עתה בידו לומר החזרתיו לך אם נתנו לי בחתכה (או לקוח) ואפי' לא אמר הנפקד דקי ס"ה ע"כ בהכתו עובדי הכתו סיתן כאמן לומר להל"ם ואפי' אם טוען הפקדתי בידך חטים וזרע אומר החזרתי לך ונתנו בחבית פלונית ונמצא כרבריו אפילו הכי נאמן הנפקר לומר החזרתי לך ארא שלך ואלו אחרים הם אפילו הפקידם בעדים אבל אם עדים מעידים שהפקיד בידו זה החפץ ורואים אותו עתה בידו אינו נאמן לומר חזרתי [ולקחתי ממך] או נתנו לי במתנה ולא מבעיא אם הוא חי שמוציאין אותו מידו אלא אפילו אם מת ט מוציאים אותו מהיורשים אפילו בלא שבועה: הנם אמר המפקיד אבן פלוני הפקדתי בעדים בידו אם סיתנו לחלותו לעדים ואם עדים מעידי אותו אבן לדין אלא אם הוא יא מחזירין אותו יב ואם אמרו היתומים אבינו אמר אלו הוא אלא אם מת בסבועה (עור) ולא עור אלא מי שבא ואמר כך וכך הפקדתי אצל אביכם ונתן סימנים מובהקים ונמצא הפקדון כמו שאמר והרי יודע הדיין שלא היה המת אומר שזה הפקדון שלו ישלו לדיין הזה לתת הפקדון לזה שנתן סימניו והוא שלא יהיה המפקיד רגיל להכנים אצל זה שמת אבל אם היה רגיל להכנים אצלו שמא של אחר הוא והכיר הסימנים שלו באו עדים והעידו לדיין שאין זה אמור אין מוציאין מיד היתומים בעדותן שאין זה ראיה ברורה ואומרן דעתם אינו אומר דעתו ואין לו לדיין אלא מה שדעתו סומכת עליו ומשרבו בתי דינים שאינם הגונים ואפילו יהיו הגונים במעשיהם אינם חכמים כראוי ובעלי בינה הסכימו רוב בתי דיני ישראל יג שאין מוציאים מהיתומים באומר דעתו של דיין: (החזיר פקדון על פי בית דין יד ואחר כך נודע שטעו הנפקד פטור (רבי ירוחם נ"ל חי"ל):

רצח נפקד

רצז הכופר בפקדון אפילו נותן המפקיד סימן ובו סעיף אחד:

א המפקיד אצל חבירו שלא בעדים א נאמן לומר לה"רמ ב אף על פי שאין הנפקר אמר שיהא לו חפץ כזה ג (א) והמפקיד נותן בו סימן ד ואפילו הפקיד אצלו בעדים אם לא ראו עתה בידו נאמן לומר החזרתיו לך ה אם נתתו לי במתנה ואפילו אם טוען הפקדתי בידך חטים וזרע אומר החזרתי לך ו והלה אומר והרי כך וכך היו ונתתם בחבית פלונית ונמצא כדבריו אפילו הכי נאמן הנפקר לומר החזרתי לך ארא שלך ז ואלו אחרים הם אפילו הפקידם בעדים אבל אם עדים מעידים שהפקיד בידו זה החפץ ח ורואים אותו עתה בידו אינו נאמן לומר ט חזרתי [ולקחתי ממך] או נתתו לי במתנה ולא מבעיא אם הוא חי שמוציאין אותו מידו י אלא אפילו אם מת ט מוציאים אותו מהיורשים אפילו בלא שבועה: הנם אמר המפקיד אבן פלוני הפקדתי בעדים בידו אם סיתנו לחלותו לעדים ואם עדים מעידי אותו אבן לדין אלא אם הוא יא מחזירין אותו יב ואם אמרו היתומים אבינו אמר אלו הוא אלא אם מת בסבועה (עור) ולא עור אלא מי שבא ואמר כך וכך הפקדתי אצל אביכם ונתן סימנים מובהקים ונמצא הפקדון כמו שאמר והרי יודע הדיין שלא היה המת אומר שזה הפקדון שלו ישלו לדיין הזה לתת הפקדון לזה שנתן סימניו והוא שלא יהיה המפקיד רגיל להכנים אצלו שמא של אחר הוא והכיר הסימנים שלו באו עדים והעידו לדיין שאין זה אמור אין מוציאין מיד היתומים בעדותן שאין זה ראיה ברורה ואומרן דעתם אינו אומר דעתו ואין לו לדיין אלא מה שדעתו סומכת עליו ומשרבו בתי דינים שאינם הגונים ואפילו יהיו הגונים במעשיהם אינם חכמים כראוי ובעלי בינה הסכימו רוב בתי דיני ישראל יג שאין מוציאים מהיתומים באומר דעתו של דיין: (החזיר פקדון על פי בית דין יד ואחר כך נודע שטעו הנפקר פטור (רבי ירוחם נ"ל חי"ל):

רצח נפקד

רצז א כאמן לומר להל"ם פי' אפי' לאו עדים עתה בידו והכירוהו בטביעות עין יכול לומר להל"ם שהפקדתו בידו אלא לקחתיהו מודך לו מיד אחר שקנהו ממך: ב אע"פ שאין הנפקר אומר כן: ג והמפקיד כתן כו פי' אפי' איכו רגיל אלו וכן הוכחתי בפרושם ופתבתי שרוקא נבי אורשים דאין טוענין בדי אמיכו לקח ממך מוציאין מידן בהלטרפות הכי ג' ענינים להמפקיד כתן כו' ואיכו רגיל בכית הנפקד והנפקד איכו אומר אבל בשאין טוענין בדי אמיכו היה לו שהנפקד מי וטוען אני הוא ואקחתיהו ממך לו כתמכה אין מוציאין מידו אפי' בהלטרפות הכי ג' ענינים הנ"ל. ולא כ"ש שכתב ז"ל והמפקיד כתן כו סיתן לפסר דלאוהו בבר אבל אלו מוקי ליה באיכו רגיל ושעמו מדלא הזכיר הטור והמחבר ש"ע בשאין איכו רגיל ולא דק שזה תלוי בזה דבל שהוא רגיל בחיבת כו' איכו אמיכ: ד ואפי' הפקידו אבלו בעדים להמפקיד בעדים אין צריך להחזיר בעדו: ה אוכתתו לי בחתכה פי' כל זמן שלא לאוהו בידו קודם ירידתן לדין בחבל דבשעת ירידתן לדין אי בעי לא היה מרלאוהו לבל"ל אלא היה אומר החזרתיו לך והיה פטור לכן נם בשאמר לפני ב"ל הרי הוא בידי והוא זה אבל אתו לי בחתכה כאמן בחיבו ה"ה דיכול לטעון לקוח הוא בידי בחיבו להחזרתי לך וכן הנהתיהו בבבא זו בטור ע"ש: ו ואלו אחרים הן כו' וה"ה לבאמן לומר אלו היה שלך ולקחתיהן מידך או אתתיהן לי בחתכו בחיבו לדיה אומר אלו אחרים הן: ז ורואים אותו עתה בידו בפרוסה ודרוסה כתבתי לחורתי אם אם אלו אלו הוכם הבלו אוכם הבדי שהפקיד בפניהם מלטרפין הבדיות יחד ומוציאין מידו ע"ש: ח אורתי ולקחתי ממך כו' בכ"ל ובפרוסה כתבתי דלי הרא"ם הוא כן חזרתי ולקחתי ממך לו כתמכה לי בחתכה וכן הוא לי הרמב"ם פ"ו מהלכות שאלה ופקדון ז' ובכולם שפי' אכ"ה חזרתי לך ק' פסוק לאיכו אחרי דלדי בידו והכירו בטביעת עין מוציאין אותו מהיורשין פי' ולא טענינו בעד היורשין אלו היה מכיהן מי שמת היה מכרר בעדים שקבלוהו מידך והטעם דלא טענינו בעד היורשים טענה דאיכה שבת וכיון שכן לא מבעי' כשלקו העדים בהפקן בין היורשין קודם שבאו לדין הס"ל עדים ולאה דנם אביהן לא היה אחרן בחיבו בכה"ג לטעון לקוח הוא בידו אפילו לא לקו העדים אלא לאמרו מידו היורשים אלא אם המפקיד טוען אפן אלו הפקדתיו כו' עד לריכין להרלאותו לעדים כו' אף אביהן בכה"ג לא היה צריך להרלאותו לעדים ואם אביהן היה טוען שבר' אבל אכן לא טענינו בעד היורשין אלא אם שאינה שבת, ומ"ה לריכין להרלאותו לעדים ואם יכירוהו ה"ל בעדים ולאה לפני הדין ומוציאין אותו מיד היורשין ומחזירין אותו ליד המפקיד אם לא אבל אם עוטנים בדי כ"כ הנוורכן הוא המשך הדברים הנהות מוכ"ם ז"ל בהנה"ה זו עם דברי המחבר לפניו: ז ומ"ש ואלו ראוי כו' פי' הכל הרמב"ם אם רואי' כשיבאו' אלו בידן לאם מכירי' אותו בטביעת עין אם אלו אלו לכן מוציאין אותו לעדים והן יכירוהו בטביעת עין: יא מוציאין אותו מידי אפי' אם אבי היורשי' היה אמור לאחות לו אבן דבר כזה מ"מ כיון דיש לזה עדים שהפקידו בידו מוציאין מידם בסומכי' שהוא נותן ומ"ם המחבר אחר זה דבעינן אלא יהא אמור ולא יהא רגיל מידי דוקא כשאין להמפקיד עדים שהפקיד בידו וכ"כ הר"ן בהדי' והן הוא מוכח בתשו"ה ושור ומ"ה לא הזכיר הטור ולא מוכ"ם בהנהתו כאן כמ"ש אמר המפקיד כו' עד מוציאין אותו דמידי בחיבו אמור ואינו רגיל ולא כ"כ"ל שכתב דמידי בחיבו אמור וערבב דיבו שבי הבבו' יחד כאלו הן תענין א' ולא אין כל אלא דיש דמידי בחיבו אם לו עדי הפקדון אם אפי' אמור מחזירין ובאיכם בחיבו בעדים שהפקיד בידו ומ"ם ו' יב ואם אמרו היתומים אבינו אמר לנו אלו הוא נתמנים בסבועה אבל אלא אבינו אינה בחמנים אף דקי"ל (וכתבו הטור והמחבר לעיל בס"ם ס"ע ומ"ם ע"ש) דאין היורשים בסבועים אלא לישול ולא ליפטר אמרי הכא"ה נותן לימנים ואמר אם לו עדים איכירוהו בטביעת עין שהוא אלו מ"ה הי"ל בחיבו הן בחיבו לישול מיד הבע"ה: יג אמרן מוציאין מיד היתומים כו' נראה דהיינו דוקא בהאי דינא בתבת אלא אמר דאין מוציאין אבל במ"ש לפני זה בעדי' ורחה דאין תלוי באומדן דעת מוציאין גם בזמנינו מיד היתומים: יד ואם כ' כודע שטעו פי' שהחזירהו למי שאינו אלו:

רצח כל

דסב מרגניתא וכולי לקמיה דרבי אמי בס"ע דכתובות דף פ"ה ע"ב ואפילו היה אביהם אמור לאחות כיון שהפקידו בעדים * פי' בשעה שהיה זה תובע ליתומים להרלות מיכירוהו עור וכלע"ל בסוד אמיכם בחמני' לומר כן לאחר שהרלו אותו לעדים והכירוהו העדים שזה הוא שהרי גם אביהם לא נחמן כתבו הסמ"ע אף על גב דאין היורשים בסבועים אלא לישול ולא ליפטר אמרי בס"ם ס"ע ומ"ם ע"ש אמרי הכא"ה נותן מומחים ואמרו שם לו עדים איכירוהו בטביעות עין והר"ל בחיבו הן בחיבו לישול ט ל' הרמב"ם שם ובתב ה"ה מעבדים בכתובות (שם) ובחלוקים לדעת דבריהו אלא היו שם עדי פקדון בלל וכולי ואפשר לדעתו ז"ל אלו היה הלב הייה טוען אחיו שם עדי פקדון ואלה אין מוציאין מידו אבל אם אביו טוענים ליתומים כיון שם כאן בל הבדדין הלו ונ"ע אבל אשה אחרת יש להרמב"ן והרשב"ם ואין כאן מקו' להאריך כתב ה"ה ונלא לו תלמון קנת' אלמרו אמר רב נחמן ודעבלא בזה דלא אמיר בראה אהדיין לריך לידע כן כתב בפרק כ"ד מה' סנהדרין דין כ' והביאו המחבר לעיל סימן ע"ם ה

ולפי שרגיתי לאקנת פוסקים בדינים אלו כמה דברים אאיכ' מחווכים בעינו וכמה דברים הלריכים ביאור וגם להאחרונים קנת דברים אאינם נכונים ע"כ מוכרח אני להאריך ולאמוקי שמעתתא אלינא דפסלכתא: לשון הטור המפקיד אבל תכרו אלא בעדים * אם כ"כ כאמן לומר להל"ם וכן אם הפקידו בעדים ולא לאו אותו כאמן לומר עתה בידו לומר החזרתיו לך אם נתנו לי בחתכה (או לקוח) ואפי' לא אמר הנפקד דקי ס"ה ע"כ בהכתו עובדי הכתו סיתן כאמן לומר להל"ם ואפי' אם טוען הפקדתי בידך חטים וזרע אומר החזרתי לך ונתנו בחבית פלונית ונמצא כדבריו אפילו הכי נאמן הנפקר לומר החזרתי לך ארא שלך ואלו אחרים הם אפילו הפקידם בעדים אבל אם עדים מעידים שהפקיד בידו זה החפץ ורואים אותו עתה בידו אינו נאמן לומר חזרתי [ולקחתי ממך] או נתתו לי במתנה ולא מבעיא אם הוא חי שמוציאין אותו מידו אלא אפילו אם מת מוציאים אותו מהיורשים אפילו בלא שבועה: הנם אמר המפקיד אבן פלוני הפקדתי בעדים בידו אם סיתנו לחלותו לעדים ואם עדים מעידי אותו אבן לדין אלא אם הוא מחזירין אותו ואם אמרו היתומים אבינו אמר אלו הוא אלא אם מת בסבועה (עור) ולא עור אלא מי שבא ואמר כך וכך הפקדתי אצל אביכם ונתן סימנים מובהקים ונמצא הפקדון כמו שאמר והרי יודע הדיין שלא היה המת אומר שזה הפקדון שלו ישלו לדיין הזה לתת הפקדון לזה שנתן סימניו והוא שלא יהיה המפקיד רגיל להכנים אצלו שמא של אחר הוא והכיר הסימנים שלו באו עדים והעידו לדיין שאין זה אמור אין מוציאין מיד היתומים בעדותן שאין זה ראיה ברורה ואומרן דעתם אינו אומר דעתו ואין לו לדיין אלא מה שדעתו סומכת עליו ומשרבו בתי דינים שאינם הגונים ואפילו יהיו הגונים במעשיהם אינם חכמים כראוי ובעלי בינה הסכימו רוב בתי דיני ישראל יג שאין מוציאים מהיתומים באומר דעתו של דיין: (החזיר פקדון על פי בית דין יד ואחר כך נודע שטעו הנפקר פטור (רבי ירוחם נ"ל חי"ל):

נאמן בנפקד לומר הקזרתי לך את שלך וזה לאחר הוא כו' מסוס
דל"ב הוה מסמא דאפי' נותן התובע סי' מובהק דיכא הכי וזה
לאינו . וכ"כ התוס' פ' אחזהו בסך דף ע' ע"ח וז"ל ואפי' לא
היו עדים בדבר היה נאמן אי הוה פחיב' מעצי' כיון שהנפקד אינו
עושן לקוחי' הן בידו אז אלי הן מעולם וכמו ביתר הנידו לך הפי'
לא אודה שהפקיד לו אלא שאומר כמו שאירע הסיפון בשלך כן
אלא אודה בשלי ואע"ג דאית ליה מגו לא היה נאמן דהוי מגו במקום
אירע בשלי ואע"ג דאית ליה מגו הכלי כיון שנותן סי' מובהק וכן
עדים עכ"ל ריל"ד דאכן שהדי שזהו הכלי כיון שנותן סי' מובהק וכן
עדים שהדי ותוס' :

ז נ"ל פי' מהר"ם מלובלין והמרש"ל בתשובותם והוא פשוט :
גם דעת הרא"ש כן דבפ' אחזהו בסך הבית כל שקלא
ועריא דהתוס' לאחר הפקיעו מיתתו בשעון לאו לקוח
לו אחר שעונות וכן בפ' הכותב הבית דבריהם ולא הבית בשום
מקום כך שקלא ועריא שאקשו מהבית שומשמי דפ' אלמה אלום הבית
בפרק האשה אלום הבית סתמא עובדי דשומשמי .
דבריהם דבריהם ליה דשאני סתם כיון שעשון אחזתי
אלא כלה דבריהם ליה דשאני סתם כיון שעשון אחזתי
לך ואחר אחר הוא לאינו עכון כלל לכמה ביר ותוסים שהרי הסם
לאינו שעון להר"ם לו לקוח רק אחזתי זהו אחר הוא הלבך פשוט
דלאו הוי ואינ סי' מובהק לא היה נאמן לאינו . ליכא עדים כלל
דהוי כמגו במקום עדים :

וכ"כ הלמוקי יוסף פ' האשה אלום נבי עובדא דשומשמי וז"ל
וכתב הריטב"א ז"ל אחפי' בלא עדי פקדון אם הוא
מודה בפקדון זה נותן כו סי' מובהק וזה עדים אבן הוא ברשות
בפקד בפי' זה שאומר שהקיד הו לא מהימן בפקד בשום מגו וכן
בפקד דעת הרמב"ן דכל היכא דליכא עדי פקדון לא בעי סיפון
גרלה דעת הרמב"ן דכל היכא דליכא עדי פקדון לא בעי סיפון
מובהק עכ"ל וכ"ל דלהכי אינו נאמן במגו דלקוח דהוי כמגו
במקום עדים וה"ה דאפילו ליכא עדים) אבל הוא ברשות הנפקד
בפי' זה שאומר שהקיד לא מהימן הנפקד לומר הקזרתי לך את
עדים אבל הוא ברשות בפקד כו' בא לומר דבכה"ג אפי' שעון
הקזרתי לך ואין שום אבן אבן בזה בידו כלל לא מהימן נאמן הנתבע :

וכן מ"ש הגהות אשרי ממהרי"ק פרק אחזהו בסך וז"ל מיהו אם
יש עדים לזה שהפקיד לזה כלום שיש בו סיפון אבלוני מובהק
ורלו אותו עתה בידו ואמר מ' לאו כל כמינות לומר
דיבך שקלתי והאי אחרינא הוא כיון דהוי פי' מובהק אינ"ג
דאין מכירי בשביעת עין עכ"ל ה"ה דבלא עדים נמי אין נאמן
לומר דיבך שקלתי כו' אלא דבלא עדים היה נאמן לומר להר"ם
לו הקזרתי ולא הוה שעון דיבך שקלתיה והאי אחרינא הוא אמ"ל דאינו נאמן
ורוצה לשעון דיבך שקלתיה אבל מיירי בפי' מובהק שאפשר שיודעין
אינ"ב והוא העיקר להגהות אשרי מיירי בפי' מובהק שאפשר שיודעין
וכמ"ש לאמן הלבך בלא עדי' הוה נאמן במגו דלקוח לו הקזרתי
אבל בעדים אינו נאמן והטעם דהיכא דאינכא פי' מובהק הוא
שעשתי' שעון זהו אחר וגזלתן בו ג"כ פי' מובהק ובלך הקזרתי
וכיון דריש שעשתי' לא מהימנינן ליה אלא במגו דלקוח אלהקזרתי
הלבך היכא דליכא עדים שמכירי הכלי בפי' מובהק אינ"ב אמין
מכירי בע"ע תו לית ליה הלי מגו ואינו נאמן דוק :

וכן מ"ש הרב המגיד בנבי מעשה דשומשמי פי' הלמב"ן והרשב"ן
וז"ל שאינ"ם שהיה לתובע עדים שזה עתה לזה שומשמים כך
וכך (ואפי' יש נ"כ עדים שהפקיד בידו כך וכך בתבואות כ"ל
וכך) בתבואות אין מוליאין מידו והטעם לפי שאין מכין סיפון
ודוק) בתבואות אשר היה פי' מובהק אינ"ב אמין הנדים מעידי'
מוכלין לגמרי אשר היה פי' מובהק אינ"ב אמין הנדים מעידי'
אשר מה היה נושא כמ"ש לאמעלה בשם ז"ל עכ"ל ה"ה אפילו לא
היו עדים כלל הוה נושא כפי' מובהק כשעשון זה אחר הוא אלא
דלשמועי' דבכה"ג אינו יכול לעשון הקזרתי לך ואינו בידי כלל
ולא אמרו אלא דבכה"ג אינו יכול לעשון הקזרתי לך ואינו בידי כלל
ל"ב הרב המגיד מיירי בזה הפי' מובהק אפשר לזהוריין וכמ"ש
ועדים מעידים שהפקיד בידו דבר בפי' בזה ולא עתה בידו דבר
בסיפון בזה והתובע נותן סיפון ואינו רגיל הלבך נריך עדים אבל
הלמוקי יוסף ע"ב אינו כדפי' ודוק :

וכן מה שכתב ר' יהודה נתיב ל' מ"ח בשם הרמ"ה דבפי'
מובהק אינו נאמן נתבע אפי' לומר הקזרתי ולקחתי מיד
כי אין לקחתו מלחיטים אותו עתה הקזרתיו מעשה מגו אלא אם
דקיימי' אמת כיון הנשמן עכ"ל ריל כשיש עדים שהפקיד בידו
ונראה אותו עתה בידו דבכי אלי נוכל לא יכול לעשון להר"ם
לו הקזרתי ואינו בידו כלל לכך אינו נאמן"ב לומר לקחתי דסרי
לו הקזרתי ואינו בידו אלא פי' מובהק אין לנו מלחיטי הנתבע מטע'
לית ליה מגו שהרי אלא פי' מובהק אין לנו מלחיטי הנתבע מטע'
מגו אלא משעה אמת כיון הנשמן והלבך ע"ב מיירי שיש עדי
פקדון ונראה אלא אמת יודעים שם זהו הדבר בעצמו ארלו אותו
אל הנתבע והלבך נאמן הנתבע בשאינו נותן פי' מובהק אבל
בשנותן פי' מובהק ויש עדי פקדון ונראה אינו נאמן
וכן מ"ש הרב המגיד והרשב"ן והרשב"ן מפרשים הך דהכותב
כשעדי פקדון הוי אם אבל לא הוי מכירים שם הוי אותם
בעצמם ומיומנים מוכרים אותן הם ברלוי ולאפילו אינו כיון
שיש כאן עדי פקדון ומיומנים מוכרים אותם לו עכ"ל וכן
כתב הר"ן פרק הכותב לדעת הריטב"א ז"ל עדי פקדון ועדי

ראה ארלו אותו עתה בידו קודם שבא לדין רק בעדי פקדון ועדי
ראה אין מכירין אם הוי אותם בעצמם כו' דאם לא כן פשיטא
שיכול לעשון הקזרתי ונאמן גם כן לקוח במגו דהקזרתי
ואם בכך שנותן סיפון מובהק לא יהא הסיפון מובהק אלא כמו
שהעדים מעידים שזהו בעצמו הפקידו בידו נאמן לומר הקזרתי
היכא דליכא עדי ראה לו לקוח במגו דהקזרתי וכן משמע ותר
בר"ן שכתב ונראה מהדי אחרינו דמשהדי דאית בהו אחי מיומנא
כו' דליל לאמר דליכא מהדי אחרינו אחר אבן כ"ד דוחים המומנו'
אלא ודאי בא לומר דליכא מהדי אחרינו ארלוהו קודם לדין :

וכן מ"ש התוס' בפ' הכותב דף פ"ה ע"ב ובמשה אלום דף
קע"ו ע"ב דהיכא דיש עדים שהפקיד אלא אותו לא מהימן
בפקד אפי' לעשון לקוח היכא דוהיב מפקיד סי' מובהק מיירי
ג"כ בכה"ג דיש עדי פקדון ראה . ואם אלא כיתבו התוספות
והפוסקים הנ"ל גם דאם היינו משום דנקטו ל' הש"ס דהש"ס הנקטל
דבדברים העשוים להחזיל ולהשביר אינו נאמן לעשון לקוח הוא
בידו וכן אמרו' בש"ס' מזקק הכתוב דף מ"ע ע"ח ואחר דוכתי
דהיכא דהפקידו בעדו' אינו נאמן לעשון לקוח וכמ"ש גם הרי"ף
בפ' המקבל ומירושו ג"כ ע"ב פשיט עלי ראה ג"כ וכמ"ש התוס'
והרא"ש ואחר כל הפוסקים ונתבאר לעיל ס' ע"ב וקל"ג וקל"ד
אלא דהיכא דאמרו' סתמא לאיכא עדי פקדון ר"ל עדי פקדון
ולאה אלבך לא עדיפא ליפא דהתוס' והפוסקים הנ"ל מליפא
הש"ס והרי"ף :

וכ"כ המגדלי פרק האשה אלום לבדיו כדברי ז"ל וע"ל
דמשמע דאלו אחר פיוטים מבדלינן ליה ואחלו לא
מהימן לומר לקוחות הן בידו ז"ל דהכא מיירי שהפקידם בעדים
ולאו בלים בתוך ידו עכ"ל וכ"כ לחדיה בתורה שם כשם ר"י ע"ש
וכן משמע לחדיה מדברי הגה' אשרי דפ' אי"ם אבאתי לעיל
(שוב אבאתי כן לחדיה בפ' המלחות לרמב"ן ריש פ' הנחל
בתרת ע"ש שכתב הפי' לדעת הרי"ף כמ"ש ה' הא' בשמו ובאותר
שם דמיירי דליכא עדים ראה ובאותן שכתבתי וכ"כ ג"כ הנ"י
שם בהדיא ע"ש) :

ופ"מ ל"ע לפי מ"ש לעיל דדעת התוס' באותו בשם הרמ"ם
ושורש אחר מתבריש דבפי' מובהק אפי' ליכא עדים בלל
אינו נאמן לי' הקזרתי וזהו אחר הוא ומדברי התוס' פ' הכותב
וכ' האשה אלום והמגדלי והגהות שם והגה' מיי' פ"ו מה' שאלה
לא משמע כן שכתבו דהך דשומשמי מיירי שהפקידו בעדים דאלא
אם בפי' מובהק לא היה נאמן לומר הקזרתי לך דמשמע
דלעניין דינ' לא בלעדי רק דמשמע לה דהא דמעשיון
אפילו אשפסר איזמין היה נוטל ע"כ הגלבו לומר דיש עדים
דאל"ב היה נאמן במגו ולא הוי אינו במקום עדים הבא אשפסר
להזדמן אבל בדיש עדי פקדון אמרי' דלא נאמן לומר לעשון לקוח
כיון שיש עדי פקדון אלא ולבך אינו נאמן במגו ואחשופות דפר'
אחלו כשך ופוסקים הנ"ל משמע לאו דבפרק האשה אלום לא אחא
אלא לאמעשי' פי' מובהק שאינו בגמלת בלל כגון שכתוב שמו עליו
שאין כיוצא בו בעולם בלל דבכי אחי נוגע אפי' בלא עדים אינו
נאמן לומר אחר הוא רק לדאל"ם לו הקזרתי לו לקוח ודוק :

וכ"ש הרב המגיד בשם הרמב"ן והרשב"ן והרי"ף פרק הכותב
לדעת הריטב"א דהיכא דיש עדי פקדון ולאה אלא אמת
מסורין לאם זהו הדבר בעצמו ואינו מובהקים שאינן מוכלין מידו
אף שאינו כדאי לאלוק עליהם הכל מקום דדוש גדול הוא ולא
נמצא בשום פוסק עתר ולא בטיעא דאם אפילו לאלוהו עתה בידו
אי ליכא עדים שהפקידו בידו נאמן לומר לקוח בדאיתא בפרק
מזקת ומוכלים הכל הפוסקים הנ"ל אם אין בך שנותן פי' מה
יכול לעשון זהו שהעדים מעידים שהפקדת בידו הקזרתי לך
וזהו ארלו עתה בידי לקחתי מיד ואתקלה בתורת לקוח בא לידו
ועל כן אמר אם הוא הדבר הפי' דאם אפי' היכא דליכא עדי ראה ומכירו
לאמן זה מאם מהוא אלו נאמן לעשון לקוח אף אל נב דאמת
ליכא מנו אלא משום כיון דליכא עדים אבא לידו בתורת פקדון
שעבת לקוח שעבה מעליותא היא ומכירו ליה אבא לידו בתורת
מכירה אם כן הוא הדין הכא אם בכך שנותן פי' דלאמת לקוח
ממנו ומעולם לא בא אבא זה לידו בתורת פקדון ואותו אבא
אבא לידו בתורת פקדון הקונה לו ומכר מוכח בתוספות פרק
הכותב ופרק האשה אלום שכתבו דהך דמשמע דבלא
הפקידו בעדים מיירי ועל בריך כוונתם כמו שכתבו המגדלי
פרק האשה אלום דאי בהפקידו בעדים אלא אמר דבמו
ולא אמרת אלא בהפקידו בעדים אלא אמר מכירים אם הוי
נותן סיפון אלא ודאי סבירא ליה דבכי הוי נאמן לומר דאיכא
עדים דמי ולוקח לומר דמשמע לפי דאי הפקידו בעדים מתמת
העדים מכירים גם כן אבל לעניין דינא לא אלא אלא אמת
דפליגי . וכן בהגה' אשרי דף ל"ב שהכתבתי בעיל משמע דוקא
שהעדים ובידו בעבוריות עין אי אם סיפון מובהק שזהו שהפקידו
ושזהו ארלו עתה בידו :

ולבי אומר לי שגם הרמב"ן והרשב"ן לא כתבו כן אלא לאיסר
דבכי

דברי הרי"ף ז"ל ודע שדרכו בכ"מ לייחס דברי הרי"ף בכל מקום דלפסד
והוה קשיא להו מ"ש הרי"ף בס"פ המפקיד לשונכם דהכותב דמה
שמעינן דאתן המפקיד נכי תבריו ולית ליה שהדי דהתם מירי בעיני
תפקדי כו' כמ"ש הרי"ן בס"פ הכותב וז"ל ולזו לימרא דהכא בדאיכ
עדים ודאה תנא ודע דאפי' כי עייל ונפיק בכיתיה אמתי לא ידבר' ליה
כל היכא דאיכא עדים ודאה אלא שהרי"ף ז"ל מפרשה לבו
בדאפקיד גניה בשהדי והכי פהדי אלא בקיאי בהו אי הכי איכא
אי לא אלא הוא דיהיב בהו סימנא ואיכא שהדי אחריני דמשהדי
דאית בהו הלי איכא מ"ה מהני כאלו עדי פקדון משהדי דאפי
ניהו דאפקיד גבייהו עכ"ל דאליבא מכין לתם לתרמב"ן והרשב"א
לתמיה מברא זו (שוב מצאתי כן לבדיק בס' המלחמות להרמב"ן
ר"פ הנזל בתרא שכתב כן לדעת הרי"ף ע"ש) אבל לפענ"ד אין
זה תוכחה בדברי הרי"ף גם לשונו של הרי"ף שכתב דהאי מירי
בעיני תפקדי' נניה בו' משמע שהעדים מכירי' אותו מתם ודע
דאם היה דעת הרי"ף כן ודאי לא היה משמיט הרמב"ם דין זה
שהוא חדוש גדול וכבר ידוע שהרמב"ם תלמידו דרבו לימשך
אחריו אלא בדאה שהרי"ף ופרשו בפשוטו דק בא לאשמועינן דלא
תימא הא דאמרי' בעלמא דבעדי פקדון ודאה אינו יכול לטענו
לקוח הייבו דוקא נבי דידיה אבל נבי יתמי לא אלא אפילו איכא
עדי פקדון ודאה לא מפקינן מוניהו דדילמא אי הוי אביהן קיים
הוה מיתתי ראיה שלקחו לכך אמר הרי"ף דהא חזינן בהני עובדי
דהכותב שהוליאו מהיתומים ובהי דהני עובדי בלא עדים מוירי
מ"מ יהיה איך שיהיה האיך הוליאו מהיתומי' דילמא אי הוי אביהן
קיים הוי מייתי ראיה שלקחו אלא ודאי בכל היכא דאיכו לא הוי
אחין בלא ראיה לא טענו ליתומים דילמא הוי אביהן מייתי ראי'
ומטענינן מינה דהיכא דאית ליה שהדי מירי בעיני מפקי'
נבי' שקיל ליה אפי' מיתמי כו' וזי"ל הוא ומה התם שהוליאו בלומדן
דעת' מן היתומי' כ"ש היכ דאיכא עדי' ודא' שהוליאון מן היתומים:

וכן בלפע"ד דעת הרמב"ם שכתב פ"ו מה' אבלה דין ד' וז"ל
הפקיד אבל אבדו בעדים ובאו עדים שזהו הפקדן בפניהו
הפקידו אבלו אין השומר יכול לטענו מזדאי ולקחתיו מאתו או
אתנו לי אמתה לפיכך אם את השומר מוליאין הפקדון עכשו
מן היתומים בלא שבועה (עיין בתשו' אתר"ל ן' אשון סי' קי"ט)
ולא עוד אלא אי אבא ואמר כך וכך הפקדתי אבל אביהם ונתן
ליתומים מובהקים ונאבד הפקדון כמו שאמר והיה יודע הדיון
אלא הוה הא אמתי שזה הפקדון אלו יש לו לדיין הזה לאת
הפקדון לזה שנתן ליתומיו והוא שלא יהיה המפקיד רגיל להכנס
אבל זה עכ"ל ופשיטא דמ"ש שבאו עדי' שזהו הפקדן בפניהו הפקידו
אבלו כו' ר"ל כגון שיש ג"כ עדי ראיה וכמ"ש ה' המ' אם שאלת היא
כוונת הרמב"ם ואשמועינן דבכה"ג מוליאין אפי' מן היתומים
ומייתי ראיה אפי' מי שבא ואמר כך וכך הפקדתי אבל אביהם
ונתן ליתומים כו' מוליאי' מן היתומים כו' כ"ש כאן • והקשה
ל"ם מה שהקשה הכ"ל לעיל סי' ש"ו ובכסף משנה פכ"ד מה'
סנהדרין דהא בה' סנהדרין כתב הרמב"ם שאין מוליאי' עכשיו
בזמן הזה מהיתומים אלא בראיה ברורה ולא בטוחן סי' כו' ולמה
כתב הרמב"ם דין זה בפ"ו מה' שאלה ותירץ שם כתב דין הש"ם
ומיך אמ"ש בה' סנהדרין ויש להקשות לאיזה לורך כתבו בבל
בה' שאלה שהרי כבר כתבו בה' סנהדרין אבל לאלו דברי' בוחן
שכתבו בלמוד מזכו דהיכא דאיכ' עדי פקדון ודאה מוליאין אפי'
מהיתומים • והא דלא הביאו ראיה מ"ם המקבל דאפיק
בכא ווגא דסרבלא וכפר' דאגדתא מיתתי בדברי העשוים להשאי'
אלהשכיר משום שי"ל דבין דעשו להשאיל ולהשכיר אבן בהדי
שלא מכרו אין דרך לאכור בלי העשוי להשאיל ולהשכיר •
ודברי הרא"ש בדיוקי אלו דאוקים ממני • שכתב בפ' אל"ב וז"ל
בדקינן נכרת דאית ליה דהב' פריכ' ונקטי' ליה מיניה ויהבינ'
ניהלי' קרוב לשכר ולחוץ לתפסד ודוקא דהבא פריכא אבל דבר
תמוים לא דילמא פקדון נוהו גניב ואתא מאריה ויהוה סימנא
ושקיל ליה תיתה היכי אקיל ליה בסימנא הא מני למיתר לקוח
הוא בדיו כו' ונראה לפרש דמיבי' דילמא אחרמית' ובאו המפקי'
עדים שהפקיד ביד אביהם אלו שיש בו סימן זה ואחר שהביאו
עדים על כך אין להם לבית דין להעלים אלא להראות אותו הפן
לעדים ויכירו אם זה הוא הכיון דעדי הפקדון כותבים סימן
מובהק והרי אלו רואין אותו סימן תחת ידיהו ה"ל כעדים ודאה
לגבי יתמי דלגבי דידי' אבל אם אלא בדיו מני למיתר לקוח
הוא בדיו בתנו דהמזרחים לך אבל ליתמי לא שעני' מילתא דלא
שכיחא ומריכי' אבו להראותן לעדים ואם יכירוהו ה"ל עדים
ודאה עכ"ל ולא ידעתי מ"ל לפרש כן ובראה שהוליאן כן מדברי
התוס' פ"ק וכן פי' מהר"מ מלונלין בתרוייהו שם דברי התוס'
דמייתי' שאם יבאו עדים אפי' לאחר מיתת המקבל אבל לפע"ד
לא כיון יפה דא"כ היאך מתורן קושיית התוס' שהקשו שם מקומם
לכן איתמר בפני הב"ד שהוא שלו ועוד שהרי לא הזכירו בדבריה'
בכל השאת שאת המקבל רק בתר הבי כתבו דבשבועה עיקר
טעמא הוא דאין לבו לטענון ליתמי לקוח כיון דלא אחיל הוי מילתא'

דלא שכיחא ע"ש וכן משמע להדיא בתוס' פרק הכותב וס' בחשב
שלום דהך דא"ב מוירי אפי' בחיי המקבל: ולדעת הרא"ש ז"ל
שהוא סובר דלא מהני כשאומר בפני ב"ד שאות שלו אלא דוקא
בפני הינבא • אבל בתוס' אי אפשר לומר כן • ובלשון
עיקר בהתוספות בזה וכן הוא בסנה"מ פ"ב וכן משמע
פ"ק ובמרדכי פ' בחשה שלום ומפרשי' דך דא"ב אפי' בחיי
המקבל ומשעם דמיירי' שאת יבאו עדים שהפקיד בידו בפני' זה
וכן משמע להדיא בסמ"ג סוף הלכות מחלות דף קפ"ו ע"א ובמ'
שומר חנם דף ק"ע סוף ע"א מתם כדפי' דבא"ב מוירי אפי' בחיי
המקבל ובהכותב מוירי לאחר מיתת המקבל תמוה דלא לאמר
והא דלא אמי שעינן בא"ב לקוח בתנו דהמזרחים בתנו שהוא בכיון
שהוא בבר ביד ב"ד אין לך ראה נדולה מזו שהרי אמו ב"ד בס
עדי ראיה וכן הוא בכ"י פ' אחתו כשך להדיא וכן משמע במרדכי
פ' בחשה שלום בכתב דהך דשומרי מוירי שם עדי פקדון
ועדי ראה ובא"ב כ' דמוירי שם עדי פקדון ולא
הזכיר ראה משמע דבאחתו נמי לא בעי ראה דהב"ד הם עדי
ראה • ותמיה לי על הרא"ש למה לא ותפס הב"ד כמו עדי ראה
והא לא אם יכול לטענון דאזדאי שהרי הוא ביד ב"ד ונ"ל דהרא"ש
לא גרים ונקטי' דהכא מוכיח וכ"ב מהרש"ל בספרו תכמת שלמה
דרש"י לא גרים ליה ולא"ם שבספרי הא"ש כתוב ונקטי' ליה
מוכי' דאפשר שהוא טעות סופרי' שהוצאתן כן מל' הרי"ף וכן משמע
בעור ור' יהוסף נכ"ו ק"נ שכתבו מילוק זה בין הוא אי לו מת ולא
הזכירו שהוא בבר ביד ב"ד ומשמע להדיא מדבריהם דמיירי שהו'
ביד היתומים לו לאביהן • בחלא לענין הדין היכא שהוא תוכת
בבר ביד ב"ד מודה הרא"ש דהב"ד הוי עדי ראה • אך מ"מ מ"ש
הרא"ש דילתומים לא טענו לקוח בתנו דהמזרחים ובמשכו אחריו
העור ור' יהוסף והרב בהגה"ם לא ידעתי מנ"ל הא ובראה שכל זה
ע"פ שעתו שהבין דברי התוספות שמתמלי' דהך דא"ב מוירי דוקא
אחר מיתת המקבל אבל לפע"ד זה אינו אבל בדהך דהכותב כיון דלא
מפרשי הך דא"ב אפי' בחיי המקבל רק דבהך דהכותב כיון דלא
אחיל לא טענו' ליתמי לקוח דכיון דלא אחיל מילתא דלא שכיח
הוא שיהא שלו אבל בחיי המקבל משמע בתוס' ופוסקים דאע"ג שיש
עדים שהפקידו ביד אביהם טענו' ליתומים לקוח בתנו דהמזרחים וכן
מוכח להדיא בתשובות מיי' דספר משפטים סי' ל"ב ובהגה"מ פ"ב
המקבל דבדברים העשויים להשאיל ולהשכיר אי שיש עדים
שהפקידו בידו טענו' ליתומים לקוח בתנו דהמזרחים וכן משמע
בתשו' מהר"ם אלשקר סי' מ' ע"ש:

ואין לומר דהרא"ש מוירי שרלו אותו העולם מתחלה ביד
היתומים בסי' כזה אך אאין יודעי' אם הוא על התובע
ע"כ כיון שרלו אותו מתחל' בסי' מובהק נריכין להראותו לעדים
ואם יכירו אותו העדים בע"ע שהוא יותר טוב מסי' מובהק שזהו
שהפקידו אבלו תשיב כעדים ודאה מלחר שיש עדים שזהו מתם
הפקיד ביד אביהן וגם יש עדים שראוהו מתחלה בידו בסי' מובהק
כזה • וכן מדוקדק לכאורה ל' העור ע"ש ודוק (אבל אי"ל
לומר כן כמו שהוכחתי לקמן מסי' קל"ד) וכן משמע לכאורה
שפי' בסמ"ע ס"ק י' דהשתא אם אינו טוענו ליתומים לקוח בתנו
דהמזרחי הייבו בריכי' לטענון להם שזהו אלו אחר שנזדמן לאביהם
בסיון כזה ושעבה כזו שהוא מילתא דלא שכיחא לא
טענו' ליתמי אבל אם לא ראו אותו מתחלה קודם לדין בבל
היו טוענים לקוח אף ליתומים בתנו דהמזרחי • אבל לשון
הרא"ש לא משמע כן • ועוד דא"ב משעה היכא דהוה אביהן
מי היה יכול לטענון לקוח אז המזרחי אע"ג שיש עדים שהפקידו
בידו ורלו אותו עתה בידו בסי' מובהק כיון דהעדים אין מכירים
אותו מתם כע"ע וזה הכל דברי התוס' פרק הכותב ופרק האשה
שלום והמרדכי והגנולה שם והגהות מרדכי דפרק אותו כשך
דמוכח שם להדיא מדבריהם דהיכא דשכיח עדים שהפקידו ורלו
עתה בידו אפילו אין העדים מכירים רק ע"י סימנים מובהקים
הוה ליה ספיר עדים ודאה וכן הוא בהגהות אא"ר פרק אותו כשך
שהבאתי לעיל. וכן בדין דהא קיימא לן בכל מוכחא דסימנים
מובהקים לאוריתא מוכחו וכדאוכח בפרק שנים אוחזין ובפרק
בל הנשן ופרק האשה שלום ופרק אלו מציאות ובתו שבתבו התוס'
והרא"ש גופא בפרק אלו מציאות ע"ש:

שוב ראיתי בבית מאיר שכתב על דברי העור וז"ל החלוק
שכתב כאן בין בשאבאין מת לא מצאתיו מפורש בו' והבין
שאלא לו להעור כן מדאתי לפומבריתא ובכנם בכמה דוקאי'
ואשתמטותם דברי הרא"ש דס' ק"ל משם הוא"ה העור דבריו •
גם מה שמפרש הב"ח וז"ל וכ"ל לרבינו דכיון דמלו שעינן להדיס
דהיינו על תפן זה שראו העדים בסימנו לא הבזרוהו יפה שוענן
להדיס דלא נתת לי תפן זה מעולם ותפן שבתנו לי בפני עדים
התזרתיו לך ובאמן כיון דליכא ראה מתם אלא הבירוהו יפה ה"נ
נאמן לומר על תפן זה לקוח הוא בידו בתנו דהמזרחי לך בו' ליתא
דולמי כי איכא עדים שראו עכשיו בידו רק אאין מכירים אותו
יפה אינו נאמן לטענון לטענון לקוח בתנו דהמזרחי דאע"ג דלא הוה
טענון המזרחי היה נאמן מ"מ בתנו דהמזרחי אינו נאמן אאין זה

חנו טוב שיהא לומר כן מאחר שהלו עדים כיוצא בזה בילו
וכמ"ש התוספות והגהת מרדכי פרק חזקת הבתים וכ"כ העור
והמחבר לענין סימן קל"ד ס"ג:

וגם בסמ"ע ס"ק ו' כתב בה"ג דה"ה לנאמן לשטון נבי שומרי
אלו היו אלך ולקחתיהן מידך לו כתתיה לי בתתנה במנו
דהיה לומר אלו אחרים הם עכ"ל ולפע"ד לבבה"ג מיכו כאמן
שאין זה מנו שוב כיון שהלו כיוצא בזה בילו כדלעיל סי' קל"ד
ואין לומר דהתם מיירי שהלו כיוצא בזה בסי' מובהק לא"כ גם
המוזתי לא יכול לשטון וכמ"ש התוספו' והפוסקים בהתם אלא
וכמ"ש באריכות ומפשל ס"ל להסמ"ע דכה"ג דשומרי שכיח טובא
להזמין מלה כזו וחבית כזו ומיכו ירא לשטון כן כלל והוי מנו
טוב אבל מיכו מוכרח:

ואע"ג שהב"ח הרגיש בזה וכתב דלא דמי לאומן דהתם לא
הוי מנו טוב שיהא לומר כן דכיון שעדים הלו תפס
כיוצא בזה בילו אמתא על כשה"כ הוא שבתן בילו לתקן אותו
אבל באחר שאינו אומן הוי מנו טוב עכ"ל מ"מ אין דברי כפוסים
בזה דהא גם באומן מי ליכ' עדי ראה כלל כאמן לשטון לקוח במנו
דהחזרתי ולא"ה כי איכא עדים שהלו כיוצא בזה בילו תו ליה לה
מנו א"כ הא הכא: ועוד דהא ע"כ הטור מיירי כשיש באמן עדים
שהפקידו זה המקבל דלא"כ פשיטא דאף ליתומים טענו' לה לקוח
דהא השתא ליכא לאומר אמי' לאחרא"ש דלקוח לא טענו' לה דהוי
מילתא דלא שכיחא דדוקא כשיוע שהתלה בא בילו תו ליה בתורת
פקדון אמרי' דלקוח הוא מילתא דלא שכיח' וכמ"ש הרא"ש ר"פ
הנולל בתרא נבי נזלה דסתם נזלה עומד' לחזרה ולא לאכירה
ומשמ' לבאור' מדברי שם דה"ה פקדון אבל כשאין עדים שהפקידו
בילו דליכא לאומר מתלה בא בילו באכירה פשיטא דטענו'
ליתמי שמא לקחה אביהן ולא"כ היינו לאמירי שיש כאן עדי שהפקידו
בילו ל"כ פשיט' דהיכ' דליכ' עדי' שראו עתה בילו כיוצא בזה דתו
לא מהיינן לקוח במנו דודאי הך טעמא דאומן מסתמ' בא בילו
לתקן לא עדיף מהיכ' דליכא עדים לחייב שבא בילו בתור פקדון
וזה ברור: אלא ודאי מסתי שהב"ח לא ידע מהיכן הוציא הטור
דברי ע"כ נרס לו ג"כ איזה חון לשטה: והדבר ברור דהרא"ש
והטור מיירי דליכא עדי דאה בלל ואפ"ה ס"ל דלא טענו' ליתמי
לקוח והם נגד התוספות והפוסקים הנ"ל בזה:

ואם באמנו לשטון דברי הרא"ש דס"ל לדיי' בזה בהתוס' ופוסקי'
הנ"ל ע"כ נ"ל דגם הרא"ש מפרש לדך דל"כ בלא אמיר
דלהכי הוי מילתא דלא שכיח כיון דלא אמיר ולא"ג דמשמ' בתוס'
ופוסקים הנ"ל דס"ל דהך דל"כ מיירי באמיר מ"מ הרא"ש ס"ל
דאמירי בלינו אמיר ולא"ג לתקן השתא בדקינן נבדא לאמיר הוינו
לאזיכן לאות ליה להבא בריכ' ובזה הוא אמיר ול"כ בדבר המסור'
ליכא למיחש לילמא יהיב סי' ודאה לדיין אבלא הדבר מסוים
לינו אמיר וכן מפרש הרמב"ם סי"ח מה' מלות הך דל"כ באינו
אמי' וכ"ל שדעתו כדפי' ולא כמ"ש הר"ן לדעתו להך דל"כ באמיר
מיירי ובלינו' עדי פקדון ודאה אלא להרמב"ם ולא"ה מיכיה לה"ה
באינו אמיר אלא כוונתו דאמירי באינו אמיר אם לא ע"י הכר
מסוים זה ול"כ כשאין אחר בו סימנים אם ירא' לדיין באינו אמיר
בלא זה ומילתו מתנו זה כ"ל ברור בדעת הרמב"ם לפע"ד:

א"כ גם הרא"ש מפרש הך דל"כ באינו אמי' ולהכי קאמר
אלא טענו' ליתמי לקוח במנו דהחזרתי כיון ליהיב סימן
אמי' ובמ"ש התוספות והפוסקים בס' הכותב דכיון ליהיב סימן
וגם לא אמי' לא טענו' לה לקוי' אע"ג שאינו היה יכול לטעון
דמילתא דלא שכיח' לא טענו' לה ליתמי ע"ש:

ואין להקשות א"כ הרא"ש מפרש לדך דל"כ באינו אמיר ובמו
שמפרש הרמב"ם למה לו לתרץ דמיירי שאמר יתן סימנים ולא יהא רגיל
עדים יפרש כפשוטו דמיירי שאמר יתן סימנים ולא יהא רגיל
ל"ל דהיינו בלא מ"ש הרא"ש לא"כ וכן ההיא דלאחר בפרק הכותב
ההוא גברא דאפקיד כו' על ואמר סימנ' כמי מי' מובהק קאמר
וכגון שהניח עדים שהפקיד בילו כוס בסי' זה הבאה לריך להראות
לעדים עכ"ל וקשה לבאורה למה לו לכתוב הך אלא ודאי
להכות ולא בא לאשמועינן דהתם לריך שני השעמי' ולא הבא בבר
כתב זה מבואר בס' הכותב אלא ס"ל כמו שמפרשים הך דהכותב
בנאמן סי' מובהק דע"ג דליכא עדים הלומר כיון שאינו רגיל
לעדים ל"ל לאתם מה שאותן הסי' מובהק הוי סי' ל"כ ה"כ הלי סימנו'
להכות בס' ל"כ סי' מובהק אלא דאחר דהיינו שאינו רגיל לעדים
לבכך מהני סי' מובהק כיון דלא אמיר ו"ש וכגון כו' ר"ל
ולפיכך מהני סי' מובהק כיון דלא אמיר: ומ"ש וכגון כו' ר"ל
ל"ל כגון שהניח הפקיד עדי' כו' כלומר הכא אינ"ל הכי אלא ל"ל
כמ"ל כגון שהבו' הפקיד עדי' שהפקידו בילו כוס בסי' זה ולבכך
לסי' רגיל לעדים לאתם דבבה"ג לא הוי סי' מובהק לדיריה מ"מ
מועיל לו הסי' מובהק כשלכיר' הדיים ומטרכו להחזילו כיון
דלא אמיר: וכן לאיתי בס' מעדני מלך שכתב דה"ג בהרא"ש
ל"ל כגון שהניח עדים כו' ובודאי אלא כן נראה לא בשאר סברי
הרא"ש:

אבל לא כמ"ש בס' מע"מ דכוונת הרא"ש לומר בסתי לו סמי
בא"ה הא' בסם סלמב"ן והרשב"ל דבשכותב מיירי

דה"ל עדים כו' דהא גם לסרמב"ן והרשב"ל בשב"ל דיהיב
סימנו' מובהקים ולא רגיל לעדים לאתם וכלאיתא בס"ם לדיה
ול"כ היכא קאמר הרא"ש לא סמי כו' דמשמע לאיכו סימנו'
מובהקים: ועוד דהא בהכותב לא הזכיר הרא"ש הלי פירוש'
כלל: ועוד דאם שטין לפרש בא"כ הך דהכותב אלא ודאי
כדפי' דאלדעיל קאי הרא"ש להכא בא"כ מיירי באינו רגיל ויהיב
סי' מובהק ל"כ אמי' לא יהיב סי' מובהק לו אחרא רגיל דעדיל
לאתם דלא הוי סי' לגבי דודאי' ול"מ מיירי שאינו עדים שהפקידו
בילו הוא סי' בה דבבה"ג כיון דלא אמיר מו ליתן מן היתומי':

ומ"ש הרא"ש בר"פ הנולל בתרא דלא טענו' ליתמי לקוח ע"ל
דדוקא בנזלה כתב כן משום דנזלה עומד' לחזרה ולא
ליכיכה משא"כ בפקדון:

ואם תרגלה לומר שזה דוקא בדברי הרא"ש שלא הנולחה שמיא
בספרי הרא"ש וכגון הוא אחת ודאי אלדעיל וס"ל
להרא"ש דאמי' באמיר מוליאין מן היתומים מ"מ לענין דיכא לא
ס"ל כן אלא היכא דהוא אמיר טענו' ליתמי לקוח וכדמשמע
בתוס' ופוסקי' הנ"ל וכמ"ש לעיל:

גם בלאו הכי אמי' בתילתא דלא שכיח יש פוסקים דטענו'
לה ליתמי וכמ"ש הרמב"ן בס' התלמות ס' המוכר את
הבית וכן דעת הרי"ף בס' המקבל והנ"ל בס' המוכר את הבית
דטענינן ליתמי כתבנו דלשונם כל מה דאמי' אהוהין לטשון
טענינן לה וכ"כ הרשב"ם ס' הכותב וכן דעת בעל העיטור
דף פ"ח ע"ב דטענו' לה מילתא דלא שכיחא ע"ש: גם התמבר
בסי' ק"ם סעיף ד' הביא כ' המברות ולא הכריע: ונלל כן
גם על מהר"ם איסרלא קשיא לי דבסימן זה כתב בסתם דלא
טענו' ליתמי לקוח והכי בסי' ק"ח יש דעות אחרי' כאנבו טענו'
לה:

שוב מצאתי כן בס' התלמות לרמב"ן ר"פ הנולל בתרא
לאלדיא דטענו' ליתמי לקוח כתבנו דהחזרתי כגון שיש
עדים שהפקידו בילו ויהיב סימני' ל"כ אי ליכא עדי דאה טענו'
לה לקוח כתבנו דהחזרתי ע"ש וכ"כ הכ"ל שם בשמו ובשם הרא"ש
ע"ש וכ"כ הריטב"א ס' הכותב וכתב על דברי התוספות ולא
בקיאתי ע"ש וכ"כ עוד הרמב"ן בחדושיו פרק חזקת נבי הלי
עובלא דאיתא התם בדף ל' ז"ל ומלדומה לזה המפקיד אבל
תבנו בעדים ומת ותבע מפקיד את היורשים והולו אסור בילם
מלבינים דאיכא עדים ולא דאה אי לא טענינן לה לקן אחי דמנו
טענן לאהוהין חזרתי ולקתתי מיד דהוא בלתן בתנו דהחזרתו
לך ואע"פ שהם מודי' בפקדון עכ"ל ומביאה הכ"ל שם בס' חזקת
ואע"ג דכתב עלה הכ"ל ז"ל ומיהו מנדולי הלחרוני' מסקין גם
בדין זה אל יורני כפקד עכ"ל לא ידעתי היכן בפתקו גדולי
הלחרוני' בזה ולדרכה הבאתי לעיל להפוסקי' הסכימין לזה וגם
אמי' הוה מפקו לה להלחרוני לא בפקי' אלא דפשיטא
להפוסקים מקמי סביקא דהלחרוני וגם הא הכ"ל עצמו מסיק
בפשיטות בפרק הנולל בתרא בשם הרמב"ן והרא"ה דאמי' בנזלן
טענינן לה לקוח כ"ש בפקדון:

נמצא לפי זה מה שהגיה המע"ב ס"ק י"ח על הע"ב ס"ג
דאף נבי עדים מיירי באינו אמיר כו' אלא כדת הגה
עליו בזה לענין דינא ויפה כיון בזה דבעינן לא אמיר ומ"ש
המע"ב שכן הוכח בשבי כו' לפי מ"ש לא מוכח מיירי ואמי' תאמר
שכן דעת הרא"ש הא בבר בתבתי שאין דבריו עיקר בזה אלא
העיקר להחולקים עליו (וגם בסמ"ע נופיה בסי' קל"ד ס"ק
ל"ג נבי לוקח מאחרון כתב דבעינן עדי דאה ע"כ הייתי משעמ'
דאל"כ הוי טענו' ליה לקוח במנו דהחזרתי ול"ל כיון דטענינן
לבוקח כה"ג כ"ש ליתמי): וגם מ"ש המע"ב שכ"כ הר"ן בהדיא
אין דאיה מדברי הר"ן כלל: דאדרבה בר"ן משמע להדיא דאמנו
יתומים לאכיהם ומ"ש הר"ן לדת דבעי' שלא יהא אמיר ורגיל
מיירי בדליכא עדים ל"ל עדים ודאה דבבה"ג ודאי מוליאין מן
היתומים כיון מאביהן אפילו היה אמיר ולא היה אתוכב רגיל
ליכנס כיון דלית ליה מנו כלל דהא אוכא פקדון ודאה אבל
מוליאין ממנו אפילו אינו טוען מי' כלל או שנוטן מי' ואינו רגיל
אבל איסא מילוק בזה בין אביהן חי לאת זה לא נזכר בר"ן כלל
ואדרבה משמע שם דאין חילוק ע"ש:

מיהו בזה הי"ל להשיג על המע"ב במ"ש אף בשיש לו עדים שלא
יהא רגיל לבכיון שיש לו עדים שהפקידו בילו אפי' רגיל
ליכנס לשם נמי ובלאומרא מכל הסי' והוא פשוט ואפשר שזהו בכלל
מה שהגיה עליו וכתב ועדכב שני הבבות יחד כו' ע"ש:

מיהו היכא דדאהוהו עדים אחד מותו אף שהיה זמן רב אמ"כ
עד לאין תו לא טענו' ליתמי לקוח כתבנו דהחזרתי אבל
אם יתומים טוענים ברי שלקחה אביהן כתבנו דאינו אמיר
החזרתיהו כיון שלא דאהוהו עתה קודם לדין כן מבואר מדברי
הרמב"ן בס' המלחמות ר"פ הנולל בתרא ובלבע"ל אף הסי' דס"ל
בפ' המוכר את הבית גבי בתבנו דלא טענו' ליתומים מילתא דלא
שכיחא מודי ליה כאן בפקדון ואף בנזלה כ"ל דהוי פסיקא דזיגא
ובמ"ש לקמן סי' שס"ז ס"ק י"ב:

מיהו אם היתומים עושין ברי לריכים ליגבע היכת וכמ"ש הרא"ש בפ' הכותב והטור והר"ב (נבי אם נותן סימני והוא בענין שהיו מוליאין מן היתומים אם טענו אמת כשטענים ברי לריכים ליגבע):

וכתב המ"ע ס"ק י"ב אף דקיי"ל לעולם ס"ס פ"ט וס"ס ע"ל דאין היורשים נשבעים אלא ליטול אלא ליפטר שאני הכא דבע"ה נותן סימנים ואומר שם לו עדים שיכירוהו בע"ע שהוא אלו מ"ה ה"ל כאלו הן באין ליטול מיד הבע"ה עכ"ל ואין דברי הכתוב ס"ס הן מוחזקים ודקודי' מעיקרא ליתא דהיכא דהיורשים טוענים ברי לריכים ליגבע כמ"ש בפ' הפרה והסוד והמחבר לעיל סי' ע"ס והמ"ע נופיה סס ס"ק מ"ג וס"ק נ"ג והכא ע"כ טוענים ברי דאלי"כ מיכים להחזיר וזה ברור:

ונראה דהיכא שיש עדים שבלי זה הופקד בידו ורלוהו עתה לאחר מותו לו שהיתומים מודים שהוא פקדון רק שאין העדים לו היתומים יודעים מי הפקידו אבלו נאמן התובע בשבועתן מי' מובהק אפי' הנפקד אמיר וכן כתב' מהרש"ל פ' הכותב סי' י"ג אבל אם אין היתומים יודעים אם לקחה אביהן לע"ג שיודעי' שבפקדון בא לידו ואיכא עדי ראה ברלה לטעני' להו אלקוח בחנו דשהיה אביהן מי לא היה מודה שהוא פקדון רק היה יכול לטעון בחכירה בא לידי כי היכא דטעני' להו לקוח בחנו דהחזירתי היכא דאיכא עדי פקדון ואיכא עדי ראה ע"ל שהיתומים יודעים בלחת אלא החזיר וה"ה הכא:

ולענין דינא באיכו אמיר ויהיב סיעתא ואיכו רגיל לאיכא תלתא לטיבותא דהתובע ואיכא עדי פקדון וראה ע"ג דדעת התוספות והרא"ש וסייעתם למוליאים מיתומים היינו משעמא שכתבו המיבתא דלא שכיח לא טענו' ליתמי כדאמרינן בפ' המוכר את הבית דלא טענו' להו בתנאו ואזלי לטעמייהו שכן כתבו בפ' המוכר את הבית דלא טענו' ליתמי בתנאו אבל להסוסקים דטענו' להו בתנאו והא"ה כל מילי דלא שכיח וכמ"ש לעיל ס"ב נס כאן אין מוליאין מהיתומים וע"כ גם לפרש הך דהכותב בענין אחר ופי' המאכ"ן והרשב"ל בבר דיתי לעיל וראה לפרש דהתם היה דעת החכמים נוטה שהוא אל התובע ולכך מיתיה בגמרא תלתא שובדא לומר דלולו דרינא הכי הוא דלא דאשכחן דל' אמי ולב נתמן ול' אבא הוא דנוס כן ע"פ אומדן דעתם אבל ב"ש לומר כמ"ש הרשות כיל דיין לדין כן ע"פ אומדן דעתו. ולפ"ז אינ"ל לומר כמ"ש הרי"ף דלהכי מייתי הכך תלתא לעיתרא דהלכה רווחת כיטרא היא אלא כדפי' וכן פרלה ספר הרמב"ם וע"כ כתב"ם לדיין בתת הפקדון כו' מה שלא כתב כן בשאר הדיני' אלא אשתוטיכן דדין זה תלוי בחומדן דעת הדיין בפב"ג מה' סנהדרין מדוקדק כן יותר מדברי שכתב אם ידע זה הדיין שזה המת אינו אמיל לחיות לו אפן זה ומאמה לעתו שאין זה החפץ של מת מולילו מן היורשים עכ"ל ופירש זה כ"ל עיקר בגמרא. כמאן דאמר אינ"ל הרמב"ם דבזמן הזה אין מוליאין מהיתומים בלומר הדעת וכ"ם המחבר היינו אפי' ידוע לדיינים שאינו אמיר אין מוליאין מהם ה"ה היכא דאיכא עדים שהפקידו בידו אך דאיכא עדי ראה אין מוליאין מידו אפי' אין לביהן אמיר ונם בלאו הכי יש פוסקים דטענינן להו בלאבון אם פי' פסיקא דדינ' ואין מוליאין מספק ובפ"ז אם אפם התוב' אפי' אפם בעדי' לא אפקינן מידו' אפי' ליכא עדים וראה רק שבותן מי' ולא אנ"ל דעייל לאתם ולא היה לבהן אמור לו ארגיל לעייל לאתם והבית עדי פקדון אע"ג דלא יהיב סימן בלל ולא היה לבהן אמיר כיון דבהכך תרתי היה ביר ב"ד לפוליא מהיתומי' רק שאין לבין עכשיו כן הלכך אי אפם התובע אין מוליאין מידו ולוק:

העולה מכל זה הפקיד אבל אבו אנא בעדים אפילו ראולו עדים עתה לבנו והכירוהו בשביעת עין שהי' אל הפקיד בלאן לומר לקחתיו ממך לו מלאל אנלקו ממך לו אתה הוא בידו אע"פ שאין הנפקד אמיר שיאל לו אפן כזה והמפקיד נתן בו סימן מובהק ואפי' אינו רגיל אבל הנפקד ואפי' הפקיד אבלו בעדים והעדים מכירים שזהו הפקן שהפקיד בידו אם לא ראו עתה בידו קודם שירד לדין והי' נאמן לטעון החזרתי לך נאמן ג"כ לטעון לקוח לו אתה במנו דהחזרתי ואפילו אם טוען הפקדתי בידך כך וכך תעים לו שומשמין בקבית פלוני ויש עדים שהפקיד בידו כך וכך בקבית פ' ראולו עתה קודם לדין כדברינו אפ"ה נאמן הנפקד לומר החזרתי לך את שלך ואלו אחרי' הם שאין זה סי' מובהק ואין זה מכתים העדים אבל אם טוען אלו היו שלך ונלקחתיו ממך לו כתתה לי בתתה אינו נאמן במנו דהחזרתי אלא דמנו שוב שירא לומר החזרתי כיון שראולו בידו בזה בידו ואין בו סי' מובהק נאמן לומר החזרתי ואינו נאמן לקוח בחנו דהחזרתי אבל אם אין בלא הנפקד בידו אינו נאמן לטעון שלך החזרתי והו אחר הוא בחנו לקוח לו הזרתי מיהו היינו דוקא בסי' מובהק שאפשר להודעין אבל סי' מובהק שאינו בחמלא בלא הגון שכתוב שמו עליו שאין כיולא בו בעולם בלל פשיטא דאפ' בלא עדי פקדון וראה אינו נאמן לטעון החזרתי להוי מנו בתקום עדים שהרי עינינו רואות שלא החזיר אבל לקוח נאמן אם אין עדי פקדון לו עדי ראה וכ"ש שנאמן לומר החזרתי כשאינו מראה אותו בפני ב"ד ואם אין העדים מכירים אותו בע"ע לו בסי' מובהק אפי' יש כאן עדי פקדון ועדי ראה ואפי' התובע נותן סימנים מובהקים כיון שאין העדים מכירים אותו נאמן לומר זהו לקחתי ואותו שהפקדת בידי החזרתי לך. ובכל מקום שאינו נאמן לטעון לקוח ה"ה אפי' מת מוליאין מהיתומי' אבל אם היה נאמן כגון עדים שראולוהו אחר מותו טענינן ליתומים לקוח בחנו דהחזרתי ע"כ שבא לב"ד ואחר הפקדתי אבל אביהם שלא זה סימנו' כך וכך סימן מובהק ומביא עדים בלבניו והיתומים מראו' אותו לב"ד ועדי הפקדון מכירים אותו אזהו שהפקיד בידו אביהן מ"מ כיון שאין כאן עדי ראה והיה אביהן יכול לטעון החזרתי אז לקוח בחנו להחזרתי טענו' להו ג"כ לקוח אבל אם ראולוהו עדים אחר מותו אפי' לא ראולוהו אח"כ על דדין לא טענו' להו לקוח בחנו שהיו היתומים רוצים לטעון אבו החזרתו שהרי הם אינם יודעים דבר אבל אם טוענו' הם ברי שלקחה אביהן נאמנין בחנו דאינו החזרתו וברי' ל' בשבע היכת כיון שטוענין ברי ובכל מקום שאחרנו בשיש עדי ראה אינו יכול לטעון החזרתי אז לקוח בחנו להחזרתי כל זמן אם הוא בכר מוכח ביל ב"ד שהב"ל הוא עדי ראה ואינו יכול לטעון החזרתי אז לקוח בחנו דהחזרתי ובל זמן שאין טוענין ליתומים בכה"ג ואיכא שם עדים שבלו זה הופקד בידו וראולוהו עתה לאחר מותו אז שהיתומים מודים שהוא עדיין פקדון רק שאין העדים אז היתומים יודעים מי הפקידו נאמן התובע בשבועתן מי' מובהק ואינו רגיל ליכנס בבית הנפקד אע"פ שהנפקד אמיר אבל אם אין היתומים יודעים אם לקחה אביהם אח"כ אע"פ שיודעים שבפקדון בא לידו ואיכא עדי ראה אם אין עדי פקדון טענו' להו לקוח ובבל זה בשהנפקד אמיר אבל אם בשהוא מי שאז אין אינו נאמן כיון הוא אמיר אז בא אבל אם מת ואינו אמיר וזה מביא עדי' שהפקיד בידו אביהן בלי זה אע"ג דליכא עדי ראה אז שאינו מביא עדים בלל רק שבותן מי' מובהק ואינו רגיל ליכנס לבית הנפקד כיון שאין הנפקד אמיר הרשות בידו הדיין להוליאו מן היתומים רק שאין מוליאין עכשיו בלומר דעת הדיין אלא אם אם תפס התובע אפי' תפס בעדי' לא אפקינן מידו' בהכך תרתי שאינו אמיר. מיהו אם היה מי ולומר בפני ב"ד שלקחו אע"פ אלא היה תובעו אז שום אדם שטענו' ליתמי לקוח. עיין בתשו' מהרי"ש סי' ע' ופי' ל"ש וסי' ע"ג וסי' קי"ב דף ק"ח ע"ג ובקב"ל:

רצח א כל שומר כו' שהפקיד אבלו כים כו' המחבר פתם כדעת הרמב"ם שכ"כ וכ"ם הב"י בתיבורו ועל"ל שם כתבתי שיש לתמוה על בפקא זה מאחר שהרא"ש והרא"ש והטור והמ"מ בשם הרשב"ם כולם הסכימו לדקות דברי הרמב"ם בזה להפקידו כים דלא ישלנו התפקיד בלא שבוע' מסורה משע' דלא הי' לנפקד לידע מאי הפקיד אבלו בשקין או בכים או בתיבה גדולה ומתומה וגם הב"י בשלמו כ' בסי' ס' בסי"ט בסופו שהמ"ל

רצח נפקד אומר אינו יודע כמה אני חייב והמפקיד טוען בר"א. ובו' סעיפים:

א א (א) אם כל שומר שנתחייב לשלם ואמר אינו יודע במה רמים אני חייב לשלם והבעלים אומרים כל שומר כו' המחבר פתם כדעת הרמב"ם וכ"ם הב"י ועל"ל שם כתבתי שיש לתמוה על בפקא זה מאחר שהרא"ש והרא"ש והטור והמ"מ בשם הרשב"ם כולם הסכימו לדקות דברי הרמב"ם

רצח (א) א' הרמב"ם בסי' ה' תה' סי' ע"ב הבלתי כדעת הרשב"ל אלא ופקדון דין ו' וכתב ה"ה דברי שהקשה בסמ"ע מדברי הב"י סי' ס' סי"ט בלא"ה דברי ב"י בטוין על מגומגמים דה' המ' שכתב דעיק' שרש מקוויב שבועה ואינו יכול ליגבע מלא שבוע' שבנגדו (ותבואר בסימן ע"ה)

כ הרמב"ם בפ"ב מהלכו' שכירות דין ק' וכתב ה"ה מחלוקת היא בין הגאונים שם מי שמוכר שדריך כ' כסף משום לכסף או כלים דמיני' ולפיכך שתי כסף בשבועת השומרי' כתיב ודעת רבו לכן מינה ז"ל שאינן מרוכין דאע"ג דאתיב גבי שומרין ערוב פרשיות כתוב כאן ואינו אלא בשבועת תולה במקלת ל כתב ה"ה מוסכם מהגאונים מכולר בפ"ט דב"ק (דף ק"ו ק"ז) מלגות לשומרי ופסקו כרב קיים בר יוסף דאחר שקוב פרשיות כתיב כאן ומנולר בהלכות וכן מוכח בפ"כל דב"ב (דף ע' ריש ע"ב וכמ"ם התוס' שם) שאפילו טען שאלם הכל שטועה אין הוראה מקלת מן הגאונים ולגות הסכים הרמב"ן והרשב"ן ז"ל וכ"כ העור בשמו ונסם אנו ז"ל שם בפסקיו וזה דעת בעל המאור וכדבריהם הסכים הר"ן וכתב הגי' שבדבריהם לאוי לדון כי המה הרבי' והאחרונים ג רולה לומר תביעה

רצו

א לי הרמב"ם בפ"ב מהלכות שכירות ד"ק וכתב ה"ה מוסכם מכל הפוסקים וכו' אלא בלבדי הסוגיא שבגמרא (דף מ"ח ע"ב) ב כתב ה"ה זה דעת ר"ח ז"ל והרב אבן מנגו ז"ל * פי' דהוו מנו דהעזה דאין לדם מעיז פניו לכפור ולומר להלס ג בפסיק מתרצים ז"ל שבמקומות אחרים אמרינן מנו לאפטורי מן שבועה מון משבועת השומרים אלא אמרינן דלא אמרינן אלא בדברים עתיקין

הפחת לא מהני משעם שאין לדם יכול לאמרו קבמיו כן מבואר בגיטין יוסף בפס הירושלמי וכן הוא בתוספת ריבוא אמרי ובפס בתוספתא דקידושין ואין לתקנות ר"ב מאי דבעי בפ"ם אלמו בגים מהו ופירש"י והרי"ף והרא"ם והרמב"ם ושור כגון אלא הפסיק לתבוע את השומר עד שמת ותבע לבנו ואלמו הבנים היו פטורין אפילו משבועה י"ל דמ"מ אי הוי ידעי' שאביהן פטר היו מודין לאלם מנכסי אביהן ולילמא ידעי ואינו רוצים לעשות עולה ומשלמין ולפ"ז מיירי בבנים להם אביהן בנכסים דאינ"ב פטיעת אלא וכו בכלל כיון לאפילו ידעי שאביהן פטר פטורי' ודוק . עוד כתב הגי' וה' המ' בפס הרשב"ם לאם יש בפ"ת עדים שפטר או בפ"ם שנגנבה אם אמרו אקו מאלמו או שאלמו בלא בפיית ל"ד זכה בכלל וה"ה כתב שם שהרשב"ן והרמב"ם מולקין ע"ז ע"ם וכן כ"ל עיקר דכן מוכח בפ"ם דלא קנה בכלל אלא במנו דאי בעי פטר בפיה ר"ם בגנבה ואבדה או ר"ם בגלאבה ויל"ד הרשב"ם שכן מבואר בירושלמי לילמא כן בירושלמי אלמו ואפילו יבטור הירושלמי כן אין נקשיבן בפ"ם דילן ובפרע מהרי"ף והרא"ם לא הביאו הירושלמי : (ט) אבל לא שבח דתנוס . מבואר מפי' הבבח שבא אחר הנגבה לא קני כיון כבח מנופא וכ"כ ה' המ' לדעת הרמב"ם וכן כ"ל מהיא דעת הרא"ם ושור ול' ירוחם שפשר בלבבח קאם דרבא ולבבח קאם כ"ל דבעבה כאומר לו מון מבבח דעלמא ובדאיתא בפ"ם ובקרוב אבלי אבל הפוסקי' מודי' לזה כיון דר' זירא מבבע בפ"ם דס"ל כלבבי קאם והמפרשי' מהבלים ה' המ' וכתב מגרלה מהבריהם שחולקי' לגמרא' דהיינו בקומים דר' זירא לאבל לפי מסקנ' דר' זירא דבעבה כאומר מון מודי' המפרשי' דבבח דתנוס' לא קני אפי' בא אחר הנגבה דהא דומי' דבבל אמרי' דבבח דנוס' לא והיינו בבח אחר הנגבה ואפ"ם מה' הבין מדברי המפרשי' שחולקי' לגמרא' מינו מוכרח ודוק : (י) בבח דתנוס' היינו גזות ולדות ושיון שוד בשור ורמב"ם הרבה דינים מבבל וכ"ל גם בזמן הזה לי תבם לו מתייקרה : (יא) דתנופא ל' רמב"ם פ"ם מה' אלה אחר הריני מבלם כי עבה ומבר כו' חזקה הבהמה עלמה קוזרת היא וגזוזיה וולדותיה כו' וכ"ל הבינה דברי תלמידי רבב"ם שבאילו לאיה לזה מב' תנוא נבי תבעיה בעלי לנגב כו' שבהמה עלמה חוזרת ואין לאיתם מוכרח ע"ם ודוק ומדברי התוס' ר"ם המפקיד קוף ל"ם בגון פירות דקל כו' מבמע אנוף הפרה מבור לו רק לבבח דתנופא לא הקנ' דה"ל כאומר לו מון מבבח דתנוס ע"ם ודוק ודרוב לומר אנס הרמב"ם לא כמ לומר אלא שבאומר רוצה לוקח הבהמה מוזרת לבבליה אלא מבוס דמיירי הבם בלמה הריני מבלם ולא אילם לאמר אלם עדיין ומבתמא לאיבו מוזרת עם גזוזיה וולדותיה שבאי לא אילם עדיין ומבתמא לאיבו מקפיד על נוף הבהמה (לא) על הדמי' לבך בקנ מירבר לבבבא מוזרת היא וגזוזיה כו' ודוק . עוד פסקו הרא"ם והעור ול' ירוחם כ"ל קאם דרב' לאפי' הייתה עומדת בלבנם מיוך לבנוכתה קנה השומר בבבח דתנופא ולא"ג אבלבע"ד מהבריעת הרא"ם אינ' מבריעת מ"מ כ"לבע"ד מבעם לאחר לבבבח כן כיון דר' זירא מבבע דס"ל הכי וכ"כ ה' המ' לדעת הרמב"ם והיינו אלא מילא הרמב"ם בין עומדת בלבנם לו לא : (יב) אתי כסף ובכלים סגי בשומרי' בס"ם להרא"ם וסייעתו ולהרמב"ם וסייעתו אפי' בפחו' מס"ם וכמ"ם לעי' סי' ס"ו סעיף ד :

רצו (א) אין לומרים מנו לפטרו מבבועה כו' עיין בסמ"ע ס"ק ל' מדמה דברי הע"ש ובלבע"ד דברי הע"ם בכונו' ומוכרח לומר כדברי דאל"כ אין טעם לאלא בין מון לבבועה נם הל' מכתב הסמ"ע ומבום דקבה עלמ"ל להוסיף המון מיד בעליו כו' אינו בכון דהלא מנו לאמ

ט"ס ס"ו מ"ה סס בס"ו דכ"מ דף כ"ד ע"ל י"ל דאין הרמ"ב מפ' המפקיד בסוף ה' שלה ופקדון מיירת תלונתת דלבית ורבת כפ"ל דכ"ק דף ק"ל ע"ב ופסק כרבת וכ"ם הפוסקים ב' פי' בלבטים מזויין וכ"כ רש"י ותוספות דס"ל ס"ס הטור ל' קטור כתב בס"ו שכריך לשלם לבעלים ויעמוד הוא הנכב לדין ליפרע מהנו וכן פירוש רש"י סס וה"ה כתב סס וסלר המפרשים הקשו עליו דודקי מיהו מן הדין שיתקיימו הם לשלם הוכסין ל"ל מיד לשכר ודוק הנכב אלא כך פירוש סהם מיינים לשרות ולדין עם הנכב מזו' דלמעמי' הנכב אלא ופקדון ולא הבעלים דוכים לשרות לדון עמו וזה דעת רבינו ע"כ וכ"מ וכ"י כתב שאינו יודע מכין הכריע דעת רבינו שהרי דבריו כדברי הגמרא מתם וכל פי' שיפורש בגמר' ויתפרש נם כן בדבריו ולעולם דליין ליה ה"ה לאי הוה מחייב להמפקיד לשלי להמפקיד לא הוה הרמב"ם מתיק שיכה לבאלו לנו ועיין בסמ"ן ס"ב סס העתיק לשון הטור שחייב הס"ם לשלם

ה אם התנה הנפקר שיהא פטור משבועה תנאו קיים :

ו (ז) נגנב הפקדון כ באונס ואחר כך הוכר הגנב אחר ש"ש ואחר ש"ח ז (ח) ל עושה דין עם הגנב ואינו נשבע קרם ונשבע ואחר כך הוכר הגנב אם ש"ח הוא רצה עומד בשבועתו רצה עושה דין עם הגנב ואם ש"ש הוא עושה עמו דין :

הגה לאוכן התנאי חוב בטוח לשתנון ויקבל שכר על הפרסדות ולא"כ נתקלקל החוב ולריכין להתלל עם הגר כגד החוב ושתנון הוכה ברלוכן ישרים לותה עורמת הולילו ויקבל שכר מן החוב (ט) יל"ל דהדין עם שתנון לומלה להוכר הגנב (ת"ה סי' שכ"ל) :

רצה שילם הנפקר כיצד משביעין אותו * וכו ג' סעיפים :

א ל שומר חנם שאמר (א) הריני משלם ואינו נשבע א אם היה הפקדון כ דבר שכל מינו שוה ומצוי בשוק לקנות כמותו כגון פירות או יריעות של צמר ושל פשתן השוות בכל ענינם או קורות שאינן מצויירות וכל כיוצא בהם ה"ז משלם ואינו נשבע אבל אם היה הפקדון [ג בהמה או] בגר מצויר או כלי מתוקן או רבר שאינו מוצא לקנות כמותו בשוק ל חוששין שמא עיניו נתן בו ב ומשביעים אותו ה בנקיטת חפץ שאינו ברשותו ואח"כ משלם ג י וה"ה לשאר השומרים כגון השואל שאמר מתה או נגנבה ושומר שכר והשוכר שאמרו נגנבה או אברה אע"פ שהם חייבים לשלם משביעים אותם שביועה שאינה ברשותם ואח"כ משלמים רמי הבהמה או החפץ שאנו חוששים לו שמא עיניו נתן בה ד ואם אמרו הבעלים יתר על זה היה שוה כו' ל בשבועתו שאינו שוה אלא כך וכך :

נמצא

מוחזק בזה ברשע כולי האי מ"מ לא לא קייסינן לה מסלא כ בלא יד לשתם כו דעבר על דעת המפקיד בדיים וכ"ם אם היה דעתו לתכלה ע"י שלא יד לגזל בדיים : ו נגנב הפקדון בתוכם כו' כן הוא ג"כ ל' הגר' והרמב"ם וגם הטו' כ"כ וכיות' ביאור ז' ל נגנבה בתוכם כגון בלסטים מזויין ועם"ר שיסכתי לאה נקט בס"ח דנגנב בתוכם דלסטין מזויין הא ס"ח פטו' אבל נגיבה כשלא פשע בה ושכשיגן דוקא שיהא מיכר הגנב ודוקא לאחר דמסוס ס"ם נקט כיון לכאן מיירי בהלכות ס"ח והל' לאחר שתם נגנבה והוכר הגנב ויפרש ענין הגניבה בכל מה כענינו ואתבתי דמ"ה נקט בתוכם גם בס"ח משום דבתוכם ליכא כפל להוציא מיד הלסטים מזויין ולא שייך לאחר דהשומר צריך לשרות להעמיד הגנב בדין בשביל התפקר' משא"כ בגניבה בלא תוכם דיוקא ליה לבפקר לשרות להעמיד הגנב בדין כדי שיוציא לבפשו מתנו הכפל כי אינו אן הכבר לאחר דהמפקיד ישרא עם הגנב ליתן גם הכפל להמפקיד ע"ם ודו"ק . ואיתתר בלתה דמ"ה נקט בתוכם דלסטי' מזויין משום דבתם בדין מזויין ולא שייך לאחר דהשומר צריך

כתבו ואין אומרים כו' ולא דק : קע"ג דכתבה ובאחר עניים הולך לא הוי כזכו וכמ"ש הטור והמקבר בס' קכ"ה וכסי' רמ"ג ע"ש מ"מ בהלואה ופקדון אל הולך כלשון זכיות ש כיון דהמקבל כבר הוא אל תלוה או המפקיד בא' כל דהו' אחר הלוה לו הפקדון לשנים אחרו המקבל לידו ולא תרשותן לנתני וזכה הלוה להמפקיד או להמלוה לענין אם הפקדון הוחזק כפרן לאינו יכול לחזור בו • ובהלואה אפילו אינו הוחזק כפרן כמ"ש בר"ם קכ"ה ע"ש : ט אלא שהיה רגיל כו' דכיון שהיה רגיל להפקיד אצלו ולא כיחש ליה להפקיד אם עתה ישאר בידו ולהלואה בראה דהיינו דוקא כשאצל זה הפקדון שהיה הפקדון בידו לא היה המפקיד רגיל להפקיד אצלו ולא כיחש ליה מיהו אומאן הלי מיהלי : י וכן נמי לו אדם ליה כו' דמדאדם ליה ס"מ לכיחש ליה שיאלה לו פקדונו לידו וזכות הוא לו הנתינה לידו מ"מ אינו רשאי לחזור מידו ומ"מ כיון דלא עשאו אלא כשאינו אחריות על הפקדון :

רצד א

תנינו הפקדון וכפר כו' הפקידו בעדים ע"מ כשתבעו זה פקדונו והו' כופר ואומ' לחלו"מ ובאו עדים שראוהו בידו בשעה שאומר לחלו"מ בעבור עליו גזלן וחייב באומים אומר אם אם אמר אמת אמרתי לחלו"מ אלהל"מ הוא שבא לידי בתורת פקדון לא בתורת מכר דאי"כ הי' לפרש דבריו ולא לומר אמת אלהל"מ ועי"ל ר"ל ובדברי המחבר שם שבועו' אומרין הוא חייב אפי' הפקידו בלא עדים ושם טעם אחריבא הוא וכמ"ש שם :

ב מיד בעב' עליו גזלן כו' כתב מיל כי' אפי' אדם שבבע על כפילתו ועמ"ש הטו' והמחבר שם זה וכו' ע"ה בכופר בהלואה מבואר לאינו בעבר עליו גזלן (ואין כ"מ בזה דברי עכ"פ חייב בלוקמים) ושם כתבתי והבאתי לשון רש"י לחיידי אפי' באו עדים שהיה מעות ההלואה בידו בשעה שפסר אפי' כיון שהלואה לחומלה כתבו אחרי' אמ"ה כפר שהיה לרוך לחעות בשאתה שעה ודעתו לשלם לו לאח' זמן מאח"כ בפקדון דלא מיתן לחולאל' ולא לחשתמש בעינה : ג יביא ראיה בעדים כו' ויפטר דכתיב אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם הא יש רואה לרוך דוקא ראיה ומ"ש ויפטר אפי' משבועה כלאחר ג"כ מהא דכתיב אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם אם יש רואה אפי' אפי' משבועה ותע"פ שיל"ל שאלה בה יד אמוקין מיבשי בדשעי לא מתוקמין לאשבועה ע"ז בלאחר אם לא ע"ז גלגול שבועה שבאמם אין מוכח דיש דברים לחבר לחשבו אם ע"ז דבאמם לא מגבבה המשבע עליהם אין עדים שנרור לו אם הפקדון בידו והוא אומר לו בזה והבאת אין עמו שבתב' לוח שהוא בדשותו דנכיבה ואומם אין שבוחין • והא דכתי' שבוע' ה' כו' אם לא שלא ידו כו' פי' ר"ת דמיירי בשאינו מת לפנינו לאוכל למיקם שאבלו הנפקד והמ"מ כתב דפי' הפסוק אבי הוא אם שבועה אם מגבבה ויפטר תהיה דוקא אם לא שלא יד הא אם ידוע שלא בה יד אזי אינו בפטר בשבוע' מגבבה ועפ"ר ועיין * בע"מ מבדקק מאוד בזה בדברים אחרים ובכולי אלו ועדיין לא כתב אם יאמר לא"ם אמרה שבוע' ה' אמרה כו' אם לא שלא ידו כו' : ד אם שלא בה יד בכנר בתבאר זה בר"ם רל"ב ע"ש : ה לריך לישבע שלא פשע כו' שעשה כאין דלא בכתוב ל"ל מחוקן אם אינו מחוקן

ובירוש הכתוב ובקרב בעל הבית לישבע אבן הוא מגבבה יכו' ד אם מ"ב בשם הרמ"ם לקמיה דרבא אם לא פ"ג ע"ח ח טור פ"ג בשם הרמ"ה, ז דומיא דעובדא דחבריא דחברא בריבקתא המחוקה וכו'

ח בין שאל הולך כו' פי' אינו חייב לחוטא לחוטא ע"ש : (י) ויש מי שאומר כו' ולעיל פי' בפרק הנישאין ע"ש : (יא) אלא שהיה רגיל כו' דכיון שהיה רגיל להפקיד אצלו ולא כיחש ליה להפקיד אם עתה ישאר בידו ולהלואה בראה דהיינו דוקא כשאצל זה הפקדון שהיה הפקדון בידו לא היה המפקיד רגיל להפקיד אצלו ולא כיחש ליה מיהו אומאן הלי מיהלי : י וכן נמי לו אדם ליה כו' דמדאדם ליה ס"מ לכיחש ליה שיאלה לו פקדונו לידו וזכות הוא לו הנתינה לידו ומ"מ כיון דלא רשאי לחזור מידו ומ"מ כיון דלא עשאו אלא כשאינו אחריות על הפקדון :

רצד

א הכופר בפקדון או שטועז נגנב • וכו' ו' סעיפים :

א א חבעו הפקדון וכפר בו ב (א) מיר נעשה עליו גזלן וחייב באונסים ופטור לערות ולשבועה • ג בר"א שיש עדים שבשעה שכפר בו הי' ברשותו אבל אם אין עדים לא שמא נאבד ממנו ואמר אכפור בו ואדחנו עד שאמצאנו ואחזירנו לו :

ב ג לא כפר בו אלא טען נגנב או נאבד אם אמר שאידע הדבר במקום שיש עדים מצויים ג יביא ראיה בעדים לדבריו ויפטר ד אפילו משבועה ואם לא יביא עדים לדבריו ישלם ואם הוא במקום שאין עדים מצויים (ב) הישבע שהוא כדבריו ומגלגלין עליו בשבועתו (ג) שלא פשע בשמירתו אלא ששמרו כדרך השומרים ושלא שלח בו יד קודם לכן

ד (ד) שאם שלח בו יד קודם לכן לחיגות ממנו נתחייב אפילו נאנס :

הגה ויי"ל לאפילו אינה עדים שנגנב או נאבד ה כריך לישבע שלא פשע ומגלגלין עליו שלא שלח בה יד אבל אי אינה עדים שלא פשע אין כריך לישבע שלא שלח בה יד (טור בשם הירושלמי והרא"ש וכתב בפרקו דשחלה) :

ג (ה) יזה שאמרנו שבמקום שיש עדים מצויים אם לא הביא עדים שיעידו כדבריו ישלם ה"מ במדינה דשלטא ביה עינא כגון ד מעביר חבית בשוק וכיוצא בו אבל מילתא דעבירה דמתרמי דלא שלטא ביה עינו כגון מאן דנקיט חפצא בידיה דאפשר שא"פ שרבים מצויים שם ליתרע אונסא ולא יהגישו בו בני אדם דינו כמקום שאין עדים מצויים :

ד אמי שהפקידו אצלו גלימא וטוען שנאנסה (ו) והביא עדים שנאנס לו גלימא אף על פי שלא ידעו אם היתה גלימות המפקיד פטור כיון שאילו היתה גלימא בידו ומפקיר אומר לא הי' ונפקד אומר זו היא נאמן בשבועת היסת ואם המפקיר אומר ששא והנפקד אומר בריא אפילו היסת ליכא והכא כיון דמפקיר לא ידע האי גלימא דאיתנים אי דעדיה היא או לא נפקד מהימן : אם

שאר הנאה והכי כיחש לאל תקני מה שהקשה הכ"ם סעיף ה' למה השמיט הטור כי' ל"ת :

גם מה שכתב הכ"ת שם ו"ל מיהו נראה דסבל מודים לר"ת לחימלא דלא בכך דכמוך שבועה אלא אם פשעתי בה ונאנסתי ולכך בדשותו ולכך לריך לישבע דכשמבשין אותו אלא שלא בה יד לריך לפרש בשבועתו תרוויהו שלא שלח בה יד לעשות תלאכתו בשם ל"י וכמ"ש ונם לא שלא בה יד לאכלה עכ"ל ולא ידענא מאי קאמר דהם כיון דקי"ל לריך לישבע שלא שלח בה יד משמע היינו לעשות בה מלאכתו אם לא שאר טוש הנאה בעולם ואם כן פשוט דאם אכלה בהנה אמנם ונאנס בה יד ואי"כ כשנגנב שלא שלח בה יד בני בין לאחר בין דוק (עיין בתשו' מהרי"ש סי' ע"ח) (ה) זה שאמרנו כו' עיין בתשו' מבי"ט ח"ב סי' רפ"ט ובכ"מ רפ"ב ובתוספות בשבועות סי' תל"ח : (ו) והכיח עדים שבאנס כו' כל דהיינו דוקא דף ו' ע"ח שקעדים אומרי' גלימא כזו מתש מסוקל המפקיר ראינו שבאנסה ובתב ה"ה

אכל

ועיקר שבועה התפורת

ד לריך לישבע שלא פשע כו' שעשה כאין דלא בכתוב ל"ל מחוקן אם אינו מחוקן

ח חל' הטו' ס"א מבריות' בפרק הנישאין דף ל"ד ע"ב וכדמוקי לה הל' דהיינו דוקא כשאצל זה הפקדון שהיה הפקדון בידו לא היה המפקיר רגיל להפקיד אצלו כ"כ ט"ש בשם הר"ן מאי אומאן הלי מיהלי עכ"ל דאצלו ולא אצל אחר אם לא אומאן הלי מיהלי : ס"ק דנישין

רצד

א לאון הטור מחוקן דרב בש"ם ופוסקים ועוד דאיה דהא אחרי בר אמרין גבי הלואה בכל ענין אי לאחר בו בן מאמע בו אע"ג דלא אומאן הלי מיהלי : ס"ק דכ"מ דף ה' ע"ב

רצד (א) מיל בעבה עליו ב הכיאוקיאב' נזלן עיין בסמ"ע עד ואין כ"מ בזה דהרי עכ"ל שם ג בשם כ"ב (בעבה על כ"פ) חייב באונסים מברייתא אם אינו כו' ל"ע בענין שבעבה אחור כן יהודה שם פ' ודף כ"ג יבבע שהוא כדברי שאינו ע"ת ד לאון בדשותו שבנגב לו שבחבר ואינו המחבר ובא בדשותו ושבוע' זו דאינו' בדשותו לבלעל מ"ם דאוריתא הוא כיון דבשבועה זו הרמב"ם בפ' פוטר עליו מתבלומים והכי מה' אלה מוכחים ס' תרב הנזל סוף דף ופקדון ל"ג ק"ז ורים פ' שנים אותנין דשבועה וז"ל פטור וז שאינה בדשותו דאוריתא הוא ושבועה ואין ע"ם אבל שבועה דאינו בדשותו אומרים שמא דלקמן כי' רב"ה הוא מדרבנן אלא כו יד כיון שמלם ומשבועין אותו אינו בדשותו אבל אם אינו בדשותו מחבם דשמא עינו נתן בה : (ג) אלא פשע המנע אחר בשמירתו כתב ל' ראות' והכיאוהו שמחבא' לשמע' אחרבוים דמשבעינן ליה אלא פשע אם אבל לא שניקר פשע אבל לא פני שבנגב שבעבה שבועה הוא אלא שלא שבנגב אם לא אבל אם אינו מבעה דעת הפוסקים וכן מ"ש כ"ל עיקר מדאחרי' כ"ם המפקי' אחומנין הא בהא קמבלני מר מבר אליות יש דוקא יבא יד כריכה מבדון ומר מבר אין לאיה ופטר כריכ' מבדון והכי אי"ל דא"כ ופירוש יבא מבדון מבמע לבל"ע לאון אליות אלא יד הייבו לעבות בה מלאכה לו פשע ופטר בכך וכן כתבו אחום' שם

לאמילא דלכ לאמר בשבועה הטור כי' ל"ת :

גם דשבועה אלא אבלה אינה בכלל שבועה אלא פשעתי בה ונאנסתי בדשותו ולכך לריך לישבע שלא שלח בה יד כריך לפרש בשבועתו תרוויהו שלא שלח בה יד לעשות תלאכתו ונם לא שלא בה יד לאכלה עכ"ל ולא ידענא מאי קאמר דהם כיון דקי"ל לריך לישבע שלא שלח בה יד משמע היינו לעשות בה מלאכתו לו אחר טוש הנאה בעולם ואם כן פשוט דאם אכלה בהנה ונאנס בה יד ואי"כ כשנגנב שלא שלח בה יד כני בין לאחר בין דוק (עיין בתשו' מהרי"ש סי' ע"ח) (ה) זה שאמרנו כו' עיין בתשו' מבי"ט ח"ב סי' רפ"ט ובכ"מ רפ"ב ובתוספות בשבועות סי' תל"ח : (ו) והכיח עדים שבאנס כו' כל דהיינו דוקא דף ו' ע"ח שקעדים אומרי' גלימא כזו מתש מסוקל המפקיר ראינו שבאנסה ובתב ה"ה

אכל

ועיקר שבועה התפורת

ד לריך לישבע שלא פשע כו' שעשה כאין דלא בכתוב ל"ל מחוקן אם אינו מחוקן

קו בסוס לר מה טוב: **מא** ואינו מוכר לעצמו וכן הדין בקטטרופוס שמכר וכתב כפרישה ובמרדכי סי' ר"ל ועמ"ש שם ונם כאן בפרישה: **מב** הרי הוא עליהן ש"ם אבל פטור באונסין אפילו לחרי"ף והרמב"ם ואינו דומה לדמי אבידה מעשה שכתבתי לעיל דשאני הכא דוקא לקנות בהן סחורה שאח ובא בעל הפקדון פתאום לישול דמי הפקדון: **מג** גוללו פעם אחת כו' והיינו לצורכה כדי שלא יתעפשו ואם גוללו תוך ג' יום אינו לצורכה אלא לצורכו לגמוד תורה: **מד** פתחו וקראו בו מותר ע"ל סימן רס"ז שכתב המחבר כתב תיבוקים בענין היתר קריאתה דהיינו אלא יקרא מתוכה דבר אלא למד מעט ואם יקרא פרשה ויתרגם ולא יפתח בה נ' דפין ולא יהוה שנים קורין בשני עניניה ולא אלא אפילו בענין אחד ובראה דש"ם כאן ובאן לא בא אלא לגמדינו אימת מיקרי שולא יד לבעמידה ברשותו לענין אונסין: **מה** כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו דומיא דהפקיד מעות אצל שלחני ובאונסי הגיל בס"ז ומיהה דאם פרר ואתם הספר בקשר ומוהה דגילה דעתו דקפיד בקריאתו אז ודאי כיה דודאי לא נוחא ליה שיעתיק ממנו דאכור לקנות מתוכה ומיקרי שולא יד בקריאתו וכ"ם בהעתקתו מתוכו מיהו המרדכי ס"פ המפקיד כתב והביאו הב"י ודל"מ אחא דכתב דת"ם אות להעתיק ולגמוד מתוכו מסום דהוה דומיא דמעות מותרין אבל אנוסי כו' דמשמע אפילו אחר זה ובתב ז"ל ואפשר הטעם מסום דמדרש אפילו אבל לגנב כי יגנב כו' אמרן לגנוב ל"ת שגונב ל"ת ומעתיקו עכ"ל ולפי הנ"ל מחמת דמעות אבל אנוסי כו' ודעיקן כיה דקפיד מיהו מו"ס ז"ל הסמיכו ואחרכה כתב ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו ומה מוכח דס"ל דאם ידעינן דהוא קפיד דהוא אסור גם המרדכי לא כתב אלא בלשון אפשר ול"ל * ובע"ם ערכב הדברים דמתחלה כתב כל' מו"ס ז"ל דודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו ואחר זה כתב דין כפייה אשאילת ספרים ובמ"ם מו"ס ז"ל ואחר זה מסיק ובתב ז"ל כדאיתא במדרש מסלא אבל יבוא לגנב כי יגנוב אמרן לגנוב ל"ת שגונב ל"ת ומעתיקן ובלבד שיאלנו לו מה שיתקלקלו עכ"ל ובראה לבאורה דמ"ם כדאיתא במדרש מסלא כו' אדאי אלפני פגיו דת"ל מותר לגנוב ומה שסיים ובתב אלא שתקלקלו היינו מבח הלשון והעתקה שהעתיק ולמד מתוכו וא"כ דבריו סותרין זה את זה ובמ"ם וצ"ע: **מו** בד"ל בפקדון שהלכו בעלו למדינת הים אבל אם היה עמו בעותו אחרן כו' אם הוא נ"כ בהמ"כ אבל בעור בתב כאן ז"ל בד"ל אמרן המפקיד עמו במדינו אבל אם הוא עמו כו' ובתם מדיבה בל' הנמחק ופוסקים הוא עיר וכ"כ הטור בהגיה בסי' רס"ו סי"ט ז"ל וברוך שאמרו בתחילה אמרו בפקדון שהלכו בעלו למדינת הים אבל אם הם בעיר אינ לעשות בהן עכ"ל מיהו יש לדקדק מהתחיל אם מדינת הים וכל' הנמחק דמיהו לא הכי ובים אבל אם הם בעיר הכן אתי קנות דחוקות מ"ל דמ"ם אבל אם הם בעיר אינו ר"ל דוקא עתו דבפקד בעיר א' אלא הי"ק דוקא בשאח מדינת הים שאח בעלם מתעון ולא ידענו עת בעו"ו אבל אם הוא בעיר ל"ל שאח עם הפקד המקום ויסוב מדיבה אחת אינ לעשות בו ולפ"ז יהיו דברי הרמב"ם והמחבר והטור בענין א' ודוק ועמ"ש בפרישה בסימן רס"ז:

רצג **א** אין המפקיד יכול לתבוע הפקדון אלא במקום שהפקידו לשם שאם הפקידו אצלו בטבריא

כמ"ם הטור והמחבר לעיל ר"ס פ"ד דאפילו אינו בייסוב יכול לתובעו במדבר כשעוגן בדרכים להליכה מצות לפרוע לו כולו לו אפילו יתר מכדי סיפוקו שבדרך לבדי חייתו בחייתו במדבר מיהו בלוה ברוכה להקול לשלוה הבוחתו דינו כמו כאן בפקד דבכל מקום ביסוב יכול להחזירו לו אלא בדבר בשהבלוקה

מקפיד על ההעתקה מעשה דלא יבוא לגנב וכ"מ הטור שוגן וכן כ"ל עיקר ודוק:

רצג (א) אלא במקום שהפקידו כו' הכי מוקים אביי בס"ם הגנוב דף ק"ל ע"ל (דף ק"ל ע"ל) לבריאתא דר"ק מלום מתבע אלא ופקדון בכל מקום אבדה ופקדון לא ניתנו לתבע אלא במקומן ובירושה דבחלוה יכול לבוחה לבעל בכל מקום אם יש לו ל"ל

מעות

אינו מוכר לאחרים **מא** ואינו מוכר לעצמו מפני החשד והרמים יהיו מונחים אצלו ויש לו רשות להשתמש בהם לפיכך **מב** הרי הוא עלירה שומר שכר אף על פי שעדיין לא נשתמש בהם:

כ המפקיד ס"ת אצל הבירו **מג** (לד) גוללו פעם אחת ליב חדש ואם כשהוא גוללו **מד** פתחו וקרא בו מותר אבל לא יפתח בגלל עצמו ויקרא והוא הדין שאר ספרים ואם פתח (וקרא) ונגלל בגלל עצמו הרי שלח יד בפקדון ונתחייב באונסים: הגה וכמו שאסור לקרות אחמו כך אסור להעתיק ממנו ספר כיוצא בזה מילי כעם אחרן אבל ת"ח אחרן לו **מה** (לה) כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו (מרדכי ס"פ המפקיד) ובמקום בשול תורה אחרן ספרים נמצאים יכולין בית דין לכוף לאחד להשאיל ספריו לצמוד מהן ובלבד שיגאלו לו מה שיתקלקלו הספרים (הגה"ש בלבד נ"ב סימן נ"):

כא המפקיד אצלו בסורת מנערה בענין שנתבאר בסימן רס"ז:

כב מו בר"א בפקדון שהלכו בעליו למדינת הים אבל אם היו עמו באותה הארץ הרי זה לא יגע בו אף על פי שיאבד:

רצג מתי ניתן הפקדון ליתבע ואם יכול להחזירו בכל מקום • ובו ד' סעיפים:

א **א** אין המפקיד יכול לתבוע הפקדון (א) אלא במקום שהפקידו לשם שאם הפקידו אצלו בטבריא

(לד) גוללו פעם אחת לי"ב חדש ה"ם פ"ד מה' שלה ופקדון ל"ה בריתא בפ"נ דבבא מציעא דף לא מסיעא דף לא ע"ש דון שכתב בבי' שנם דעת הרי"ף ה' וכתב ה"ה והרא"ש כהרמב"ם אבל בחתת לא כתבאל"ה בגמ' אבל הכ"ח וכן דעת רש"י דמפקיד דבריהו דמה זה דמי לאמיתה ומתבי' ר"ח כ"ה הי' לאמות כרוכין וכן נראה עיקר דהשתא קי"ל אבל חמוני כשתם מתני' ובראש"י דמשכחו יכו' (כמ"ם קב וכ"ל וכן מסקן הב"ח וכן לעיל ס"ו) נראה דעת בעל מע"מ ועיין בסמ"ע ס"ק מ"ב עד ואם גוללו תוך ל' יום כו' מירכא לגנבא דהטור נקט ולא המחבר אבל ל"ל ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל סי' רס"ז דהכי הפקידו אצלו עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב מיהו מו"ס ז"ל כו' בנגיבה ובע"ם ערכב הדברי' כו' ולפע"ד יפה כיון הע"ם וכיון לדעת מו"ס דבו דודאי זה דוחק שיסבור מו"ס דלא המרדכי בלא טעם ובמרא שהביאו כל מ"ח בסתם אבל בסתלקק במרדכי נראה שהוא דבר ח' כתבוהו וז"ל שם המפקיד ס"ת אבל חברו גוללו כל ל"ב חדש ולא יקרא בו לכתחלה פי' רב יודע נאון אחת ויאיב כשם שאסור לקרות בו כך אסור להעתיק מתוכו אחי אחת חזא כאן אלא ברשות המריא ליה לפקדון אלאלי והמ"ם בבור ועיה אבל חבר ות"ח התשמיש אינו אלא ס"ת לו אם כתיבהו כב"ם מבני איכול להשתמש בעיקר ז' שם בריתא דר"ק ל"ה בריתא בפ"נ דבבא ל"ה בריתא ולשון בשנגנבו אלא בכל מקום אם יש לו ל"ל

דף ק"נ והמבאר ע"ם: כ"פ הרמב"ם והסמ"ג ורי"ו ואף על גב דתנני מציאה פקדון ל' יום וכ"פ המחבר לעולם סי' רס"ו סעי' ל' ר"ל דמפקיד אצלו כיון אמפקידו אדעת ולא אחר שכריך לגוללו כל ל' יום מני בהכי מיהו דעת הטו' דגם כאן כריך לגוללו כל ל' יום והמחבר אזיל לעמו' ס"ל ז"ם דון שכתב בבי' שנם דעת הרי"ף ה' וכתב ה"ה והרא"ש כהרמב"ם אבל בחתת לא כתבאל"ה בגמ' אבל הכ"ח וכן דעת רש"י דמפקיד דבריהו דמה זה דמי לאמיתה ומתבי' ר"ח כ"ה הי' לאמות כרוכין וכן נראה עיקר דהשתא קי"ל אבל חמוני כשתם מתני' ובראש"י דמשכחו יכו' (כמ"ם קב וכ"ל וכן מסקן הב"ח וכן לעיל ס"ו) נראה דעת בעל מע"מ ועיין בסמ"ע ס"ק מ"ב עד ואם גוללו תוך ל' יום כו' מירכא לגנבא דהטור נקט ולא המחבר אבל ל"ל ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל ס"ו) ולא דמי לאמיתה אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל סי' רס"ז) (לה) כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב מיהו מו"ס ז"ל כו' אחי אחת אחיב בנגיבה ואחרה ואפי' אבל אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל סי' רס"ז) (לה) כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב מיהו מו"ס ז"ל כו' אחי אחת אחיב בנגיבה ואחרה ואפי' אבל אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש

מתוך לקרות בו ומותר להעתיק ממנו ואפי' לכתחלה אלא ברשות והוא אחרן לו כיונא בו לפי שהמפקיד אצלו יודע הוא שהנפקד חבר ולמוד בו ואדעתא דהכין הפקיד אצלו כמו מפקיד מעות אצל שלחני דבכהן מותרין משתמש בהן ומאח הטעם מסום לאיתי' בדרכ מסלא על הדין קדם לא יבוא לגנב כי יגנוב לאלא בפסו כי ידעב אחין לבוות מי שגונב ל"ת והעתיקן עכ"ל (וכה"ג מבלתי בתוספתא פ"ד דב"ק המתנב מלאחר מכר והולך ומוכה פרקו ואף על פי שבקרא נגב זוכה לעצמו שנאמר לא יבוא לגנב כי יגנוב גו' סוף שמתחה פרנס על הכנו דומוכה הרבים ומוכה לעצמו ומשלם על מה שבידו שנאמר ונמכר ישלם גו' ואין שבעתים אלא ל"ת שנאמר אמרות יי' אמרות טהורות וגו' עכ"ל התוספתא) ולדעת הסמ"ע ל"ל דזה ומאח הטעם כו' שעמה אחרינא הוא וזה דוחק דהל"ל לו אחת הטעם כו' ועוד דאם כן לשעם הראשון אמאי נהם מותר להעתיק ממנו וכו' עולה על הדעת דאדעתא דהכי הפקידו אצלו שיעתיק ממנו ועוד דאם כן הוה ליה למיתר כמו בטעם הראשון דאדעתא דהכי הפקידו אצלו שילמוד בו ושיעתיקו ולמה לא כתב רק שילמוד בו ועוד דכיון דכתב כתב טעם לדבר לאיזה מורך כתב טעם אחר בל' ומאח כו' אלא ולאי כך הוא המשך דברי המרדכי המפקיד ס"ת כו' ולא יקרא בו לכתחלה והטעם שמקלקלו בקריאתו ואם הוא חבר ות"ח מותר לקרות ולהעתיק ממנו אלא ברשות ואינ"ג שמקלקלו לפי שהמפקיד אצלו היה יודע שהוא חבר ולא אמר בו והשתא קשיא ליה כהי דטעמא דאדעתא דהכי הפקידו אצלו מהכי דמותר לילמוד ממנו אע"פ שמקלקלו מ"מ אמאי מותר להעתיק ממנו הא ולאי אדעתא דהכי לא הפקידו אצלו שיעתיק ממנו לכך אחמר ומאח הטעם מסום דאיתא במדרש כו' אלא שמותר לגנוב ל"ת ולהעתיקן אם אפילו מותר להעתיקן ואע"ג שמקלקלן בתה שמעתיק מכל מקום אדעתא דהכי הפקיד אצלו שילמוד בו ואינו מקפיד על הקלקול אכתרוויהו אריכו שעם לאדעתא דהכי הפקידו אצלו כריך דמותר להשתמש בו אע"פ שמקלקלו קצת ומעם דלא יבוא לגנב כריך דאף על גב דמשמעתא מקפיד בהכי מותר וזה דעת מו"ס שמתחלה כתב שמותר לקרות ממנו כו' ולאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו כל יותר שמעם זה מותר לקרות ולהעתיק אע"פ שמקלקלו ואחר כך כתב שוכולים ל"ד לכוף לה: אילו ספריו וכבלל זה נ"ב שמותר להעתיק אפי' אבל בכל מקום אם יש לו

ה"ם פ"ד מה' שלה ופקדון ל"ה בריתא בפ"נ דבבא מציעא דף לא ע"ש דון שכתב בבי' שנם דעת הרי"ף ה' וכתב ה"ה והרא"ש כהרמב"ם אבל בחתת לא כתבאל"ה בגמ' אבל הכ"ח וכן דעת רש"י דמפקיד דבריהו דמה זה דמי לאמיתה ומתבי' ר"ח כ"ה הי' לאמות כרוכין וכן נראה עיקר דהשתא קי"ל אבל חמוני כשתם מתני' ובראש"י דמשכחו יכו' (כמ"ם קב וכ"ל וכן מסקן הב"ח וכן לעיל ס"ו) נראה דעת בעל מע"מ ועיין בסמ"ע ס"ק מ"ב עד ואם גוללו תוך ל' יום כו' מירכא לגנבא דהטור נקט ולא המחבר אבל ל"ל ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל ס"ו) ולא דמי לאמיתה אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש ואם גוללו תוך ל"ב חדש כו' (וכמ"ם לעיל סי' רס"ז) (לה) כי ודאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב מיהו מו"ס ז"ל כו' אחי אחת אחיב בנגיבה ואחרה ואפי' אבל אחיב בחוסכים אפי' לא כשתמש

מתוך לקרות בו ומותר להעתיק ממנו ואפי' לכתחלה אלא ברשות והוא אחרן לו כיונא בו לפי שהמפקיד אצלו יודע הוא שהנפקד חבר ולמוד בו ואדעתא דהכין הפקיד אצלו כמו מפקיד מעות אצל שלחני דבכהן מותרין משתמש בהן ומאח הטעם מסום לאיתי' בדרכ מסלא על הדין קדם לא יבוא לגנב כי יגנוב לאלא בפסו כי ידעב אחין לבוות מי שגונב ל"ת והעתיקן עכ"ל (וכה"ג מבלתי בתוספתא פ"ד דב"ק המתנב מלאחר מכר והולך ומוכה פרקו ואף על פי שבקרא נגב זוכה לעצמו שנאמר לא יבוא לגנב כי יגנוב גו' סוף שמתחה פרנס על הכנו דומוכה הרבים ומוכה לעצמו ומשלם על מה שבידו שנאמר ונמכר ישלם גו' ואין שבעתים אלא ל"ת שנאמר אמרות יי' אמרות טהורות וגו' עכ"ל התוספתא) ולדעת הסמ"ע ל"ל דזה ומאח הטעם כו' שעמה אחרינא הוא וזה דוחק דהל"ל לו אחת הטעם כו' ועוד דאם כן לשעם הראשון אמאי נהם מותר להעתיק ממנו וכו' עולה על הדעת דאדעתא דהכי הפקידו אצלו שיעתיק ממנו ועוד דאם כן הוה ליה למיתר כמו בטעם הראשון דאדעתא דהכי הפקידו אצלו שילמוד בו ושיעתיקו ולמה לא כתב רק שילמוד בו ועוד דכיון דכתב כתב טעם לדבר לאיזה מורך כתב טעם אחר בל' ומאח כו' אלא ולאי כך הוא המשך דברי המרדכי המפקיד ס"ת כו' ולא יקרא בו לכתחלה והטעם שמקלקלו בקריאתו ואם הוא חבר ות"ח מותר לקרות ולהעתיק ממנו אלא ברשות ואינ"ג שמקלקלו לפי שהמפקיד אצלו היה יודע שהוא חבר ולא אמר בו והשתא קשיא ליה כהי דטעמא דאדעתא דהכי הפקידו אצלו מהכי דמותר לילמוד ממנו אע"פ שמקלקלו מ"מ אמאי מותר להעתיק ממנו הא ולאי אדעתא דהכי לא הפקידו אצלו שיעתיק ממנו לכך אחמר ומאח הטעם מסום דאיתא במדרש כו' אלא שמותר לגנוב ל"ת ולהעתיקן אם אפילו מותר להעתיקן ואע"ג שמקלקלן בתה שמעתיק מכל מקום אדעתא דהכי הפקיד אצלו שילמוד בו ואינו מקפיד על הקלקול אכתרוויהו אריכו שעם לאדעתא דהכי הפקידו אצלו כריך דמותר להשתמש בו אע"פ שמקלקלו קצת ומעם דלא יבוא לגנב כריך דאף על גב דמשמעתא מקפיד בהכי מותר וזה דעת מו"ס שמתחלה כתב שמותר לקרות ממנו כו' ולאי אדעתא דהכי הפקידו אצלו כל יותר שמעם זה מותר לקרות ולהעתיק אע"פ שמקלקלו ואחר כך כתב שוכולים ל"ד לכוף לה: אילו ספריו וכבלל זה נ"ב שמותר להעתיק אפי' אבל בכל מקום אם יש לו

כמ"ם הטור והמחבר לעיל ר"ס פ"ד דאפילו אינו בייסוב יכול לתובעו במדבר כשעוגן בדרכים להליכה מצות לפרוע לו כולו לו אפילו יתר מכדי סיפוקו שבדרך לבדי חייתו בחייתו במדבר מיהו בלוה ברוכה להקול לשלוה הבוחתו דינו כמו כאן בפקד דבכל מקום ביסוב יכול להחזירו לו אלא בדבר בשהבלוקה

מקפיד על ההעתקה מעשה דלא יבוא לגנב וכ"מ הטור שוגן וכן כ"ל עיקר ודוק:

רצג (א) אלא במקום שהפקידו כו' הכי מוקים אביי בס"ם הגנוב דף ק"ל ע"ל (דף ק"ל ע"ל) לבריאתא דר"ק מלום מתבע אלא ופקדון בכל מקום אבדה ופקדון לא ניתנו לתבע אלא במקומן ובירושה דבחלוה יכול לבוחה לבעל בכל מקום אם יש לו ל"ל

מעות

א לשון הטור
בכ"מ מהריטב"
שם בבא
מציעא דף
כ"ד ע"ח וכן
כתב הרמב"ם
שם פרק כ'
דין ט"ו וכתב
הרשב"ם סימן
תלב ונ"ל שם
הפקיד אצלו
וקבל תקריות
בתם הרי זה
שומר שכר
הביאו הסמ"ע
ב כדברי מוהרן
שם דבהסיק
הבלה וכו'
ג"כ מרחב"ם
שם פרק ח"לין
ג' הטנה
ובריתת שם
דף ל"ה ע"ב
ד"מלתת
דרב חסא
ורבינא שם
ופסקו
הפוסקים
כמהרי"ל
ה טור וחבור
שם בחשנת
ד שם בחשנה
ושם בגרייתה

רצב

א לשון הטור
ב"מלתת
דרב ולו
בב"ר ב"מ
דף ח"ל ע"ח
ופסקו
הפוסקים
כמ"ל דליכה
פריכ' מסרון
כיון דלבת
ס"ל הכי שם
וכ"כ הרמב"ם
בס"ג מהלכות
גזילה ואבידה
ד"ל ג מהר
דקתר שמוקל
שם דף מ"ג
ע"ח
אמתניתין
הנגים ונשב
וכו' לא בשל
מעם ד מתשל
המפקיד
פנית וכו' שם
ל"מ ע"ב
וכתוקיתא
דרב ששת שם
דף ח"ל ע"ח
ומשמע ודלו
דלא מקרי
שוקל כל זמן
שלא כ[illegible]
בם

ב) התוירה כו' ע"ל ס"ם שב"ל ובסמ"ע שם ובעין בספר ח"ל דף ק"ג ע"ח :

הגה

סעיף ד' המפקיד כתב ז"ל שומר שאסר לשומר והרשון רוכה לישבע לשון אחר ד"ל דוקא מפשיעה אבל בלא פשיעה זכן מקמע מדברי הרמ"ם לא עדים בסמוך והלכך אם תירע אחרתי בסמוך והלכך אם תירע לוכם אחר אבל אם אינו לתלותו שבת אבל בפשיעה כנון לפשוט וגנבים וכה"ג מייב דה"ל תקלתו בפשיעה וכו' פרוכים ודו"ק עייש בחשו' מהרי"ט מ"ב סי' קל"ו ומ"ל כתב הסמ"ע ויכול הוא לישבע פי' שיכול הוא לישבע הנני ולא אבל אם אינו נגנוב ואם יש לו עדים שנגנב פטור מ"כ אין שבועה אם אינו ערי שנגנב פטור אם אינו מוכל לישבע שנגנב אבל לפי האומר הנגנב פטור וכן כתב הרמ"ם פי' המפקיד להלין דלין ז"ל תלוי בהך דלקמן סימן ר"ל וכן הוא בריטב"ם ס"ל דיש מ"מ בהלכה נגם הטות שפתה ולא בשאר אם שבועה אבל אם אינו אבל אם אינו כסא אבל אינו יד מ"ם במ"ם לקמן סימן ר"ל ומ"ל פירוש דלמ"ל הלא"ל אמרינן הרב בתנ"ם שם ולא כ"ג אפי' לדברי סנריך עדים שכל הנ"ל טענות ע"ם ב"ם מחלר והפקיד לבר עמו הנגנב אם אינו מוכל אבל הפר"ד מיים הנ"ם לבלם וכן נלמד מדברי הרי"ם בהלכות גזילה ואבידה ד"ל אמנם נ"ל הלי ברוך שמוליך בתנ"ם מדברי דמוך בכל מטעת מודה בהן וכתב"ל סיימן ע"ב ס"ק כ"ד ע"ב :

(מא) מייב אבל בדברים בלא קנין בהיות מייב בס"ם ושונן אבל אם תאמר אינו מתחייב אבל אינו מתחייב עדים מגנב לו אבל אבל אינו מתחייב אינו מתחייב על שבועת הומר אבל אם אינו מגנב לו אינו לפטור עצמו בשבועת בס"ם ועי"ם מגנב אבל אינו יכול לפטור עצמו בשבועת בס"ם ס"ם פעליו אינו יכול לפטור עצמו בס"ם לפרק הומר :

(ג) אם אינו מגנב לו אינו יכול לפטור עצמו בשבועת בס"ם ועי"ם מגנב אבל אינו יכול לפטור עצמו בשבועת בס"ם ס"ם פעליו אינו יכול לפטור עצמו בס"ם לפרק הומר :

(ד) ומ"ל סיימן ס"ד ע"ל סיימן ס"ל ד"ל ע"ל ד"ל ס"ל ד"ל ס"ל ד"ל ס